

RAPPORTER

89/12

**DE ELDRES INNTEKTER
NIVÅ OG ULIKHET**

**INCOME OF AGED PEOPLE
LEVEL AND INEQUALITY**

AV
GRETE DAHL

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY

RAPPORTER FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ 89/12

DE ELDRES INNTEKTER

NIVÅ OG ULIKHET

**INCOME OF AGED PEOPLE
LEVEL AND INEQUALITY**

AV

GRETE DAHL

STATISTISK SENTRALBYRÅ
OSLO—KONGSVINGER 1989

ISBN 82-537-2785-2
ISSN 0332-8422

EMNEGRUPPE
25 Sosiale forhold og sosialvesen

ANDRE EMNEORD
Folketrygd
Inntekt
Levestandard
Pensjon

FORORD

Denne analysen belyser inntektsulikheten blant eldre familier. Pensjonistene utgjør en stor del av den eldre befolkningen, og det er lagt hovedvekt på å sammenlikne inntektene for pensjonister og andre eldre.

For grupper av eldre familier gir analysen opplysninger om inntektsnivå og ulikhet i fordeling av inntekt innen gruppene. Opplysninger om formue og utdanning gir i tillegg et bredt bilde av familienes økonomiske og sosiale kår.

Analysen er finansiert av Norges råd for anvendt samfunnsforskning.

Statistisk sentralbyrå, Oslo, 17. mars 1989

Gisle Skancke

PREFACE

The present analysis throws light on the income inequality for elderly families. The pensioners represent a large part of the elderly population, and a particular stress is laid on a comparison of the incomes of pensioners and other aged people.

As regards groups of elderly families the analysis presents information on income level and inequality of distribution of income within the groups. In addition, information on property and education broadly reflect the economic and social state of the families.

The analysis is financed by the Norwegian Research Council for Applied Social Science.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 17 March 1989

Gisle Skancke

INNHold*

	Side
Figurregister	9
Tabellregister	10
Sammendrag	24
1. Innledning	31
1.1. Formål	31
1.2. Omfang og datagrunnlag	31
1.3. Definisjon av variable	31
1.4. Statistiske metoder	33
1.5. Nettoinntekt som velferdsindikator	34
2. De eldres inntekter	38
2.1. Nivå og ulikhet	38
2.2. En sammenlikning med inntektene for yngre	44
3. Inntekt i pensjonistfamilier og i andre eldre familier	47
4. Inntekt i disaggregerte grupper for familienes formue og sosiale status	57
5. Minstepensjon og pensjon større enn minstepensjon. Inntektsnivå og ulikhet	70
6. Inntekt i forskjellige pensjonistgrupper	84
7. De ensliges inntekter	92
8. Effekt på inntektsulikheten av økt yrkesdeltakelse for pensjonistfamiliene	98
Sammendrag på engelsk	104
Litteratur.....	106
Vedlegg	
1. Rektangulær fordeling. En sammenlikning med den aktuelle inntektsfordelingen for alle eldre familier	107
2. Inntektsfordelingen for alle eldre familier. Mål for asymmetri	111
3. Korrelasjon mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for pensjonister og andre eldre	113

* Takk til Rolf Aaberge for verdifulle kommentarer til manuskriptet

	Side
4. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon for forskjellige grupper av familier. Tabeller	117
5. Dekomponering av G-ulikhet i inntektsfordelingen for alle eldre familier. Tabeller	147
6. Ulikhetskurver. Sammenhengen mellom kurveestimatene	154
Utkommet i serien Rapporter fra Statistisk sentralbyrå etter 1. juli 1988	155

Standardtegn i tabeller

- Null
- 0 Mindre enn 0,5 av den brukte enheten
- 0,0 Mindre enn 0,05 av den brukte enheten

CONTENTS*

	Page
Index of figures	16
Index of tables	17
1. Introduction	31
1.1. Purpose	31
1.2. Statistical coverage and basis	31
1.3. Definition of variables	31
1.4. Statistical methods	33
1.5. Net income as indicator of welfare	34
2. Income of aged people	38
2.1. Level and inequality	38
2.2. A comparison with the incomes of younger people	44
3. Income of families headed by pensioner and of other elderly families	47
4. Income of disaggregated groups by property and social status of the families	57
5. Minimum benefit and pension exceeding minimum benefit. Income level and inequality	70
6. Income of family groups by type of pension	84
7. Income of single persons	92
8. The effect on the income inequality of increased economic activity among families headed by pensioner	98
Summary in English	104
References	106
 Annexes	
1. Rectangular distribution. A comparison with the actual income distribution of all elderly families	107
2. The income distribution of all elderly families. Measures of asymmetri	111
3. Correlation between gross income and net income of pensioners and other elderly persons	113

* Thanks to Mr. Rolf Aaberge for valuable comments to the manuscript

	Page
4. Main figures of income, property and pension of various groups of families. Tables	117
5. Decomposition of G-inequality of the distribution of income of all elderly families. Tables.....	147
6. Curves of inequality. The relationship between the estimates of the curves.....	154

Issued in the series Reports from the Central Bureau of Statistics since 1 July 1988 155

Explanation of Symbols in Tables

- Nil
- 0 Less than 0.5 of unit employed
- 0,0 Less than 0.05 of unit employed

FIGURREGISTER

	Side
2.1.1. Lorenzkurve for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	41
2.1.2. M(u)-kurve for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	43
2.2.1. Lorenzkurve for husholdninger uten barn i grupper for hovedinntektstakerens alder. Nettoinntekt pr. husholdning. 1985	46
3.1. Fraktildifferansekurve mellom andre eldre familier og pensjonistfamilier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985. 1 000 kr	50
3.2. M(u)-kurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	53
3.3. Konsentrasjonskurve, $m^*(u)$, for pensjonistfamilier og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	56
4.1. Fraktildifferansekurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985. 1 000 kr	60
4.2. M(u)-kurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	64
4.3. Konsentrasjonskurve, $m^*(u)$, for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	67
5.1. M(u)-kurve for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	74

TABELLREGISTER

	Side
2.1.1. Alle eldre familier etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	39
2.1.2. Estimerte funksjonsverdier for L(u)-kurven, M(u)-kurven, N(u)-kurven og Q(u)-kurven for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	40
2.2.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. husholdning for husholdninger uten barn, etter hovedinntektstakerens alder. 1985. Inntektsundersøkelsen	45
3.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985	49
3.2. Estimerte funksjonsverdier for L(u)-kurven, M(u)-kurven, N(u)-kurven og Q(u)-kurven for pensjonistfamilier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	51
3.3. Estimerte funksjonsverdier for L(u)-kurven, M(u)-kurven, N(u)-kurven og Q(u)-kurven for andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	52
3.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier/andre eldre familier. 1985	52
3.5. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 2 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985	55
4.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985	59
4.2. Estimerte funksjonsverdier for M(u)-kurven for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	62
4.3. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985 .	63
4.4. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	66

4.5.	Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	69
5.1.	Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985 .	72
5.2.	A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985	73
5.3.	Estimerte funksjonsverdier for M(u)-kurven for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	73
5.4.	Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985	76
5.5.	Estimerte funksjonsverdier for M(u)-kurven for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	77
5.6.	A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985	78
5.7.	Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	80
5.8.	Estimerte funksjonsverdier for konsentrasjonskurven, $m^*(u)$, for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og for andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	81
5.9.	Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	83

	Side
6.1. Pensjonistfamilier i grupper for type pensjon, etter minstepensjon/pensjon større enn minstepensjon. Prosent. 1985	85
6.2. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for grupper av pensjonistfamilier, etter type pensjon og alder og for andre eldre familier etter alder. 1985	88
6.3. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for grupper av pensjonistfamilier, etter type pensjon og alder, og for andre eldre familier etter alder. 1985	89
6.4. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 16 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier etter type pensjon og alder og andre eldre familier etter alder. 1985	90
6.5. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 16 familiegrupper - pensjonistfamilier i grupper for type pensjon og alder og andre eldre familier i grupper for alder. 1985	91
7.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige og familier med 2 eller flere personer, i grupper for familier med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985	93
7.2. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige og familier med 2 eller flere personer, i grupper for familier med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985	94
7.3. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985	95
7.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985	96
7.5. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre enslige etter 6 grupper, henholdsvis menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985	97

	Side
7.6. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 6 grupper av enslige - menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre menn og kvinner. 1985	97
8.1. Familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	99
8.2. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	100
8.3. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter grupper for familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt og familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. 1985	102
8.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr forbruksenhet for alle eldre familier med endret yrkesdeltakelse for familier med pensjon større enn minstepensjon	103
Tabeller i vedlegg 4	
2.1.3. Alle eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	119
3.6. Pensjonistfamilier og andre eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	120
3.7. Pensjonistfamilier og andre eldre familier, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	121
4.6. Pensjonistfamilier med lav formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 ..	122
4.7. Pensjonistfamilier med lav formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	123
4.8. Pensjonistfamilier med høy formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 ..	124
4.9. Pensjonistfamilier med høy formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	125
4.10. Andre eldre familier med lav formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 ..	126
4.11. Andre eldre familier med lav formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	127

	Side
4.12. Andre eldre familier med høy formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 ..	128
4.13. Andre eldre familier med høy formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985	129
5.10. Familier med minstepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	130
5.11. Familier med pensjon større enn minstepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	131
5.12. Familier med minstepensjon og med lav formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	132
5.13. Familier med minstepensjon og med høy formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	133
5.14. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med lav formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	134
5.15. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med høy formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	135
6.6. Familier med uførepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	136
6.7. Familier med pensjon under attføring. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	137
6.8. Familier med pensjon som etterlatt ektefelle. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	138
6.9. Familier med pensjon som etterlatt familiepleier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	139
6.10. Familier med alderspensjon. Eldste person i familien 67-74 år. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	140
6.11. Familier med alderspensjon. Eldste person i familien 75 år og over. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	141
6.12. Andre eldre familier i grupper for alder. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	142

	Side
7.7. Enslige med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	143
7.8. Familier med 2 eller flere personer, i grupper for minstepensjon, pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	144
7.9. Enslige menn med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige menn. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	145
7.10. Enslige kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige kvinner. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985	146
Tabeller i vedlegg 5	
3.8. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 2 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985	147
4.14. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	148
4.15. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	149
5.16. G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985	150
5.17. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	151
5.18. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985	152
8.5. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter grupper for familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt og familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. 1985	153

INDEX OF FIGURES

	Page
2.1.1. Lorenzcurve for all elderly families. Net income per consumption unit. 1985	41
2.1.2. M(u)-curve for all elderly families. Net income per consumption unit. 1985	43
2.2.1. Lorenzcurve for households without children in age groups of the main income earner. Net income per household. 1985	46
3.1. Fractile difference curve between other elderly families and families headed by pensioner. Net income per consumption unit. 1985. 1 000 kroner	50
3.2. M(u)-curve for families headed by pensioner and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985	53
3.3. Concentration curve, $m^*(u)$, for families headed by pensioner and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985	56
4.1. Fractile difference curve for families headed by pensioner and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985. 1 000 kroner	60
4.2. M(u)-curve for families headed by pensioner and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985	64
4.3. Concentration curve, $m^*(u)$, for families headed by pensioner and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985	67
5.1. M(u)-curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985	74

INDEX OF TABLES

	Page
2.1.1. All elderly families by net income per consumption unit. 1985	39
2.1.2. Estimated function values of the L(u)-curve, the M(u)-curve, the N(u)-curve and the Q(u)-curve for all elderly families. Net income per consumption unit. 1985	40
2.2.1. Mean net income per household of households without children, by age of the main income earner. 1985. The Income Distribution Survey	45
3.1. Mean net income per consumption unit of families headed by pensioner and other elderly families. 1985	49
3.2. Estimated function values of the L(u)-curve, the M(u)-curve, the N(u)-curve and the Q(u)-curve for families headed by pensioner. Net income per consumption unit. 1985	51
3.3. Estimated function values of the L(u)-curve, the M(u)-curve, the N(u)-curve and the Q(u)-curve for other elderly families. Net income per consumption unit. 1985	52
3.4. A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families headed by pensioner/ other elderly families. 1985	52
3.5. Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 2 groups, families headed by pensioner and other elderly families, respectively. 1985	55
4.1. Mean net income per consumption unit of families headed by pensioner and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985	59
4.2. Estimated function values of the M(u)-curve for families headed by pensioner and other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985	62

4.3.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families headed by pensioner and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985	63
4.4.	Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985	66
4.5	Inequality of net income per consumption unit between 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985	69
5.1.	Mean net income per consumption unit of families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985	72
5.2.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985	73
5.3.	Estimated function values of the M(u)-curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985	73
5.4.	Mean net income per consumption unit of families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985	76
5.5.	Estimated function values of the M(u)-curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985	77
5.6.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985	78
5.7.	Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985	80

5.8.	Estimated function values of the concentration curve, $m^*(u)$, for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and for other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985	81
5.9.	Inequality of net income per consumption unit between 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985	83
6.1.	Families headed by pensioner in groups of type of pension, by minimum benefit/pension exceeding minimum benefit. Per cent. 1985	85
6.2.	Mean net income per consumption unit of groups of families headed by pensioner, by type of pension and age and of other elderly families by age. 1985	88
6.3.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for groups of families headed by pensioner, by type of pension and age and for other elderly families by age. 1985	89
6.4.	Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 16 groups, families headed by pensioner by type of pension and age and other elderly families by age, respectively. 1985	90
6.5.	Inequality of net income per consumption unit between 16 groups of families - families headed by pensioner in groups of type of pension and age and other elderly families in groups of age. 1985.....	91
7.1.	Mean net income per consumption unit of single persons and families with 2 persons or more, in groups of families with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985.....	93
7.2.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for single persons and families with 2 persons or more, in groups of families with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985.....	94
7.3.	Mean net income per consumption unit of single males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. 1985.....	95

7.4.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for single males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. 1985	96
7.5.	Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly single persons by 6 groups, males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons, respectively. 1985	97
7.6.	Inequality of net income per consumption unit between 6 groups of single persons - males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly males and females. 1985	97
8.1.	Families with minimum benefit and with/without labour earnings. Main figures of income, property and pension. 1985	99
8.2.	Families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. Main figures of income, property and pension. 1985	100
8.3.	Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by groups of families with minimum benefit and with/without labour earnings and families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. 1985	102
8.4.	A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for all elderly families by changed economical activity of families with pension exceeding minimum benefit	103
Tables in annex 4		
2.1.3.	All elderly families. Main figures of income, property and pension. 1985	119
3.6.	Families headed by pensioner and other elderly families. Main figures of income, property and pension. 1985	120
3.7.	Families headed by pensioner and other elderly families, by net income per consumption unit. 1985.....	121
4.6.	Families headed by pensioner with low property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985.....	122

4.7.	Families headed by pensioner with low property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985	123
4.8.	Families headed by pensioner with high property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	124
4.9.	Families headed by pensioner with high property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985 ..	125
4.10.	Other elderly families with low property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	126
4.11.	Other elderly families with low property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985	127
4.12.	Other elderly families with high property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	128
4.13.	Other elderly families with high property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985	129
5.10.	Families with minimum benefit. Main figures of income, property and pension. 1985	130
5.11.	Families with pension exceeding minimum benefit. Main figures of income, property and pension. 1985	131
5.12.	Families with minimum benefit and with low property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	132
5.13.	Families with minimum benefit and with high property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	133
5.14.	Families with pension exceeding minimum benefit and with low property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	134
5.15.	Families with pension exceeding minimum benefit and with high property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985	135
6.6.	Families with disability pension. Main figures of income, property and pension. 1985	136

6.7.	Families with rehabilitation assistance. Main figures of income, property and pension. 1985	137
6.8.	Families with pension to surviving spouse. Main figures of income, property and pension. 1985	138
6.9.	Families with pension to surviving family nurse. Main figures of income, property and pension. 1985	139
6.10.	Families with old-age pension. Oldest person of the family 67-74 years. Main figures of income, property and pension. 1985	140
6.11.	Families with old-age pension. Oldest person of the family 75 years and over. Main figures of income, property and pension. 1985	141
6.12.	Other elderly families in groups of age. Main figures of income, property and pension. 1985	142
7.7.	Single persons with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. Main figures of income, property and pension. 1985	143
7.8.	Families with 2 persons or more, in groups of minimum benefit, pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Main figures of income, property and pension. 1985	144
7.9.	Single males with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single males. Main figures of income, property and pension. 1985	145
7.10.	Single females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single females. Main figures of income, property and pension. 1985	146
Tables in annex 5		
3.8.	Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 2 groups, families headed by pensioner and other elderly families, respectively. 1985	147
4.14.	Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985	148

	Page
4.15. Inequality of net income per consumption unit between 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985	149
5.16. G-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985	150
5.17. Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985	151
5.18. Inequality of net income per consumption unit between 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985	152
8.5. Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by groups of families with minimum benefit and with/without labour earnings and families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. 1985	153

SAMMENDRAG

Denne analysen gir opplysninger om nivå og ulikhet i fordelingen av inntekt for grupper av eldre familier. Gruppens bidrag til den totale ulikheten i fellesfordelingen (inntektsfordelingen for alle eldre familier) er også belyst. I tillegg til inntektsdataene er det gitt opplysninger om familienes formue og sosiale status, og analysen gir et bredt bilde av de eldres økonomiske og sosiale kår.

Analysen bygger på opplysninger for alle familier hvor eldste person i familien er 60 år og over. Dette er vel 670 000 familier, eller nesten 40 prosent av alle landets familier.

Pensjonistene utgjør en stor del av den eldre befolkningen, og et vesentlig siktemål med analysen har vært å studere forskjeller i inntekt og i andre økonomiske og sosiale forhold for pensjonister og andre eldre. Som pensjonist er reknet person som mottar alderspensjon, uførepensjon, etterlattepensjon eller pensjon under attføring. Pensjon under attføring er registrert for etterlatte under attføring og for personer under attføring i ventetid på uførepensjon.

I 82 prosent av familiene mottar eldste person pensjon fra folketrygden. Familiene er omtalt som pensjonistfamilier, og pensjonsopplysninger for eldste person i familien er nyttet for å dele familiene inn i grupper. En inndeling er familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon. Etter type pensjon er familiene gruppert i f.eks. familier med alderspensjon, familier med uførepensjon etc. Familier hvor eldste person ikke mottar pensjon er omtalt som andre eldre familier. I de aller fleste av disse familiene er eldste person yrkesaktiv.

Inntektsnivået for en gruppe av familier er målt ved gruppens gjennomsnittsinntekt.

For å studere fordelingen av inntekten mellom familiene i en gruppe, dvs. den interne inntektsulikheten for gruppen, er det nyttet flere ulikhetsmål. Det er anvendt både ulikhetskurver og ulikhetskoeffisienter. Kurvene gir en detaljert innsikt i inntektsfordelingen, mens ulikhetskoeffisientene er summariske mål på inntektsulikheten. I denne presentasjonen av hovedresultatene skal vi imidlertid i hovedsak holde oss til et summarisk mål kalt A-ulikhet, se Aaberge (1982). Ulikhetskoeffisienten A legger størst vekt på ulikhetsaspektet i den nedre delen av inntektsfordelingen, og sett fra et velferdssynspunkt er dette en viktig egenskap ved koeffisienten. A er større jo større ulikhet det er i fordelingen, og A er lik 1 for en familiegruppe dersom en familie i gruppen har all inntekt. Ved likhetsfordelingen (alle har samme inntekt) har A verdien null.

A-ulikheten og de øvrige ulikhetsmålene tilfredsstiller både skala-invariansprinsippet og overføringsprinsippet. Med skalainvariansprinsippet menes at ulikheten i inntektsfordelingen for en populasjon ikke endrer seg når inntektene til enhetene i populasjonen får samme prosentvise tillegg (reduksjon). Overføringsprinsippet innebærer at inntektsulikheten for en populasjon blir redusert dersom vi overfører inntekt fra en rikere til en fattigere enhet i populasjonen og denne overføringen ikke er så stor at mottakeren blir rikere enn giveren.

I offisiell statistikk nyttes forskjellige inntektsbegrep, som f.eks. bruttoinntekt, nettoinntekt og disponibel inntekt, og de velferdsmessige tolkningene av statistikken er sterkt avhengig av hvilket begrep som er nyttet.

I denne analysen er nettoinntekt nyttet som inntektsbegrep. Inntekten er registrert ved statsskattelikningen, og før særfradrag er trukket fra. Nettoinntekt er inntekt før skatt, og inntekten er reknet pr. forbruksenhet i familien, jf. avsnitt 1.3. Valget av nettoinntekt skyldes at vi ikke har tilgang på individuelle opplysninger verken om bruttoinntekt eller disponibel inntekt for alle de grupper av eldre, spesielt pensjonister, som inngår i analysen. Som pekt på i analysen, er imidlertid både disponibel inntekt og bruttoinntekt bedre indikatorer på økonomisk velferd enn nettoinntekt.

Inntektsbegrepene nevnt foran er definert i analysen. Vi gir her bare en kort og av den grunn noe upresis orientering om begrepene innhold. Bruttoinntekt er lik lønn, næringsinntekt, forskjellige typer kapitalinntekter og skattepliktige overføringer. Skattefrie inntekter inngår ikke i bruttoinntekten. Nettoinntekt er lik bruttoinntekt minus fradragposter ved likningen. Fradragpostene er f.eks. formelle fradrag som minstepensjon etc. og renteutgifter, men som nevnt er særfradrag ikke trukket fra. Disponibel inntekt er lik sum bruttoinntekt og skattefrie inntekter, fratrasket gjeldsrenter og utliknet skatt.

For tre hovedgrupper av eldre har vi sammenliknet analyseresultatene med de resultatene som synes sannsynlige gitt at bruttoinntekt eller disponibel inntekt hadde vært nyttet som inntektsmål. Gruppene er minstepensjonister, pensjonister med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre. Personinntekt er lagt til grunn for disse sammenlikningene. Vi mener likevel at de vil ha gyldighet for analyseresultatene selv om inntekt i analysen er målt pr. forbruksenhet i familien. Sammenlikningene er basert dels på teoretiske vurderinger og dels på empiri.

Gitt at bruttoinntekt er den ideelle velferdsindikator.

Gjennomsnittlig nettoinntekt viser for lavt velferdsnivå. Underestimeringen er størst for andre eldre og minst for minstepensjonistene.

Den interne inntektsulikheten i fordelingen av nettoinntekt er større enn ulikheten i fordelingen av bruttoinntekt både for andre eldre og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon. For minstepensjonister er det tilnærmet samme ulikhet i fordelingen av nettoinntekt som i fordelingen av bruttoinntekt.

Gitt at disponibel inntekt er den ideelle velferdsindikator.

Gjennomsnittlig nettoinntekt viser for høyt velferdsnivå både for andre eldre og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon. Overestimeringen er sterkest for andre eldre. Gjennomsnittlig nettoinntekt viser for lavt velferdsnivå for minstepensjonister.

For alle tre eldregruppene er ulikheten i fordelingen av nettoinntekt større enn ulikheten i fordelingen av disponibel inntekt. For minstepensjonister som ikke betaler skatt, er det rimelig å tro at ulikheten er tilnærmet like stor i de to inntektsfordelingene.

Formue er lik familiens nettoformue ved statsskattelikningen. Sosial status

er målt ved utdanningsnivået til eldste person i familien. I deler av analysen har vi delt familiene inn i grupper med henholdsvis lav og høy formue og lav og høy sosial status. Med lav formue er reknet formue som er mindre eller lik gjennomsnittlig formue for alle eldre familier, dvs. mindre eller lik 148 000 kroner. Høy formue er formue som er høyere enn dette gjennomsnittet. En familie er reknet å ha lav sosial status dersom eldste person i familien har utdanning på lavere nivå enn gymnasnivå. Familier med høy sosial status er familier hvor eldste person i familien har utdanning på gymnasnivå eller høyere.

I det følgende presenteres hovedresultatene fra analysen. I deler av framstillingen har vi, for korthets skyld, nyttet inntekt som synonym for nettoinntekt pr. forbruksenhet, jf. ovenfor og avsnitt 1.3. Presentasjonen er delt inn i avsnitt, i overensstemmelse med den inndelingen som er nyttet i publikasjonen. Datagrunnlaget er fra 1985.

Avsnitt 2.1. De eldres inntekter. Nivå og ulikhet

Inntektsfordelingen for alle eldre familier er preget av små eller midlere inntekter for mange familier og høye inntekter for et mindretall av familiene. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier er 67 100 kroner, men halvparten av familiene, dvs. 335 000 familier, har en nettoinntekt pr. forbruksenhet som er lavere enn 55 000 kroner, og en fjerdedel av familiene en inntekt på 36 400 kroner eller lavere. Til sammenlikning kan nevnes at minsteytelsen til enslig pensjonist utgjorde ca. 39 000 kroner i 1985.

De 20 prosent av familiene som har de høyeste inntektene mottar 40 prosent av totalinntekten for alle eldre familier, og gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for disse høyinntektsfamiliene er 136 600 kroner eller fem ganger så stor som gjennomsnittsinntekten for de 20 prosent av familiene som har de laveste inntektene. Dette indikerer betydelige forskjeller i inntekt mellom familiene. For å oppsummere alle de individuelle inntektsforskjellene har vi estimert A-koefisienten som i dette tilfelle blir lik 0.4590. Denne inntektsulikheten er bare litt mindre enn det en hadde oppnådd ved en rektangulær fordeling ($A=0.5$), dvs. i det tilfelle at det er like stor forekomst av lave inntekter, middels store inntekter og store inntekter.

Avsnitt 2.2. En sammenlikning med inntektene for yngre

Det tilgjengelige datamaterialet gir ikke inntektsopplysninger for den yngre del av befolkningen. Vi har derfor nyttet opplysninger fra Inntektsundersøkelsen 1985 for å sammenlikne inntektene for eldre og yngre.

I inntektsundersøkelsen er inntekt registrert pr. husholdning. Resultatene viser at gjennomsnittlig nettoinntekt pr. husholdning er lavere for husholdninger med hovedinntektstakerens alder i gruppen 65-79 år enn for husholdninger i aldersgruppene 25-44 år og 45-64 år. Dette gjelder også når vi standardiserer etter husholdningsstørrelsen, dvs. ved sammenlikning av inntekt pr. person pr. husholdning. Den interne inntektsulikheten er størst blant husholdningene i den eldste aldersgruppen.

Avsnittene 3 og 4. Inntekt i pensjonistfamilier og i andre eldre familier. Inntekt i disaggregerte grupper for familienes formue og sosiale status

Pensjonistfamiliene har en vesentlig dårligere økonomi enn andre eldre familier. Både inntekts- og formuesopplysninger bekrefter dette. Sammenliknet med andre eldre familier er også pensjonistfamiliene gjennomsnittlig mindre, og eldste person i familiene er gjennomgående eldre og har lavere utdanning (sosial status).

For pensjonistfamiliene er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 58 900 kroner, mot 104 700 kroner for andre eldre familier. Nettoinntekt er inntekt før skatt, men denne store inntektsforskjellen viser et klart lavere økonomisk velferdsnivå for pensjonistfamilier enn for andre eldre familier. Forskjellen i bruttoinntekt mellom gruppene er enda større enn forskjellen i nettoinntekt.

Både for pensjonistfamilier og andre eldre familier er det et positivt samspill mellom inntekt, formue og sosial status. For pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 44 900 kroner. Inntekten er 24 prosent lavere enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamiliene, og vel 60 prosent av pensjonistfamiliene hører til denne ressursvake gruppen. Bare 9 prosent av pensjonistfamiliene har både høy formue og høy sosial status, men for disse er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 110 800 kroner. Til sammenlikning er gjennomsnittsinntekten for andre eldre familier med både lav formue og lav sosial status 81 500 kroner og for de med både høy formue og høy sosial status 140 900 kroner.

For pensjonistfamiliene er A-ulikheten lik 0.4346, og denne er 10 prosent større enn inntektsulikheten for andre eldre familier. Forskjellen i inntektsulikhet skyldes i hovedsak at pensjonistfamiliene i den øvre delen av fordelingen har relativt høyere inntekter sett i forhold til gjennomsnittet for gruppen enn det vi finner for andre eldre familier.

Den viktigste inntektskilden for andre eldre familier er arbeidsinntekt. For en populasjon av eldre som går over på folketrygdpensjon vil imidlertid ulikheten i fordelingen av pensjonsinntekt være mindre enn ulikheten i fordelingen av populasjonens arbeidsinntekt før pensjonering. Dette er en følge av reglene for utmåling av pensjon. Den større inntektsulikheten som er påvist blant pensjonistfamiliene må derfor skyldes effekten av annen inntekt enn pensjonsinntekt. Slike inntekter er f.eks. forskjellige typer kapitalinntekter, pensjonsinntekter fra andre pensjonsordninger enn folketrygden og arbeidsinntekt. Med unntak for arbeidsinntekt har vi i analysen ikke separate opplysninger om disse inntektspostene. Størrelsen på arbeidsinntekten er imidlertid ganske ulik for pensjonistfamiliene, jf. avsnitt 6.

Både for pensjonistfamilier og andre eldre familier med samme sosiale status er det størst ulikhet i inntektsfordelingen for familier med lav formue. For pensjonistfamilier er det også større inntektsulikhet blant familier med høy enn med lav sosial status, gitt formue, mens vi ikke finner et tilsvarende mønster for andre eldre familier.

Ulikhet skyldes at noen familier har høyere nettoinntekt pr. forbruksenhet enn andre. Når familiene i en gruppe har inntekter som hovedsakelig er

konsentrert i den nedre delen av fellesfordelingen for alle gruppene, vil denne gruppen få en reduserende effekt på ulikheten i fellesfordelingen. Det er denne gruppen som må tilføres inntekt hvis en ønsker reduksjon i ulikheten. Dersom inntektene hadde vært konsentrert i den øverste delen av fellesfordelingen, ville gruppen hatt en ulikhetsskapende effekt på denne fordelingen.

Inntektene til pensjonistfamiliene med både lav formue og lav sosial status er i hovedsak konsentrert i den nedre delen av fellesfordelingen. Gruppen har derfor en ulikhetsreduserende effekt på denne fordelingen. De øvrige familiegruppene har alle en ulikhetsskapende effekt på fellesfordelingen. Inntektene til andre eldre familier og pensjonistfamilier med både høy formue og høy sosial status er konsentrert i den øvre delen av fellesfordelingen. Disse gruppene utgjør til sammen bare 11 prosent av alle eldre familier, men gruppene bidrar likevel med 38 prosent av den totale ulikheten i fellesfordelingen. Som tidligere nevnt er ulikheten i fellesfordelingen målt ved A lik 0.4590.

Avsnitt 5. Minstepensjon og pensjon større enn minstepensjon. Inntektsnivå og ulikhet

Familiene med minstepensjon har klart lavest velferdsnivå av alle eldre familier. Velferdsnivået er også lavere for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for andre eldre familier. Forskjellen i gjennomsnittlig nettoinntekt mellom gruppene er så stor at denne rangeringen vil bli opprettholdt selv om disponibel inntekt hadde vært nyttet som velferdsindikator. Forskjellen i bruttoinntekt mellom gruppene er enda større enn forskjellen i nettoinntekt.

I alt 307 900 familier eller 56 prosent av pensjonistfamiliene har minstepensjon, og for disse er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 46 800 kroner. For familier med pensjon større enn minstepensjon er gjennomsnittsinntekten 74 300 kroner, og som tidligere nevnt, for andre eldre familier 104 700 kroner. Over 70 prosent av familiene med minstepensjon er i den ressurssvake gruppen med både lav formue og lav sosial status, og gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for denne gruppen er 38 300 kroner. Bare 5 prosent av familiene med minstepensjon har både høy formue og høy sosial status, og for disse er gjennomsnittsinntekten 97 700 kroner.

Den interne inntektsulikheten er størst blant familier med minstepensjon, og dette skyldes hovedsakelig effekten av annen inntekt enn pensjonsinntekt. For familiene med minstepensjon er A-ulikheten lik 0.4214, mot A lik 0.3802 for familier med pensjon større enn minstepensjon og A lik 0.3950 for andre eldre familier. Annen skattepliktig inntekt er høyere, men ikke så ujevnt fordelt blant familiene med pensjon større enn minstepensjon som blant familiene med minstepensjon. Resultatene viser at annen skattepliktig inntekt ikke øker mer enn proporsjonalt med pensjonsinntekten for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon.

Familiene med minstepensjon utgjør 46 prosent av alle eldre familier, men bidrar bare med 2 prosent av den totale ulikheten i fellesfordelingen. Ulikhetsbidraget fra familiene med pensjon større enn minstepensjon er på 49 prosent, og gruppen utgjør 36 prosent av alle eldre familier.

Avsnitt 6. Inntekt i forskjellige pensjonistgrupper

Av pensjonistfamiliene har familiene med pensjon under attføring og familiene med pensjon som etterlatt ektefelle høyest gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Skattepliktig inntekt utover pensjonsinntekten betyr imidlertid mye i disse familiegruppene. I gjennomsnitt for hver gruppe er f. eks. arbeidsinntekten større enn pensjonsinntekten. For de yngste alderspensjonistfamiliene og for familiene med uførepensjon er også gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet større enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamiliene (58 900 kroner), og med unntak for familiene med uførepensjon, har alle ovennevnte grupper høyere formue enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamilier (129 000 kroner). Det er imidlertid liten forskjell i sosial status mellom gruppene.

Lavest gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet har familiene med pensjon som etterlatt familiepleier og de eldste alderspensjonistfamiliene. Inntektene for familiene i disse gruppene er konsentrert i den nedre delen av fellesfordelingen og de har derfor en ulikhetsreduserende effekt på denne fordelingen. Den interne inntektsulikheten er imidlertid meget forskjellig for gruppene. A-ulikheten er nesten dobbelt så stor for de eldste alderspensjonistfamiliene som for familiene med pensjon som etterlatt familiepleier. I begge familiegruppene har praktisk talt alle familiene minstepensjon, og det er ikke stor forskjell i størrelsen på pensjonsinntekten for disse familiene. Forskjellen i intern inntektsulikhet mellom gruppene må derfor skyldes effekten av annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt. Familier med pensjon som etterlatt familiepleier er også for øvrig en meget ressurs svak gruppe, med lav formue og lav sosial status.

En inndeling av alle eldre familier etter alder, viser høyest gjennomsnittsinntekt for andre eldre familier med eldste person i alderen 67-69 år. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for denne gruppen er 123 600 kroner, eller 84 prosent høyere enn gjennomsnittet for alle eldre familier. Eldste person i disse familiene er person som venter med uttak av alderspensjon, og familiegruppen er ressurssterk, med både høy formue og høy sosial status.

Avsnitt 7. De ensliges inntekter

De enslige utgjør 54 prosent av alle eldre familier, og sammenliknet med flerpersongfamiliene har enslige gjennomgående lavere inntekt, lavere formue og lavere sosial status. For enslige er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 56 300 kroner, og inntekten er 24 000 kroner lavere enn gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for flerpersongfamiliene.

Både flerpersongfamiliene med minstepensjon og med pensjon større enn minstepensjon har høyere gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet enn de tilsvarende grupper av enslige. Inntektsforskjellene skyldes i første rekke størrelsen på annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt. Analysen viser at f.eks. arbeidsinntekt betyr mye i de større familiene. For andre eldre familier er gjennomsnittsinntekten størst for enslige. Den viktigste forklaringen til dette er at en del personer i flerpersongfamiliene ikke er yrkesaktive.

Av de 361 700 eldre enslige var 257 700 kvinner. To tredjedeler av kvinnene har minstepensjon, og 28 prosent pensjon større enn minstepensjon. For

mennene er de tilsvarende andelene på 48 og 37 prosent.

Enslige kvinner har lavere gjennomsnittsinntekt enn enslige menn. Dette gjelder både de med pensjon og andre enslige. I gjennomsnitt for alle enslige kvinner er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 52 500 kroner, og for enslige kvinner med minstepensjon 40 900 kroner. For enslige menn i tilsvarende grupper er gjennomsnittsinntekten henholdsvis 65 600 kroner og 42 300 kroner. For enslige menn og kvinner med pensjon er den interne inntektsulikheten klart størst for menn. Dette gjelder både de med minstepensjon og med pensjon større enn minstepensjon.

Avsnitt 8. Effekt på inntektsulikheten av økt yrkesdeltakelse for pensjonistfamiliene

I 30 prosent av pensjonistfamiliene har en eller flere personer i familien arbeidsinntekt. Andelen er på henholdsvis 19 og 44 prosent i familier med minstepensjon og i familier med pensjon større enn minstepensjon.

Selv om pensjonistenes yrkesdeltakelse trolig er ganske stabil over tid, har vi studert hvordan ulikheten i fellesfordelingen blir påvirket av at flere pensjonistfamilier mottar arbeidsinntekt. A-ulikheten i fellesfordelingen er lik 0.4590, og denne øker med 1,3 prosent dersom vi tenker oss at 10 prosent flere av familiene med minstepensjon mottar arbeidsinntekt. En tilsvarende 10-prosentsøkning for familiene med pensjon større enn minstepensjon fører til en økning i A-ulikheten på 2 prosent.

Disse resultatene gjelder imidlertid under bare helt spesielle forutsetninger. Vi har bl.a. antatt at endringene i gruppestørrelsene, dvs. tallet på familier med/uten arbeidsinntekt, ikke endrer forholdet mellom gjennomsnittsinntekten for hver gruppe og totalgjennomsnittet.

1. INNLEDNING

1.1. Formål

Formålet med analysen er å studere fordelingen av inntekt i den eldre del av befolkningen. Av de eldre utgjør pensjonistene en stor gruppe, og et vesentlig siktemål er å belyse forskjeller i inntekt mellom pensjonister og andre eldre.

Inntekt er en viktig velferdsindikator, og i tillegg til inntekt er nyttet variable som bl. a. formue og utdanning i den hensikt å gi et mer sammenfattende bilde av de eldres økonomiske og sosiale kår.

1.2. Omfang og datagrunnlag

1.2.1. Omfang

Analysepopulasjonen omfatter alle familier hvor eldste person i familien er 60 år og over pr. 1. januar 1986. Dette er vel 670 000 familier, eller nesten 40 prosent av alle landets familier. Målt ved tallet på personer omfatter analysen ca. 25 prosent av befolkningen.

1.2.2. Datagrunnlag

Analysen bygger på opplysninger fra flere sentrale registre, og analyseåret er 1985.

Opplysningene om nettoinntekt, arbeidsinntekt og formue for året 1985 er fra skattedirektørens likningsregister. Opplysningene om utdanning er fra Folke- og bolig telling 1980. Til disse opplysningene er knyttet opplysninger fra Statistisk sentralbyrås personregister pr. 1. januar 1986 og pensjonsopplysninger fra Rikstrygdeverkets statistikkbase pr. 31. desember 1985. På grunnlag av opplysninger i denne statistikkbasen er det også foretatt beregninger av pensjonsinntekt for året 1985.

1.3. Definisjon av variable

Nettoinntekt er lik nettoinntekt ved statsskattelikningen, før særfradrag er trukket fra. Nettoinntekt som er for lav til at skatt kan bli utliknet er også inkludert.

Nettoinntekten for en familie er lik sum nettoinntekt for alle personene i familien, og gjennomsnittlig familienettoinntekt for en gruppe familier er omtalt som gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Opplysningene om gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie er med få unntak bare gitt i tabellverket til analysen. For å sammenlikne størrelsen på familieinntektene og ulikheten i fordelingen av disse inntektene er nyttet nettoinntekt pr. forbruksenhet, se nedenfor.

Forbruksenhet. For hver familie er forbruksbehovet i familien målt ved tallet på forbruksenheter. Det forbruksenhetsmålet som er nyttet er anbefalt av OECD, og ved omregning til forbruksenheter er første person i familien

gitt vekten 1.0 og hver av de øvrige personene vekten 0.7. Barn eller mindreårige personer forekommer nesten ikke i de familiene som analysen omfatter.

Nettoinntekt pr. forbruksenhet er det sentrale inntektsmålet i analysen og denne inntekten måler familiens nettoinntekt standardisert etter størrelsen på forbruksbehovet i familien. Nettoinntekt pr. forbruksenhet for en familie er lik nettoinntekt for familien dividert med tallet på forbruksenheter i familien, og gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet pr. familie, dvs. gjennomsnittet for en gruppe av familier, er omtalt som gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet.

I deler av analysen er inntekt nyttet som synonym for nettoinntekt pr. forbruksenhet. Dette av hensyn til en enklest mulig språklig framstilling. Analogt er nyttet sammenstillingene inntektsfordeling og inntektsulikhet.

Arbeidsinntekt er lik pensjonsgivende inntekt, og omfatter lønn og annen godtgjørelse for arbeid i og utenfor tjenesteforhold. Videre er medregnet inntekt av selvstendig næringsvirksomhet, forutsatt at inntektstakeren personlig deltar i virksomheten. Inntekt av kapital som gir avkastning uavhengig av inntektstakerens virksomhet, f.eks. renteinntekter og aksjeutbytte, er ikke medregnet. Det samme gjelder pensjonsinntekter og trygdeytelser, unntatt arbeidsledighetstrygd, sykepenger og fødselspenger.

Lønn og annen godtgjørelse for arbeid i og utenfor tjenesteforhold blir stort sett registrert med bruttobeløp, og det blir normalt ikke gjort fradrag for utgifter som har sammenheng med inntektsopptjeningen. For næringsinntekt gis det imidlertid etter nærmere fastsatte regler fradrag for slike utgifter, for eksempel for deler av gjeldsrentene.

Arbeidsinntekten for en familie er lik sum arbeidsinntekt for alle personene i familien.

Pensjonist. Person som har en løpende pensjonsytelse pr. 31. desember 1985.

For person som er blitt pensjonist i løpet av 1985 er nettoinntekt og arbeidsinntekt registrert også for deler av året før personen ble pensjonist.

Pensjonsinntekt er lik pensjonsytelse fra folketrygden og er for året 1985. De pensjonsytelsene som er regnet med, er alderspensjon, etterlattepensjon, uførepensjon og pensjon under attføring. Pensjon under attføring er registrert for etterlatte under attføring og for personer under attføring i ventetid på uførepensjon. Pensjonsinntekten er beregnet på grunnlag av opplysninger om type pensjon og hvilke deler eller komponenter pensjonen består av. Ved beregning av størrelsen på pensjonsinntekten er nyttet gjennomsnittlig grunnbeløp i folketrygden. I 1985 var dette på 25 333 kroner. Pensjonsinntekten er beregnet på årsbasis og inntekten er ikke redusert for de personer som er blitt pensjonister i løpet av 1985.

Pensjonsinntekten for en familie er lik sum pensjonsinntekt for alle personer i familien.

Minstepensjon er pensjon hvor særtilllegg inngår. Særtillegget ytes til pensjonist som ikke har tjent opp tilleggs pensjon eller som har tilleggs pensjon som er lavere enn særtillegget.

Formue er lik nettoformue ved statsskattelikningen. Nettoformue som er for lav til at skatt kan bli utliknet, er også regnet med. Familiens formue er lik sum nettoformue for alle personer i familien.

Alder. Fylte år ved utgangen av året.

Familie. Alle i en familie er registrert bosatt samme sted (bor i samme leilighet). Innen hver familie kan det være to generasjoner og dette må være foreldre og barn. Ugifte barn som bor hjemme hos foreldrene, utgjør en familieenhet sammen med disse, uansett barnas alder og inntekt. To søsken (f.eks. pensjonister) som bor sammen er i regelen registrert som to familier. Det samme gjelder personer som er samboende, uten å være gifte.

I analysen er familiene inndelt i ulike grupper. Gruppeinndelingen er foretatt på grunnlag av opplysninger for eldste person i familien. En familiegruppe er f.eks. familier med minstepensjon. Med dette menes familier hvor eldste person i familien har minstepensjon.

Utdanning er målt ved utdanningsnivået, dvs. utdanningens varighet iflg. Standard for utdanningsgruppering, Statistisk sentralbyrå (1986).

Sosial status for en familie er målt ved utdanningsnivået for eldste person i familien.

1.4. Statistiske metoder

Resultatene fra analysen er basert på opplysninger fra en totaltelling, dvs. vi har registreringer for alle personer og familier som inngår i populasjonen. Et unntak er opplysningene fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk hvor resultatene bygger på opplysninger for et utvalg av enhetene i populasjonen, avsnitt 2.2 og vedlegg 3.

Til tross for totaltelling, har vi estimert parametre i f.eks. inntektsfordelinger, og gitt anslag for den usikkerhet som er knyttet til disse estimatene. Bakgrunnen for dette er at en stokastisk modell, dvs. en modell basert på sannsynlighetsteori, antas å ha generert observasjonene. Begrunnelsen er at de inntektsgenerende mekanismene er usikre; individene tar beslutninger om arbeid/ikke arbeid, eie av kapital, osv. under rammebetingelser som er usikre blant annet fordi informasjonen om dem er mangelfull. I analysen har vi f.eks. registrert inntekt for alle eldre familier i 1985. Observasjonene er et resultat av flere forhold i samfunnet, f.eks. av daværende og tidligere økonomiske politikk, inntektsfordelingspolitikk, ulike typer lovverk og framtidige forventninger. For en nærmere diskusjon om forholdet mellom statistisk utvalgsteori og modellbasert statistisk teori, se Aaberge og Laake (1984).

De ulikhetsmålene som er nyttet i analysen er dokumentert av Aaberge (1982), Andersen og Aaberge (1983) og Aaberge (1986). Ulikhetsmålene tilfredsstiller både skalainvariansprinsippet og overføringsprinsippet.

Med skalainvariansprinsippet menes at ulikheten i inntektsfordelingen for en populasjon ikke endrer seg når inntektene til enhetene i populasjonen får samme prosentvise tillegg (reduksjon).

Overføringsprinsippet innebærer at inntektsulikheten for en populasjon blir redusert dersom vi overfører inntekt fra en rikere til en fattigere enhet i populasjonen og denne overføringen ikke er så stor at mottakeren blir rikere enn giveren.

For å karakterisere ulikheten nyttes både ulikhetskurver og ulikhetskoeffisienter. Lorenzkurven representerer en en-entydig sammenheng på skalatransformasjoner nær med den kumulative fordelingsfunksjonen. De andre ulikhetskurvene som er nyttet i analysen, er en-entydige transformasjoner av Lorenzkurven og sammenliknet med den kurven gir de en mer mikroorientert og detaljert innsikt i inntektsfordelingene.

Ulikhetskoeffisientene refererer til ulikhetskurvene og er sammenfattende mål på ulikheten i fordelingen. I hovedframstillingen av analyseresultatene har vi valgt å nytte en ulikhetskoeffisient som legger størst vekt på ulikheten i den nedre delen av inntektsfordelingen.

I analysen har vi også dekomponert ulikheten i den felles inntektsfordelingen for alle eldre familier etter undergrupper av familier. Vi har innført mål som viser hvor i fellesfordelingen inntektene for undergruppene hovedsakelig er konsentrert, og beregnet den innflytelse hver av disse gruppene har på den registrerte ulikheten i fellesfordelingen.

Etter hvert som forskjellige ulikhetsmål og mål for dekomponering av inntektsulikhet er innført i analysen er det gitt en verbal beskrivelse av disse målene. Vi viser spesielt til avsnittene 2 og 3. For lesere som er interessert i den formelle dokumentasjonen av definisjoner og egenskaper viser vi til ovennevnte rapporter.

Andre metoder som er nyttet i analysen er mål for asymmetri for inntektsfordelinger, vedlegg 2, og lineær regresjon, vedlegg 3.

1.5. Nettoinntekt som velferdsindikator

I tråd med generell velferdsteori avhenger velferd ikke bare av observerbare og målbare størrelser, men også av subjektive vurderinger og preferanser, Amundsen og Kreyberg (1968). Mot denne bakgrunn og gitt de variabelspesifikasjoner og metoder som er nyttet i analysen, ser vi derfor at resultatene vil gi et ufullstendig bilde både av velferdsnivået og av ulikheten i velferd mellom grupper av eldre.

En ytterligere begrensning i anvendelsen av analyseresultatene ligger i de velferdsmessige tolkninger vi kan gjøre på grunnlag av de variable som er valgt ut som indikatorer på velferd. I analysen er inntekt, definert ved nettoinntekt, betraktet som den viktigste indikator på velferd. Nettoinntekt er imidlertid bare ett av flere anvendte inntektsbegrep i offisiell statistikk. Andre begrep som nyttes bl.a. i Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk, er bruttoinntekt og disponibel inntekt, og vi skal i det følgende gi en definisjon av disse tre begrepene og kommentere målene ut fra et velferdssynspunkt. Vi skal også sammenlikne forventede resultater fra analysen med de resultatene som synes sannsynlige, forutsatt anvendelse av de nevnte alternative inntektsbegrepene.

Nettoinntekt er lik brutto skattepliktig inntekt minus fradragposter ved

likningen. De viktigste postene som inngår i bruttoinntekten er lønn, næringsinntekt, forskjellige typer kapitalinntekter (fratrasket skattefrie del av renteinntekter og aksjeutbytte) og skattepliktige overføringer, f.eks. pensjonsinntekter. Skattefrie inntekter inngår verken i brutto- eller nettoinntekten. Bruttoinntekt må ikke forveksles med samlet inntekt, som også er et begrep som nyttes i offisiell inntektsstatistikk. Vi skal ikke kommentere dette begrepet ut fra et velferdssynspunkt, men bare kort nevne at samlet inntekt i hovedsak omfatter lønn, næringsinntekt, kapitalinntekter og skattefrie inntekter, fratrukket gjeldsrenter og del av underskudd i borettslag.

De fradragpostene som skiller nettoinntekten fra bruttoinntekten er bl.a. minstefradrag, oppgjørsfradrag, gjeldsrenter og del av underskudd i borettslag. I analysen er imidlertid særfradrag ikke trukket fra i nettoinntekten. For en presis definisjon og nærmere omtale av begrepene nettoinntekt og bruttoinntekt vises til offisiell inntektsstatistikk, f.eks. i publikasjon fra Statistisk sentralbyrå (1987). I nevnte publikasjon er også disponibel inntekt definert. Disponibel inntekt inkluderer i hovedsak bruttoinntekt og skattefrie inntekt, fratrukket gjeldsrenter, del av underskudd i borettslag og utliknet skatt.

I en del studier av økonomisk velferd blir en persons velferd målt ved hvor stor mengde av varer og tjenester som er tilgjengelig for vedkommende. Ved å bruke prisene på varene og tjenestene som vekter, vil da samlet utgift til varer og tjenester være en velferdsindikator.

Med utgangspunkt i denne definisjonen synes disponibel inntekt, dvs. inntekt etter skatt, å være en brukbar indikator på velferd. Den disponible inntekten er anvendelig til forbruk, og selv om deler av den også går til sparing, synes disponibel inntekt sammenliknet med nettoinntekt, å være et bedre mål på samlet utgift til varer og tjenester.

Et nærmest analogt resonnement viser at også bruttoinntekt kan være en brukbar indikator på velferd. Ved å sammenlikne bruttoinntekt og nettoinntekt ser vi at en del av den inntekten som fradragpostene representerer, og som inngår i bruttoinntekten, kan anvendes til kjøp av varer og tjenester. Eksempel på dette er inntekt som dekker renteutgifter. For de fleste er renteutgifter utgifter til boliglån, og inntekt som motsvarer disse utgiftene kan ses på som inntekt anvendt til kjøp av boligjenester. Hvilke varer og tjenester som skal inngå i velferdsbegrepet er selvsagt gjenstand for diskusjon, men nevnte forhold synes å favorisere bruttoinntekten som velferdsindikator framfor nettoinntekten. I denne sammenheng viser vi også til Aaberge (1988), som anvender en definisjon av inntekt der gjeldsrenter ikke er trukket fra. Aaberge peker på at vi vil utelate en viktig komponent som er bestemmende for et individs eller en families forbruksmuligheter ved å nytte en definisjon av inntekt der gjeldsrenter er trukket fra. Ulempene både med bruttoinntekt og nettoinntekt som inntektsmål er imidlertid at dette er inntekt før skatt er trukket fra.

Når vi i analysen har valgt nettoinntekt som inntektsbegrep, skyldes dette at det ikke eksisterer opplysninger i offisiell statistikk verken om bruttoinntekt, disponibel inntekt, eller eventuelt samlet inntekt for alle de grupper av eldre, spesielt pensjonister, som vi har ønsket å gi opplysninger for.

I analysen har vi målt inntektsulikhet mellom grupper av eldre både ved å studere forskjeller i gjennomsnittlig nettoinntekt for gruppene og ved å sammenlikne graden av intern ulikhet i inntektsfordelingen for gruppene. Ved anvendelse av disse to ulikhetsmålene skal vi sammenlikne forventede resultater fra analysen med de resultatene som synes sannsynlige, gitt at bruttoinntekt eller disponibel inntekt hadde vært nyttet som inntektsmål. I vurderingene har vi av praktiske årsaker nyttet person som enhet, og selv om inntekt i analysen er målt pr. forbruksenhet i familiene, tror vi at vurderingene vil ha gyldighet for analyseresultatene. Drøftingene og sammenlikningene er knyttet til tre hovedgrupper av personer; minstepensjonister, pensjonister med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre. Inndelingen svarer til en sentral gruppeinndeling av familiene i analysen, jf. avsnitt 5. Det er imidlertid grunn til å understreke at forskjellene i gjennomsnittlig inntekt og i intern inntektsulikhet mellom disse tre hovedgruppene ikke nødvendigvis vil gjelde ved en eventuell sammenlikning av inntektene for mer disaggregerte grupper.

Dersom vi antar at bruttoinntekt er den ideelle velferdsindikatoren viser resultatene i vedlegg 3 at vi både for minstepensjonister, for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon og for andre eldre underestimerer velferdsnivået ved å bruke nettoinntekt som velferdsindikator. Underestimeringen er størst for andre eldre og minst for minstepensjonistene. Den interne ulikheten i fordelingen av nettoinntekt er også større enn ulikheten i fordelingen av bruttoinntekt både for andre eldre og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon. For minstepensjonistene har vi tilnærmet samme ulikhet i fordelingen av bruttoinntekt som i fordelingen av nettoinntekt.

Skattefrie inntekter og utliknet skatt er de postene som i hovedsak forklarer forskjellen mellom nettoinntekt og disponibel inntekt. De formelle fradragene som er omtalt tidligere, f.eks. minstefradrag, er også trukket fra i nettoinntekten men ikke i disponibel inntekt.

Skattefrie inntekter som f.eks. grunn- og hjelpestønad, bostøtte etc. blir oftere tildelt pensjonister enn andre. Utliknet skatt vil på den annen side være lav for mange pensjonister, og spesielt for gruppen minstepensjonister. Offisiell inntektsstatistikk gir ikke separate opplysninger for minstepensjonister og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjonen, men inntektsstatistikken for 1984 viser at gjennomsnittlig nettoinntekt for alle pensjonister og trygdede er noe lavere enn gjennomsnittlig disponibel inntekt for gruppen. Det er rimelig å anta at denne forskjellen i hovedsak er forklart ved forskjellen mellom nettoinntekt og disponibel inntekt for minstepensjonister. Ved å bruke nettoinntekt som velferds mål vil vi derfor underestimere velferdsnivået for denne gruppen, gitt at disponibel inntekt betraktes som en ideell velferdsindikator.

Som nevnt er det vanskelig å sammenlikne størrelsen på gjennomsnittlig nettoinntekt og gjennomsnittlig disponibel inntekt for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon på grunnlag av opplysninger i offisiell inntektsstatistikk. Det forhold at nettoinntekt for denne gruppen i gjennomsnitt er lavere enn disponibel inntekt er vel likevel lite sannsynlig. Dette betinger i så fall at gjennomsnittlig utliknet skatt ikke overstiger gjennomsnittlig sum av skattefrie inntekter og formelle fradrag ved likningen. For gruppen andre eldre er imidlertid den disponible inntekten i gjennomsnitt klart lavere enn nettoinntekten. Vi finner det rimelig å anta

at dersom disponibel inntekt betraktes som en ideell velferdsindikator, vil gjennomsnittlig nettoinntekt overestimere velferdsnivået både for andre eldre og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon. Overestimeringen er sterkest for andre eldre.

Den formelle progressiviteten i skattesystemet vil bidra til en mindre intern inntektsulikhet i fordelingen av disponibel inntekt enn i fordelingen av nettoinntekt. Dette gjelder for alle tre hovedgruppene. For pensjonistenes del skyldes dette ikke minst inntekter utover pensjonsinntektene. I St. meld. nr. 12 (1988-89), er det vist at av alle over 66 år med minstepensjon har 58 prosent en annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt. For personer med pensjon større enn minstepensjon er tilsvarende andel på 93 prosent. For minstepensjonister som ikke betaler skatt, er det rimelig å tro at ulikheten er tilnærmet like stor i de to inntektsfordelingene.

2. DE ELDRES INNTEKTER

2.1. Nivå og ulikhet

For alle eldre familier med eldste person i familien på 60 år og over er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie 101 000 kroner. Familiene er små. De består i gjennomsnitt av 1,6 personer, og gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet er 67 100 kroner. Pensjonsinntekt og arbeidsinntekt er de viktigste inntektskildene, men for alle familiene sett under ett, utgjør pensjonsinntekten et noe mindre beløp enn arbeidsinntekten. I gjennomsnitt for alle familiene er det imidlertid flere personer med pensjon enn med arbeidsinntekt, henholdsvis 1,0 og 0,6 personer pr. familie, tabell 2.1.1, på neste side, og tabell 2.1.3 i vedlegg 4. Vi minner om at vi med pensjonsinntekt mener pensjonsinntekt fra folketrygden. Eventuelle tillegg fra andre pensjonsordninger på grunn av samordning med folketrygdpensjonen er således ikke tatt med i det angitte beløpet for pensjonsinntekt. Slike tillegg er imidlertid som oftest skattepliktig inntekt og inngår derfor i nettoinntekten.

Tabell 2.1.1 viser at inntektsfordelingen er asymmetrisk og høyreskjev, dvs. gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet (67 149 kroner) er høyere enn medianinntekten (54 588 kroner), som er inntekten for den midterste (de to midterste) familien(e) når familiene er ordnet etter stigende nettoinntekt pr. forbruksenhet, Yule and Kendall (1948). Jf. også vedlegg 2 hvor det er nyttet en alternativ metode for å studere symmetriegenskapen ved fordelingen. Den høyere gjennomsnittsinntekten skyldes hovedsakelig inntektene til et mindre antall høyinntektsfamilier. Eksempelvis har 10 prosent av familiene en nettoinntekt pr. forbruksenhet på 120 000 kroner eller mer. For inntektsfordelinger er imidlertid asymmetri og høyreskjevhet ganske vanlige og velkjente egenskaper, Samuelson (1980).

Det som i første rekke preger fordelingen er likevel de mange familiene med små eller midlere inntekter. Halvparten av familiene, dvs. ca. 335 000 familier, har som nevnt en nettoinntekt pr. forbruksenhet på under 55 000 kroner, og fjerdedelen av familiene har en inntekt på 36 400 kroner eller lavere, tabell 2.1.1. Til sammenlikning kan nevnes at grunnbeløpet i folketrygden var på vel 25 000 kroner i 1985, og at minsteytelsen til enslig pensjonist utgjorde ca. 39 000 kroner. Ved hjelp av Lorenzkurven, Gini-koeffisienten og andre, avledede mål for inntektsulikhet skal vi se nærmere på ulikheten i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier.

Tabell 2.1.1. Alle eldre familier etter nettoinntekt pr. forbruksenhet.
1985 All elderly families by net income per consumption
unit. 1985

		Alle eldre familier All elderly families	
		Antall Number	Prosent Per cent
I alt	Total	670 420	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet			
No net income per consumption unit		8 780	1
	1 - 19 999	25 338	4
	20 000 - 39 999	178 734	27
	40 000 - 59 999	157 026	23
	60 000 - 79 999	106 075	16
	80 000 - 119 999	124 375	19
	120 000 - 159 999	46 623	7
	160 000 - 199 999	14 101	2
	200 000 og over and over	9 368	1
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruks-			
enhet. Kr Mean net income per consump-			
tion unit. Kroner		67 149	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet.			
Kr 1 quartile. Net income per consump-			
tion unit. Kroner		36 400	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr			
Median. Net income per consumption unit.			
Kroner		54 588	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet.			
Kr 3 quartile. Net income per consump-			
tion unit. Kroner		86 400	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie.			
Kr Mean net income per family. Kroner ..		100 946	
Personer pr. familie	Persons per family .	1,6	

For populasjonen alle eldre familier viser tabell 2.1.2 estimerte funksjonsverdier for Lorenzkurven og for tre andre kurver, $M(u)$ -, $N(u)$ - og $Q(u)$ -kurven, Aaberge (1982). $L(u)$ - og $M(u)$ -kurvene er framstilt i figurene 2.1.1-2.1.2. I figurene er også avbildet de tilsvarende kurvene gitt en rektangulær fordeling av inntekten, se vedlegg 1. Ved rektangulær fordeling faller $M(u)$ -kurven sammen med diagonalen, jf. figur 2.1.2. Sammenlikningen med den rektangulære fordelingen vil bli omtalt senere. $N(u)$ - og $Q(u)$ -kurvene er ikke avbildet, men vi skal senere orientere om den informasjon kurvene gir med utgangspunkt i de estimerte funksjonsverdiene for kurvene.

Tallet på observasjoner gjør at vi får svært nøyaktige estimat for funksjonsverdiene for kurvene i tabell 2.1.2. Standardavvikene er små (mellom .0001 og .001), og vi har derfor funnet det unødvendig å gjengi disse i tabellen.

Tabell 2.1.2. Estimerte funksjonsverdier for $L(u)$ -kurven, $M(u)$ -kurven, $N(u)$ -kurven og $Q(u)$ -kurven for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Estimated function values of the $L(u)$ -curve, the $M(u)$ -curve, the $N(u)$ -curve and the $Q(u)$ -curve for all elderly families. Net income per consumption unit. 1985

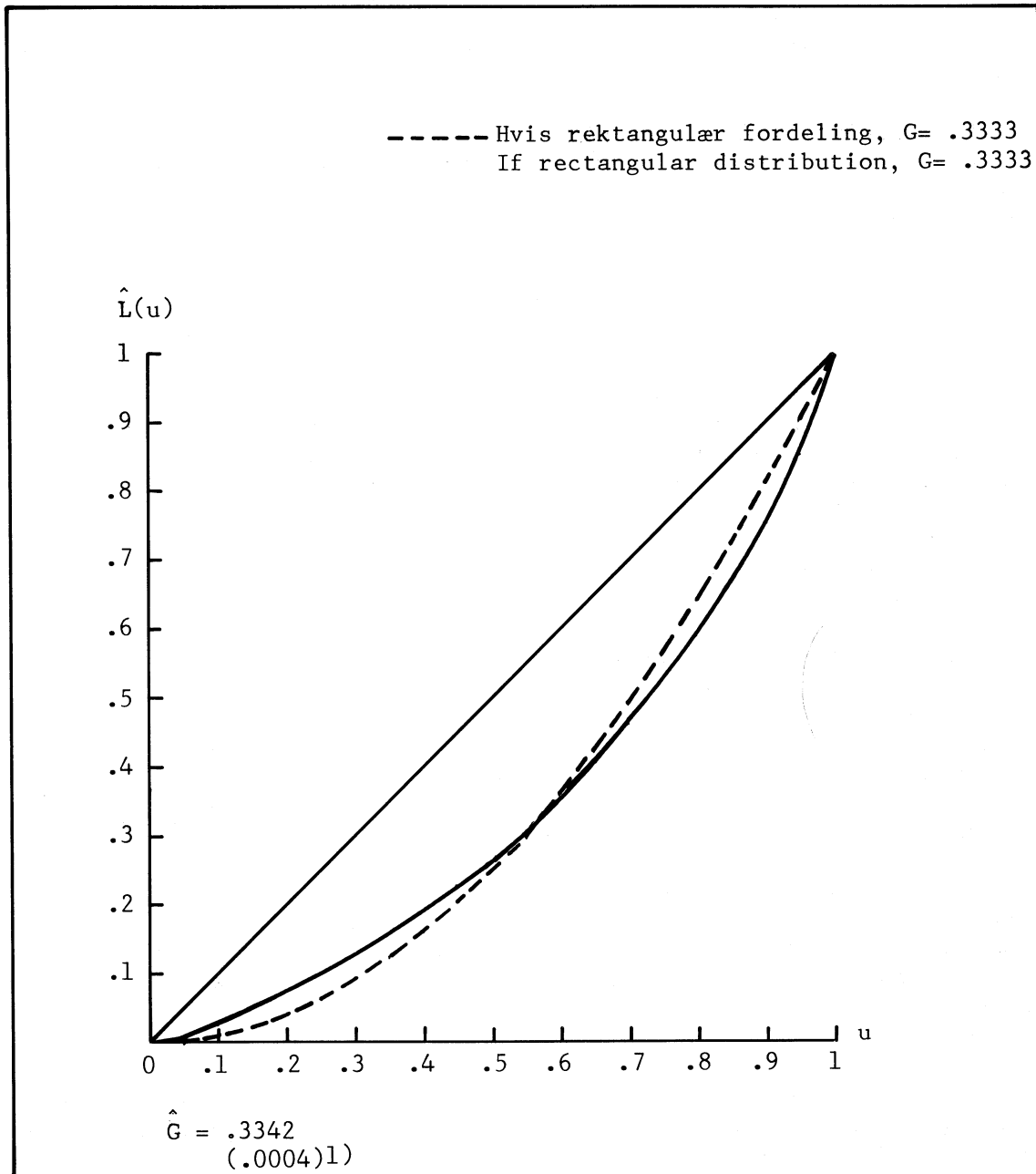
u	.050	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
$\hat{L}(u)$.005	.026	.077	.131	.194	.268	.358	.464	.593	.753	.852
$\hat{M}(u)$.090	.258	.384	.437	.485	.537	.596	.663	.742	.837	.897
$\hat{N}(u)$.030	.105	.189	.245	.302	.367	.444	.534	.643	.773	.856
$\hat{Q}(u)$	1.048	1.082	1.154	1.241	1.343	1.463	1.606	1.786	2.034	2.470	2.964

I figurene 2.1.1-2.1.2 er familiene ordnet langs den horisontale aksene, u -aksen, etter stigende verdier for nettoinntekt pr. forbruksenhet. De 10 prosent av familiene som har lavest inntekt ligger i intervallet 0 til .1, de 10 prosent som har de nest laveste inntektene i intervallet .1 til .2, osv. Med en populasjonsandel på f.eks. $u=.20$, forstår vi således de 20 prosent av familiene som har de laveste inntektene.

I diagrammet for Lorenzkurven, figur 2.1.1, viser den vertikale aksene, $L(u)$ -aksen, den andelen som samlet inntekt for populasjonsandelen u utgjør av totalinntekten i populasjonen. Vi ser f.eks. at vel en fjerdedel av totalinntekten i populasjonen går til den halvparten av familiene som har lavest inntekt, og at de 20 prosent av familiene med henholdsvis de laveste og høyeste inntektene mottar om lag 8, respektive 40 prosent av totalinntekten, jf. også tabell 2.1.2.

$L(u)$ -kurven ligger nærmere diagonalen jo mindre ulikhet det er i fordelingen, og dersom nettoinntekten pr. forbruksenhet hadde vært like stor for alle familiene, dvs. likhet i inntektsfordelingen, ville $L(u)$ -kurven ha falt sammen med diagonalen.

Figur 2.1.1. Lorenzkurve for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. for-
bruksenhet. 1985 Lorenzcurve for all elderly families.
Net income per consumption unit. 1985

- 1) Standardavvik for \hat{G} .
1) Standard deviation of \hat{G} .

Gini-koeffisienten, G , er et sammenfattende mål på den ulikhet som $L(u)$ -kurven representerer, og koeffisienten legger størst vekt på ulikhetsaspektet i den sentrale delen av fordelingen. Gini-koeffisienten måler det dobbelte av arealet mellom diagonalen og $L(u)$ -kurven, og har variasjonsområdet $[0, 1]$. Ved likhet i fordelingen er G lik null. Helt ulikt fordelte inntekter gir Gini-koeffisient lik 1 (en familie har all inntekt). Ulikheten i inntektsfordelingen for alle eldre familier måles ved en størrelse på G lik .3342, figur 2.1.1.

$M(u)$ -, $N(u)$ - og $Q(u)$ -kurvene er en-entydige transformasjoner av $L(u)$ -kurven. Sammenliknet med $L(u)$ -kurven gir de imidlertid en mer detaljert innsikt i inntektsfordelingen.

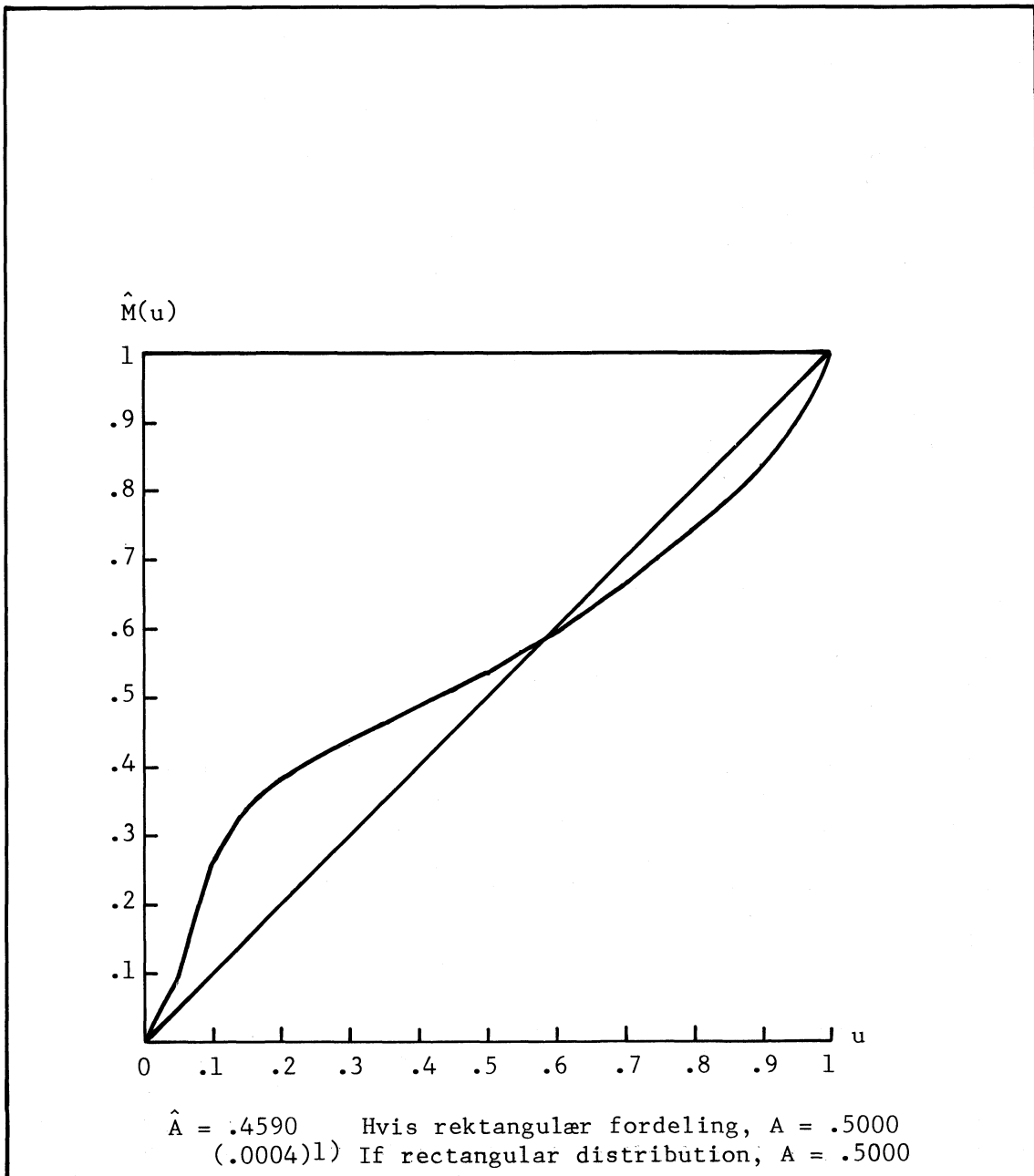
$M(u)$ -kurven, figur 2.1.2, informerer om forholdet mellom gjennomsnittsinntekten til den nedre 100 u -prosenten av familiene (dvs. de 100 u -prosent av familiene som har lavest inntekt), og gjennomsnittsinntekten for hele populasjonen. $M(u)$ -kurven er avgrenset av et kvadrat med sider lik 1. Kurven ligger nærmere den øvre horisontale linjen i kvadratet jo mindre ulikhet det er i fordelingen, og ved likhet i inntektsfordelingen faller kurven sammen med denne linjen. $N(u)$ -kurven informerer om forholdet mellom gjennomsnittsinntekten til den nedre og den øvre 100 u -prosenten, og $Q(u)$ -kurven om forholdet mellom gjennomsnittsinntekten til den øvre 100(1- u)-prosenten og gjennomsnittsinntekten for hele populasjonen. Som nevnt tidligere er $N(u)$ - og $Q(u)$ -kurvene ikke avbildet, men funksjonsverdiene for kurvene er gitt i tabell 2.1.2.

Som tidligere vist ved Lorenzkurven, er totalinntekten i populasjonen ganske ulikt fordelt på familiene. Dette gir også store forskjeller i gjennomsnittlig inntekt for de ulike populasjonsandelene. Inntektsforskjellene er spesielt store når vi sammenlikner familiene i den nedre og midtre delen av fordelingen med familiene i den øvre delen av fordelingen. For f.eks. de 20 og 50 prosent av familiene med de laveste inntektene utgjør gjennomsnittsinntekten henholdsvis 38 og 54 prosent av totalgjennomsnittet, tabell 2.1.2 og figur 2.1.2. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for de to populasjonsandelene på 25 800 og 36 000 kroner. For de 20 prosent av familiene i den øvre delen av fordelingen er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 136 600 kroner, eller over det dobbelte av totalgjennomsnittet (67 149 kroner), og over det femdobbelte av gjennomsnittlig inntekt for de 20 prosent av familiene med de laveste inntektene, jf. funksjonsverdiene for $Q(u)$ - og $N(u)$ -kurvene i tabell 2.1.2.

Ulikhetskoeffisienten A er et sammenfattende mål på den ulikheten som $M(u)$ -kurven representerer. A legger størst vekt på ulikheten i den nedre delen av fordelingen. A har variasjonsområdet $[0, 1]$ og måler arealet mellom $M(u)$ -kurven og den øvre horisontale linjen 1, jf. figur 2.1.2. A er mindre jo nærmere $M(u)$ -kurven ligger denne linjen, og ved likhetsfordelingen er A lik null. A er lik 1 dersom en familie har all inntekt.

For populasjonen alle eldre familier er estimatet på A lik .4590, figur 2.1.2.

Figur 2.1.2. $M(u)$ -kurve for alle eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 $M(u)$ -curve for all elderly families. Net income per consumption unit. 1985

- 1) Standardavvik for \hat{A} .
 1) Standard deviation of \hat{A} .

Av figur 2.1.1 ser vi at G er lik .3342 og at standardavviket på G er lik .0004 i den aktuelle fordelingen. I den rektangulære fordelingen er G lik .3333. Aaberge (1982) har vist at G (så vel som A), er asymptotisk normalfordelt, og med et signifikansnivå på 5 prosent kan det vises at ulikheten, målt ved G , er større i den aktuelle fordelingen for alle eldre familier enn om inntekten hadde vært rektangulært fordelt.

Ved å estimere koeffisienten A som legger størst vekt på ulikheten i den nedre delen av fordelingen, ser vi imidlertid at ulikheten er signifikant mindre i den aktuelle fordelingen enn i den rektangulære fordelingen, figur 2.1.2. Figuren viser for øvrig at gjennomsnittlig inntekt er høyere for populasjonsandelene både i den nedre og i den øvre delen av den aktuelle fordelingen enn i den rektangulære. Ved betraktning av de gjennomsnittlige desilinntektene gjelder dette for de tre første desilene og for 10. desil. Dette resultatet kan også ses direkte ut fra figuren i vedlegg 1. Figuren avbilder den inverse funksjonen av den kumulative fordelingsfunksjonen, og ulikhetskurvene er transformasjoner av denne funksjonen. (Familiene i 1. desil er de 10 prosent av familiene med de laveste inntektene. Familiene i 2. desil de 10 prosent av familiene med de nest laveste inntektene, osv.)

I den senere delen av analysen vil vi måle og sammenlikne ulikhet hovedsakelig ved hjelp av koeffisienten A . Dette fordi det ut fra et velferdssynspunkt synes mest interessant å studere ulikhet med vektlegging på forholdene i den nedre delen av fordelingene. Vedlegg 5 omhandler G -ulikheten.

2.2. En sammenlikning med inntektene for yngre

Datamaterialet for analysen gir ikke inntektsopplysninger for den yngre del av befolkningen. Vi har derfor nyttet opplysninger fra Inntektsundersøkelsen 1985 for å sammenlikne inntektene for eldre og yngre.

Tabell 2.2.1 viser gjennomsnittlig nettoinntekt pr. husholdning for husholdninger uten barn. Dataene er fra inntektsundersøkelsen, og nettoinntekt er reknet før særfradrag er trukket fra. Aldersinndelingen i tabellen samsvarer ikke med den inndelingen som er nyttet i analysen. I analysen er også inntekt registrert pr. forbruksenhet i familien og ikke pr. husholdning. Det er derfor vanskelig å sammenlikne resultatene fra analysen med opplysningene i tabell 2.2.1.

Tabellen viser lavest gjennomsnittlig nettoinntekt for husholdninger med hovedinntektstakerens alder i gruppen 65-79 år. For denne gruppen er gjennomsnittlig inntekt 93 000 kroner, og inntekten utgjør bare 67 og 58 prosent av gjennomsnittlig inntekt for husholdninger med hovedinntektstakerens alder på henholdsvis 25-44 år og 45-64 år. Husholdningene i den eldste aldersgruppen er mindre enn husholdningene i de yngre aldersgruppene. Ved å rekne inntekt pr. person pr. husholdning er likevel inntekten gjennomsnittlig lavest for husholdninger med hovedinntektstakerens alder på 65-79 år. Inntektsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, og på grunn av få observasjoner har vi her ikke referert opplysningene om gjennomsnittlig inntekt verken for husholdninger med hovedinntektstaker under 25 år eller på 80 år og over.

I figur 2.2.1 har vi avbildet Lorenzkurven for husholdninger med hovedinntektstakerens alder på 65-79 år og 45-64 år. For husholdninger med

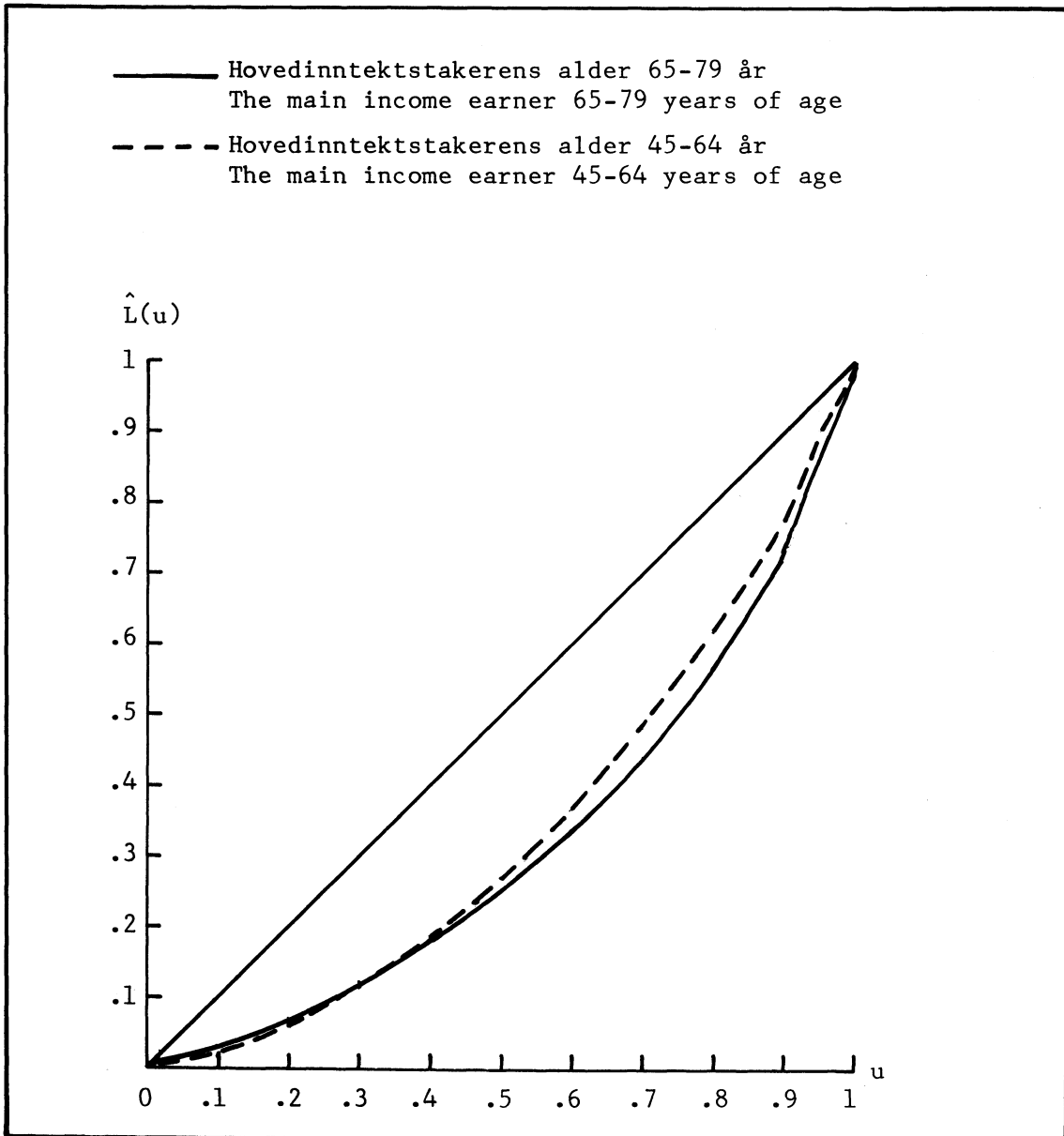
hovedinntektstakerens alder på 25-44 år er kurven ikke avbildet, men funksjonsverdiene for kurven viser at den faller sammen med Lorenzkurven for husholdninger med hovedinntektstakerens alder på 45-64 år for små og store verdier av u , og at den ligger over denne kurven for u i intervallet $[\cdot 20, \cdot 80]$.

Lorenzkurvene og de opplysningene som er gitt ovenfor tyder på at ulikheten i fordelingen av nettoinntekt er størst for husholdninger med hovedinntektstakerens alder i gruppen 65-79 år og minst for husholdninger med hovedinntektstakerens alder på 25-44 år. Vi må imidlertid være oppmerksomme på at vi her har nyttet meget grove aldersgrupperinger. Forskjellene i intern inntektsulikhet mellom grupper av husholdninger etter alder er trolig mer nyanserte enn det vi kan vise på grunnlag av så få observasjoner.

Tabell 2.2.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. husholdning for husholdninger uten barn, etter hovedinntektstakerens alder. 1985. Inntektsundersøkelsen Mean net income per household of households without children, by age of the main income earner. 1985. The Income Distribution Survey

Hovedinntektstakerens alder Age of the main income earner	Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. husholdning. Mean net income per household. Kroner	Kr	Personer pr. husholdning Persons per household	Tallet på husholdninger Number of households
25-44 år years	138 259		1,7	435
45-64 "	158 983		2,0	582
65-79 "	92 973		1,5	535

Figur 2.2.1. Lorenzkurve for husholdninger uten barn i grupper for hovedinntektstakerens alder. Nettoinntekt pr. husholdning. 1985 Lorenzcurve for households without children in age groups of the main income earner. Net income per household. 1985

3. INNTEKT I PENSJONISTFAMILIER OG I ANDRE ELDRE FAMILIER

For å studere inntektsulikheten mellom pensjonister og andre eldre, har vi delt inn alle eldre familier i to hovedgrupper. Inndelingen er foretatt på grunnlag av opplysninger for eldste person i familien, og de to gruppene er omtalt som pensjonistfamilier og andre eldre familier.

Som pensjonistfamilie er reknet familie hvor eldste person i familien har pensjon fra folketrygden. Pensjonen er alderspensjon, etterlattepensjon, uførepensjon eller pensjon under attføring. Pensjon under attføring er registrert for etterlatte under attføring og for personer under attføring i ventetid på uførepensjon. Pensjonistfamiliene utgjør 82 prosent av alle eldre familier. Andre eldre familier er familier hvor eldste person ikke mottar folketrygdpensjon. I de fleste av disse familiene er eldste person yrkesaktiv.

Størrelsen på nettoinntekten og fordelingen av denne vil trolig være forskjellig for pensjonistfamilier og andre eldre familier. Nettoinntekt er lik bruttoinntekt minus fradragposter ved likningen, og i pensjonistfamiliene, består bruttoinntekt av pensjonsinntekt og annen skattepliktig inntekt. For andre eldre familier utgjør arbeidsinntekten en stor del av bruttoinntekten. Til nytte for de drøftingene som følger, har vi skissert sammenhengen mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for de to gruppene. Oppsettet forutsetter at arbeidsinntekt for pensjonistfamilier inngår i begrepet annen skattepliktig inntekt.

(3.1) For pensjonistfamilier:

$$\begin{aligned} \text{Nettoinntekt} &= \text{bruttoinntekt} - \text{fradrag ved likningen} \\ &= \text{pensjonsinntekt} + \text{annen skattepliktig} \\ &\quad \text{inntekt} - \text{fradrag ved likningen} \end{aligned}$$

(3.2) For andre eldre familier:

$$\begin{aligned} \text{Nettoinntekt} &= \text{bruttoinntekt} - \text{fradrag ved likningen} \\ &= \text{arbeidsinntekt} + \text{annen skattepliktig} \\ &\quad \text{inntekt} - \text{fradrag ved likningen.} \end{aligned}$$

Som vist i avsnitt 1.5, har en forholdsvis stor andel av pensjonistene annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt og også gjennomsnittlig lavere fradrag ved likningen enn andre eldre. Til tross for dette, og selv om det er personer med arbeidsinntekt i en del av pensjonistfamiliene, må vi forvente en gjennomsnittlig lavere nettoinntekt for pensjonistfamilier enn for andre eldre familier. Dette skyldes folketrygdens regler for pensjonsutmåling. Reglene gir en pensjonsinntekt som i gjennomsnitt for pensjonistene er atskillig lavere enn deres inntekt som yrkesaktive.

En eventuell forskjell i den interne ulikheten i fordelingen av nettoinntekt for henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier er vanskeligere å forutsi. Ved overgang til pensjon vil personer som har liten eller ingen inntekt som yrkesaktive motta minstepensjon fra folketrygden. Personer med høye inntekter som yrkesaktive mottar på den annen side ikke så store pensjonsytelser sett i forhold til tidligere arbeidsinntekt som de som har midlere eller små inntekter som yrkesaktive. For en populasjon av eldre som går over på folketrygdpensjon vil derfor ulikheten i fordelingen av pensjonsinntekt være mindre enn ulikheten i fordelingen av populasjonens arbeidsinntekt før pensjonering.

I vedlegg 3 og avsnitt 1.5 har vi vist at fradragene ved likningen reknet i prosent av bruttoinntekten, avtar med økt bruttoinntekt både for pensjonistfamiliene, når vi ser på disse som en gruppe, og for andre eldre familier. Det relative forholdet mellom størrelsen på fradragene og størrelsen på bruttoinntekten avtar imidlertid sterkere for andre eldre familier enn for pensjonistfamiliene. Dersom vi for pensjonistfamiliene (P) studerer ulikheten i fordelingen av

$$x_p = \text{pensjonsinntekt} - \text{fradrag ved likningen, jf. formel (3.1)}$$

og for andre eldre familier (AE) studerer ulikheten i fordelingen av

$$x_{AE} = \text{arbeidsinntekt} - \text{fradrag ved likningen, jf. formel (3.2)}$$

forventer vi at forskjellen i intern ulikhet i fordelingen av henholdsvis x_{AE} og x_p er større enn den tidligere påviste forskjellen i ulikhet i fordelingen av arbeidsinntekt og pensjonsinntekt. I så fall medfører dette at ulikheten i fordelingen av nettoinntekt er større for andre eldre familier enn for pensjonistfamiliene med mindre de postene som inngår i annen skattepliktig inntekt betyr mye for ulikheten i fordelingen av nettoinntekten. Dersom analyseresultatene skulle vise tilnærmet like stor eller større intern ulikhet i fordelingen av nettoinntekt for pensjonistfamilier som for andre eldre familier, må dette skyldes at annen skattepliktig inntekt for pensjonistfamiliene øker mer enn proporsjonalt med pensjonsinntekten. Annen skattepliktig inntekt for pensjonistfamilier er f.eks. renteinntekt, pensjonsinntekt fra andre pensjonsordninger enn folketrygden og arbeidsinntekt. Med unntak for arbeidsinntekt, har vi i datamaterialet for analysen ikke opplysninger for disse inntektene, men St.meld. nr. 12 (1988-89), viser at annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt gjennomsnittlig er høyere for pensjonister med høy enn med lav pensjonsinntekt. Som vi skal se senere i analysen er det også store forskjeller i arbeidsinntekt mellom pensjonistfamiliene.

Det er flere forhold som karakteriserer disse to familiegruppene, jf. tabellene 3.6 og 3.7 i vedlegg 4. Sammenliknet med andre eldre familier, er pensjonistfamiliene gjennomsnittlig mindre, og eldste person i familiene er gjennomgående eldre og har lavere utdanning (sosial status). I gjennomsnitt for pensjonistfamiliene er pensjonsinntekten den viktigste inntektskilden og tilknytningen til yrkeslivet er forholdsvis beskjeden. Familiestørrelsen er i gjennomsnitt på 1,5 personer, og gjennomsnittlig har 1,2 personer pr. familie pensjon, og 0,4 personer arbeidsinntekt. I gjennomsnitt for andre eldre familier har 1,7 personer pr. familie arbeidsinntekt og 0,1 personer pr. familie pensjon. Gjennomsnittlig familiestørrelse for denne gruppen er på 2,1 personer.

Pensjonistfamiliene har en vesentlig dårligere økonomi enn andre eldre familier. Både inntekts- og formuesopplysninger for de to familiegruppene bekrefter dette, jf. tabell 3.1 og tabellene 3.6 og 3.7 i vedlegg 4.

For pensjonistfamiliene er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 58 900 kroner, mot 104 700 kroner for andre eldre familier. Denne forskjellen i gjennomsnittlig inntekt mellom gruppene er klart signifikant, tabell 3.1. I tabellen har vi beregnet standardavviket og et 95 prosent konfidensintervall for forventet nettoinntekt pr. forbruksenhet i de to familiegruppene. Nettoinntekt er inntekt før skatt, men denne store inntektsforskjellen viser et klart lavere økonomisk velferdsnivå for pensjonistfamiliene enn for andre eldre familier selv om disponibel inntekt (inntekt etter skatt) hadde vært nyttet som velferdsindikator. Forskjellen i bruttoinntekt mellom gruppene er

enda større enn forskjellen i nettoinntekt, jf. avsnitt 1.5.

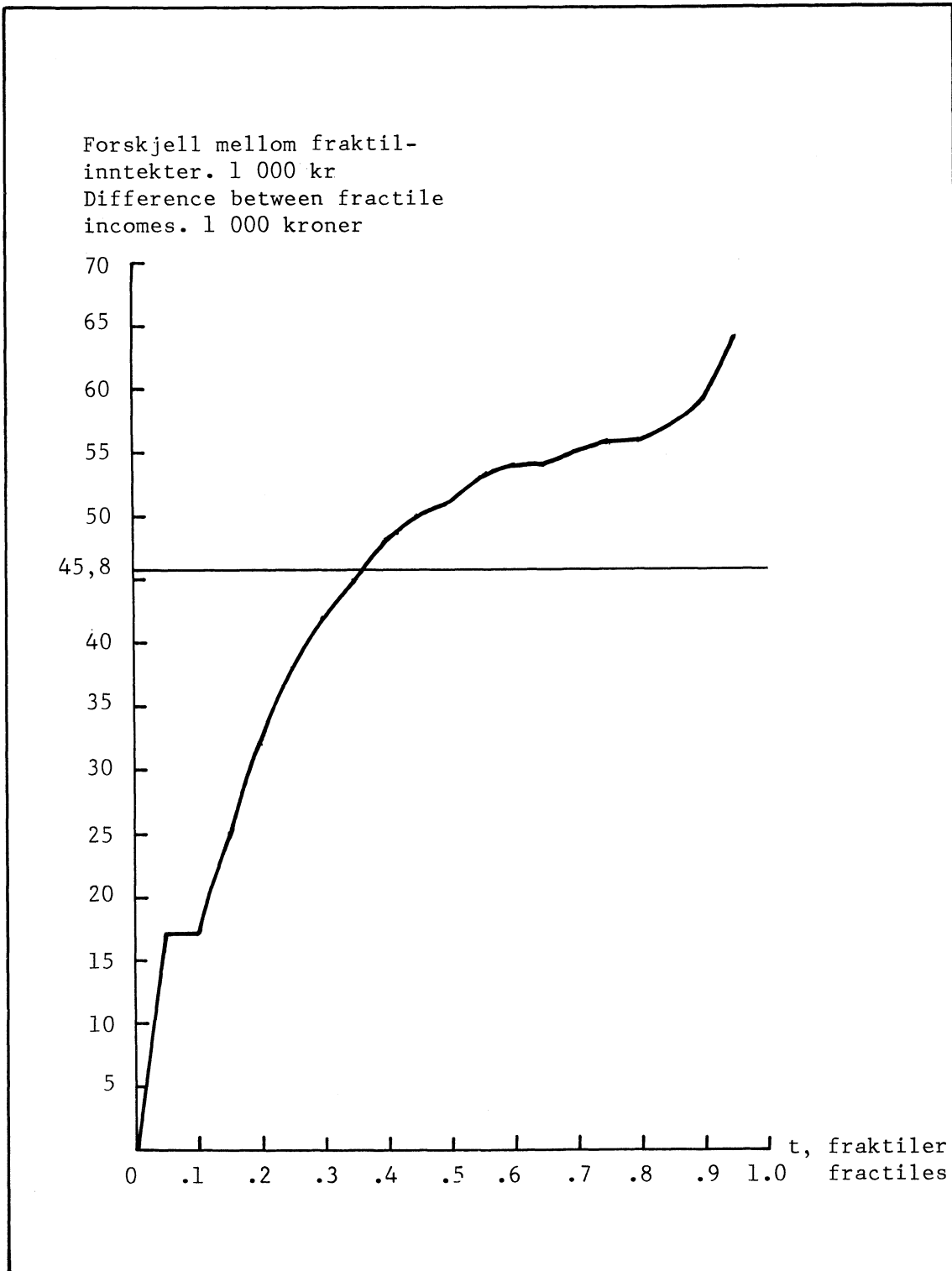
Fraktildifferansekurven, se Aaberge (1982), gir en god visuell framstilling av hvordan den absolutte forskjellen i gjennomsnittsinntekt for de to familiegruppene er framkommet, figur 3.1. Kurven er trukket på grunnlag av opplysninger om forskjeller i inntekt for samsvarende fraktiler i de to fordelingene. Forskjellen i gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom de to familiegruppene er 45 800 kroner, og arealet mellom fraktildifferansekurven og den horisontale aksens i diagrammet måler denne forskjellen. Arealet mellom den horisontale linjen og den horisontale aksens i diagrammet er imidlertid også et mål på forskjellen i gjennomsnittlig inntekt mellom gruppene, og den horisontale linjen viser fraktildifferansekurven dersom forskjellen i inntekt mellom andre eldre familier og pensjonistfamiliene hadde vært like stor, dvs. lik 45 800 kroner, for alle samsvarende fraktiler i de to fordelingene.

Vi ser at det er forskjellen mellom de store og mellomstore inntektene i de to fordelingene som fører til at forskjellen i gjennomsnittlig inntekt for de to familiegruppene blir så pass stor som 45 800 kroner.

Tabell 3.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985 Mean net income per consumption unit of families headed by pensioner and other elderly families. 1985

Gruppe Group i = 1-2	\bar{X}_i = gjennom- snittlig netto- inntekt pr. for- bruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standard- avvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidens- intervall for $E(\bar{X}_i)$ 95 per cent confidence interval of $E(\bar{X}_i)$	Tallet på fa- milier Number of fa- milies
1 Pensjonistfamilier Families headed by pensioner .	58 915	57	58801 - 59029	549 950
2 Andre eldre familier Other elderly families	104 741	165	104411 - 105071	120 470

Figur 3.1. Fraktildifferansekurve mellom andre eldre familier og pensjonistfamilier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985. 1 000 kr
 Fractile difference curve between other elderly families and families headed by pensioners. Net income per consumption unit. 1985. 1 000 kroner

I tabellene 3.2 og 3.3 er presentert de estimerte funksjonsverdiene for ulikhetskurvene for henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier, men bare $M(u)$ -kurvene er avbildet, figur 3.2. Som sammenfattende mål på den interne ulikheten i de to fordelingene gir tabell 3.4 estimat og konfidensintervall for A i de to familiegruppene.

Vi ser av tabell 3.4 at ulikheten i inntektsfordelingen er signifikant mindre for gruppen andre eldre familier enn for pensjonistfamiliene. Forskjellen i ulikhet skyldes i første rekke at pensjonistfamiliene i den øvre delen av fordelingen har relativt høyere inntekter sett i forhold til gjennomsnittet for gruppen, enn det vi finner for andre eldre familier, tabellene 3.2 og 3.3 og figur 3.2. Med referanse til det vi nevnte innledningsvis om fordelingen av annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt for pensjonistfamilier, er dette interessante resultater. De bekrefter at fordelingen av annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt betyr mye for ulikheten i fordelingen av nettoinntekt for pensjonistfamilier.

$M(u)$ -kurven, figur 3.2, viser også for begge familiegruppene at familiene både i den nedre og øvre delen av fordelingene har høyere gjennomsnittsinntekter enn om inntekten hadde vært rektangulært fordelt i de to gruppene.

Tabell 3.2. Estimerte funksjonsverdier for $L(u)$ -kurven, $M(u)$ -kurven, $N(u)$ -kurven og $Q(u)$ -kurven for pensjonistfamilier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Estimated function values of the $L(u)$ -curve, the $M(u)$ -curve, the $N(u)$ -curve and the $Q(u)$ -curve for families headed by pensioners. Net income per consumption unit. 1985

u	.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
$\hat{L}(u)$.004	.027	.085	.145	.211	.287	.375	.479	.603	.757	.852
$\hat{M}(u)$.089	.274	.425	.483	.527	.573	.624	.684	.754	.841	.897
$\hat{N}(u)$.030	.113	.214	.278	.337	.402	.475	.560	.659	.778	.856
$\hat{Q}(u)$	1.048	1.081	1.144	1.222	1.315	1.427	1.563	1.736	1.986	2.435	2.954

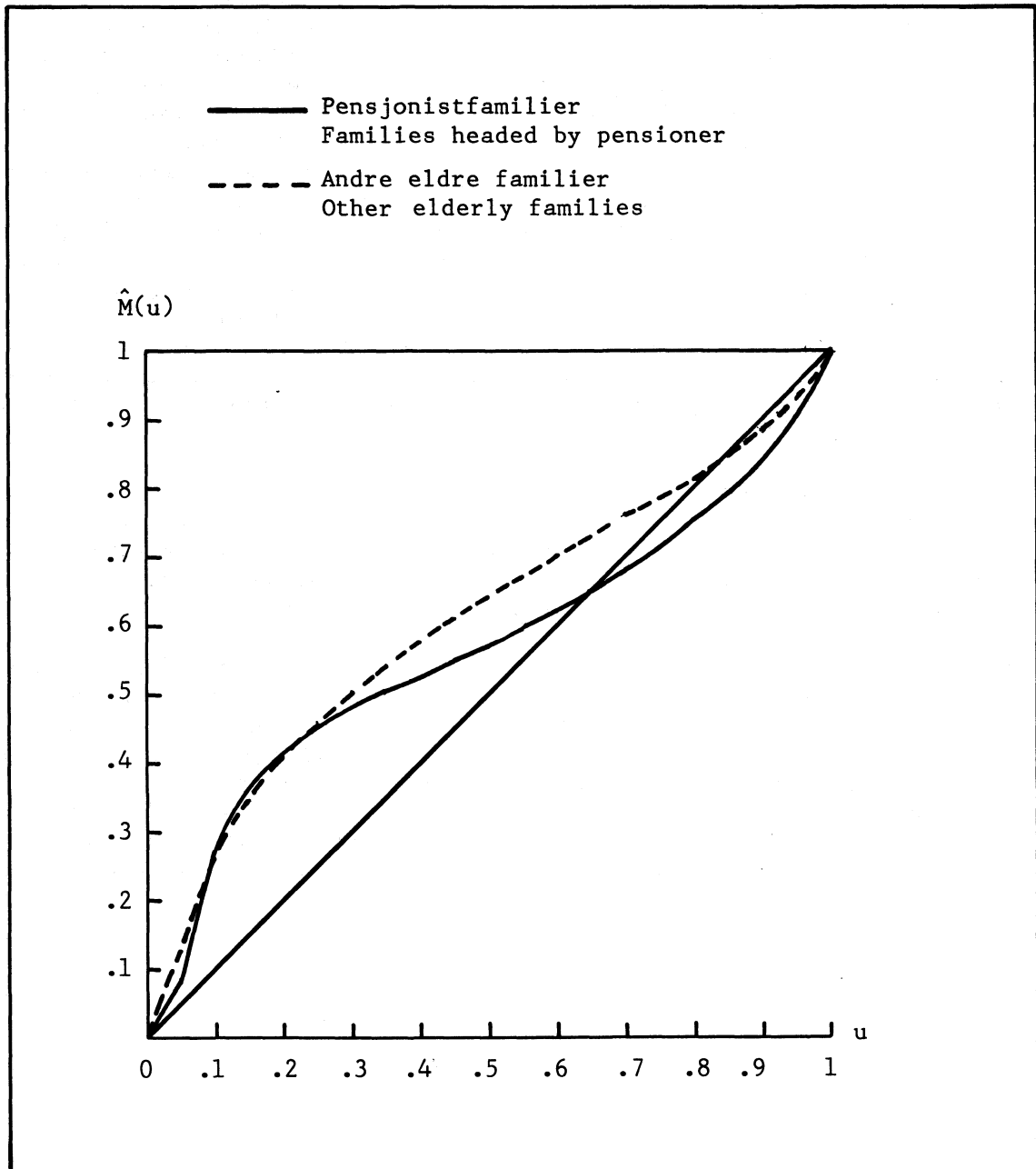
Tabell 3.3. Estimerte funksjonsverdier for L(u)-kurven, M(u)-kurven, N(u)-kurven og Q(u)-kurven for andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Estimated function values of the L(u)-curve, the M(u)-curve, the N(u)-curve and the Q(u)-curve for other elderly families. Net income per consumption unit. 1985

u	.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
$\hat{L}(u)$.006	.026	.082	.151	.232	.322	.421	.532	.655	.796	.879
$\hat{M}(u)$.127	.263	.411	.505	.579	.643	.702	.760	.818	.884	.925
$\hat{N}(u)$.052	.129	.238	.323	.400	.474	.548	.626	.713	.817	.885
$\hat{Q}(u)$	1.046	1.082	1.147	1.212	1.281	1.357	1.447	1.562	1.727	2.042	2.422

Tabell 3.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier/ andre eldre familier. 1985 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families headed by pensioner/other elderly families. 1985

Gruppe	Group	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidensintervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
i = 1-2				
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner4346	.0005	.4336 - .4356
2	Andre eldre familier Other elderly families3950	.0010	.3930 - .3970

Figur 3.2. $M(u)$ -kurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 $M(u)$ -curve for families headed by pensioners and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985

Vi skal nå se på de to familiegruppene innflytelse på den registrerte ulikheten i fellesfordelingen for disse gruppene, dvs. i inntektsfordelingen for alle eldre familier, jf. tabell 3.5 og figur 3.3. Som tidligere er inntekt målt ved nettoinntekt pr. forbruksenhet.

Det kan vises at $A = p_1 \cdot q_1 \cdot a_1 + p_2 \cdot q_2 \cdot a_2$. Første kolonne i tabell 3.5, $p_i \cdot q_i \cdot a_i / A$, viser da gruppenes relative ulikhetsbidrag når ulikheten blir målt ved A . p_i er andelen av familier i populasjonen som tilhører gruppe i , og q_i er forholdet mellom gjennomsnittsinntekten for gruppe i og totalgjennomsnittet. a_i er omtalt som konsentrasjonskomponenten, Andersen og Aaberge (1983), og komponenten er påvirket av to forhold. Det ene er ulikheten i fordelingen av gruppe i -enhetene, dvs. A_i , og det andre er den plasseringen gruppe i -enhetene får i ordningen av alle enhetene i populasjonen. Denne plasseringseffekten er målt ved a_i / A_i . Dersom $a_i > 0$, så har gruppe i en ulikhetsskapende effekt på A -ulikheten i populasjonen, og for stor positiv a_i vil inntektene for familiene i gruppen i hovedsak være konsentrert i den øvre delen av fellesfordelingen. (a_i er imidlertid alltid mindre eller lik 1.) Dersom $a_i < 0$, har gruppe i en likhetsskapende effekt, og for stor negativ a_i vil inntektene i gruppen i hovedsak være konsentrert i den nedre delen av fellesfordelingen. For grupper som har en nøytral effekt på A -ulikheten i populasjonen er $a_i = 0$.

I figur 3.3 er avbildet konsentrasjonskurvene for de to familiegruppene. a_i blir bestemt av arealet mellom konsentrasjonskurven for gruppe i og den horisontale linjen 1. En gruppe har henholdsvis ulikhetsskapende/likhetsskapende effekt på alle deler av fellesfordelingen dersom konsentrasjonskurven i sin helhet ligger under/over den horisontale linjen 1.

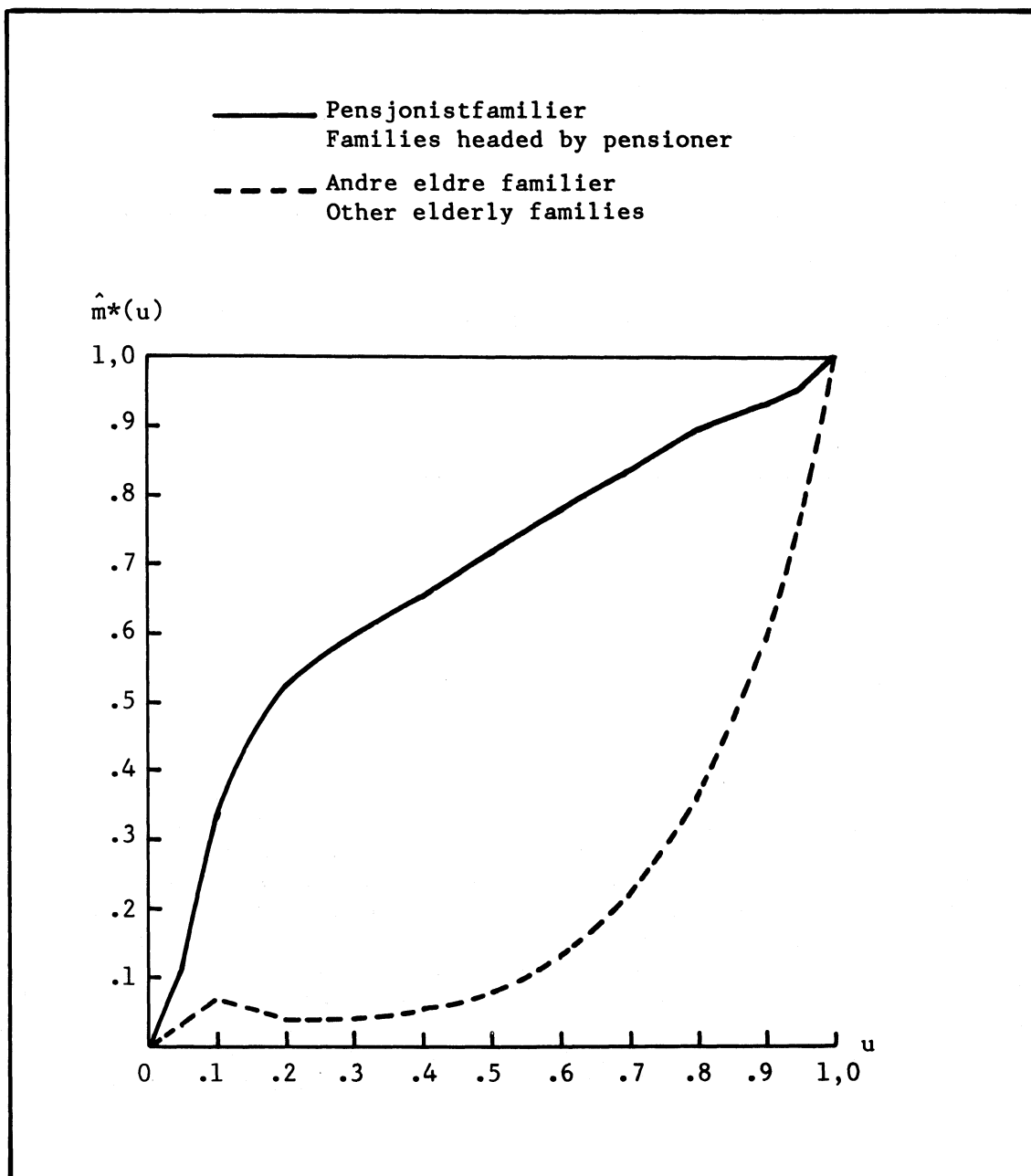
Av estimatene for a_i og a_i / A_i i tabell 3.5 ser vi at andre eldre familier har inntekter som i hovedsak ligger i den øvre delen av fellesfordelingen, mens inntektene for pensjonistfamiliene hovedsakelig ligger i den nedre og sentrale delen av fellesfordelingen. Begge familiegruppene har en ulikhetsskapende effekt på alle deler av fellesfordelingen, figur 3.3, men effekten er klart sterkest for andre eldre familier. Denne gruppen utgjør bare 18 prosent av alle eldre familier, men gruppen bidrar likevel omtrent like mye til ulikheten i fellesfordelingen som pensjonistfamiliene.

Tabell 3.5. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 2 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 2 groups, families headed by pensioner and other elderly families, respectively. 1985

Gruppe	Group	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
i = 1-2								
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner5123	.8203	.8774	.7197	.7517	.4346	.3267
2	Andre eldre fami- lier Other elderly families .	.4877	.1797	1.5598	.2803	2.0223	.3950	.7988

I tabell 3.8 i vedlegg 5 har vi dekomponert G-ulikheten i inntektsfordelingen for alle eldre familier etter de to familiegruppene, henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier. G legger størst vekt på ulikheten i den sentrale delen av fordelingen, og ved anvendelse av G ser vi at ulikhetsbidraget er noe større fra andre eldre familier enn fra pensjonistfamiliene. Dette skyldes at det er relativt flere andre eldre familier i den nedre delen enn i den sentrale delen av fellesfordelingen. Men som tidligere nevnt befinner de aller fleste andre eldre familiene seg i den øvre delen av fellesfordelingen. Resultatene for øvrig avviker ikke mye fra de som er vist ved å nytte ulikhetskoeffisienten A ved sammenlikning av inntekten i gruppene.

Figur 3.3. Konsentrasjonskurve, $m^*(u)$, for pensjonistfamilier og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985
Concentration curve, $m^*(u)$, for families headed by pensioners and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985

4. INNTEKT I DISAGGREGERTE GRUPPER FOR FAMILIENES FORMUE OG SOSIALE STATUS

I analysen som følger ser vi på ulikheten i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet både mellom og innenfor grupper av pensjonistfamilier og andre eldre familier etter en inndeling for familienes formue og sosiale status. Variablene formue og sosial status er begge dikotomisert. Både for pensjonistfamilier og andre eldre familier skiller vi således mellom familier med henholdsvis lav og høy formue og lav og høy sosial status. En del hovedtall med opplysninger om bl.a. inntekt, formue, pensjon og sosial status for disse gruppene er gitt i tabellene 4.6-4.13 i vedlegg 4.

Formue er lik familiens nettoformue ved statsskattelikningen, og som lav formue er reknet formue som er mindre eller lik gjennomsnittlig nettoformue i populasjonen alle eldre familier, dvs. mindre eller lik 148 000 kroner. Høy formue er formue som er høyere enn dette gjennomsnittet.

Sosial status er målt ved utdanningsnivået til eldste person i familien, og en familie er reknet å ha lav sosial status dersom eldste person i familien har utdanning på lavere nivå enn gymnasnivå. Familier med høy sosial status er familier hvor eldste person i familien har utdanning på gymnasnivå eller høyere.

Vi har vist i avsnitt 3 at både inntekt og formue i gjennomsnitt er vesentlig høyere i andre eldre familier enn i pensjonistfamiliene. Ved å måle familienes sosiale status ved utdanningsnivået til eldste person i familien, har også andre eldre familier gjennomgående høyere sosial status enn pensjonistfamiliene. Disse registreringene kan bety at det er et positivt samspill mellom inntekt og formue, mellom inntekt og sosial status, og også mellom alle tre variablene simultant. I så fall vil vi både for pensjonistfamiliene og for andre eldre familier vente høyest inntekt for familier med både høy formue og høy sosial status, og for øvrig høyere inntekt for familier med høy enn med lav formue, og for familier med høy enn med lav sosial status.

I avsnitt 3 påviste vi også en større intern ulikhet i inntektsfordelingen for pensjonistfamilier enn for andre eldre familier. Som forklaring ble det vist til en meget ulik fordeling av annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt i pensjonistfamiliene. Slike inntekter er f.eks. forskjellige typer kapitalinntekter, inntekt fra andre pensjonsordninger enn folketrygden og arbeidsinntekt. Eventuelle forskjeller i den interne inntektsulikheten mellom grupper av pensjonistfamilier etter formue og sosial status, kan også i hovedsak være forklart ved fordelingen av slike inntekter innen gruppene. Forekomsten av familier med henholdsvis minstepensjon og med pensjon større enn minstepensjon i de forskjellige gruppene, er også av betydning for størrelsen på den interne inntektsulikheten i gruppene. En ytterligere gruppeinndeling hvor vi skiller mellom minstepensjonister og pensjonister med pensjon større enn minstepensjon er foretatt i avsnitt 5.

Tabell 4.1 viser at gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet er høyest for familier med både høy formue og høy sosial status. For både pensjonistfamiliene og andre eldre familier er det også signifikant høyere gjennomsnittsinntekt for grupper med høy enn med lav formue, gitt sosial status, og for grupper med høy enn med lav sosial status, gitt formue.

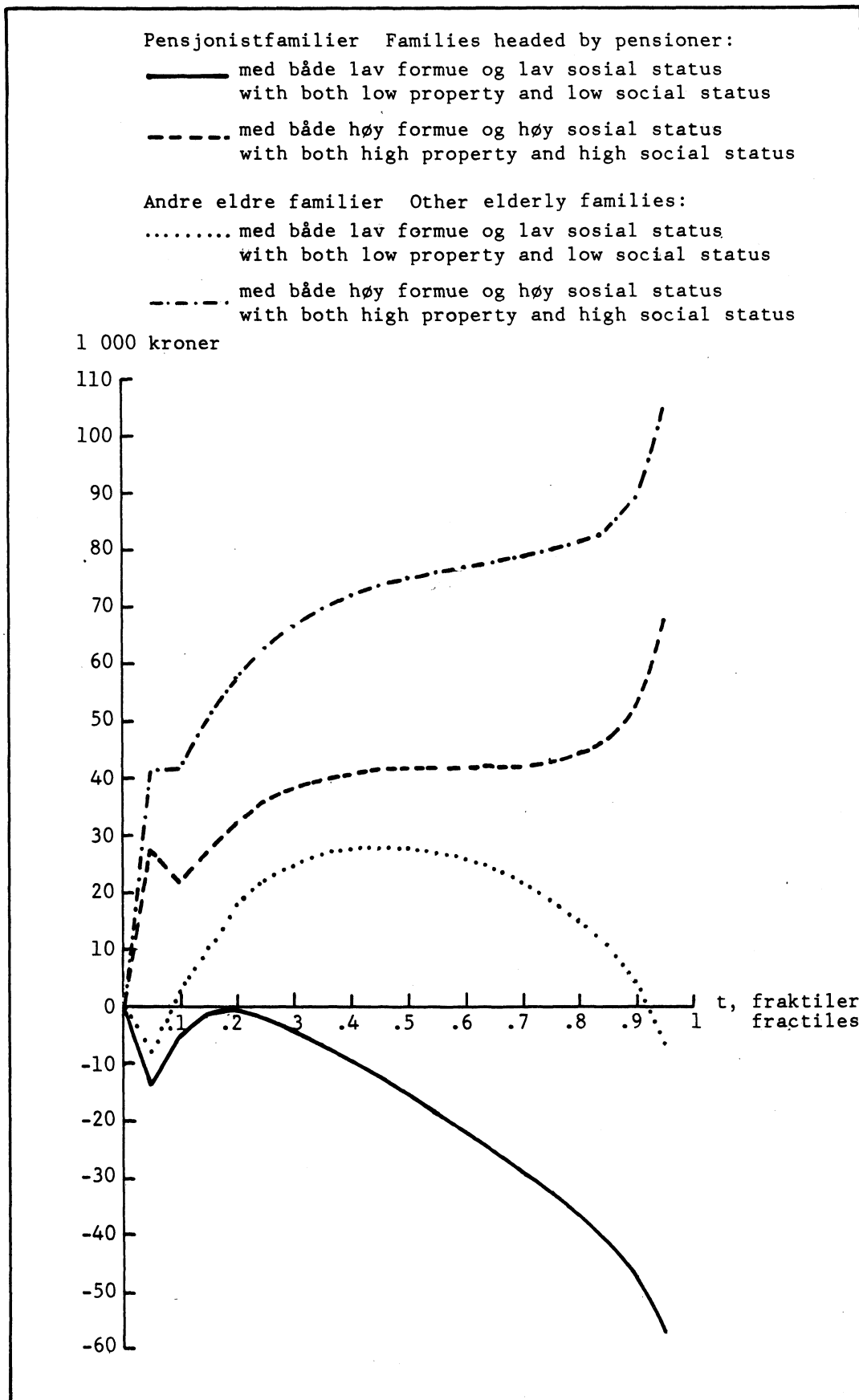
For pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 44 900 kroner. Inntekten er 24 prosent lavere enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamiliene, og vel 60 prosent av pensjonistfamiliene hører til denne ressursvake gruppen. Bare 9 prosent av pensjonistfamiliene har både høy formue og høy sosial status, men for disse er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 110 800 kroner. Til sammenlikning er gjennomsnittsinntekten for andre eldre familier med både lav formue og lav sosial status 81 500 kroner, og for de med både høy formue og høy sosial status 140 900 kroner.

Forskjellen i gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for henholdsvis andre eldre familier og pensjonistfamilier med både høy formue og høy sosial status er 30 100 kroner, og forskjellen er hovedsakelig forklart ved forskjellene i de mellomstore og store inntektene i de to fordelingene. Samme forklaring ligger også bak forskjellen på 36 600 kroner i gjennomsnittlig inntekt mellom henholdsvis andre eldre familier og pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status. Dette er vist i figur 4.1 som avbilder fraktildifferansekurvene for de nevnte gruppene. Hver kurve i figuren måler forskjellen i inntekt for fraktilene i gruppen og inntekten for tilsvarende fraktiler i inntektsfordelingen for alle eldre familier, jf. kommentarene til figur 3.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for andre eldre familier med både lav formue og lav sosial status er som nevnt 81 500 kroner, eller 14 400 kroner høyere enn gjennomsnittet for alle eldre familier (67 100 kroner). Figur 4.1 viser at verken de små eller helt store inntektene i fordelingene bidrar til denne forskjellen. For pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 22 200 kroner lavere enn gjennomsnittet for alle eldre familier. Denne forskjellen er målt ved arealet mellom fraktildifferansekurven for pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status og den horisontale akse i diagrammet. Vi ser at det er forskjellene i de store inntektene i de to fordelingene som forklarer at gjennomsnittsinntekten for denne gruppen av pensjonistfamilier blir så pass lav, sammenliknet med gjennomsnittet for alle eldre familier.

Tabell 4.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985 Mean net income per consumption unit of families headed by pensioners and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue	Sosial status	\bar{X}_i = gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standardavvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidensintervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E(\bar{X}_i)	Tallet på familier Number of families
i = 1-8		Pro- perty	Social status				
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioners	Lav Low	Lav Low	44 938	39	44860- 45016	346 839
2	Pensjonistfamilier	Lav Low	Høy High	63 972	177	63618- 64326	60 417
3	Pensjonistfamilier	Høy High	Lav Low	79 687	142	79403- 79971	91 916
4	Pensjonistfamilier	Høy High	Høy High	110 766	334	110098-111434	50 778
5	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	81 548	192	81164- 81932	43 421
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	108 492	337	107818-109166	21 624
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	104 853	272	104309-105397	29 934
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	140 933	477	139979-141887	25 491

Figur 4.1. Fraktildifferansekurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985. 1 000 kr Fractile difference curve for families headed by pensioner and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985. 1 000 kroner

De estimerte funksjonsverdiene for $M(u)$ -kurven for de forskjellige familiegruppene er presentert i tabell 4.2 og de estimerte verdiene for ulikhetskoeffisienten A i tabell 4.3. Funksjonsverdiene for ulikhetskurvene $L(u)$, $N(u)$ og $Q(u)$ kan beregnes på grunnlag av de estimerte funksjonsverdiene for $M(u)$ -kurven, se vedlegg 6.

Både for pensjonistfamilier og andre eldre familier med samme sosiale status er det størst ulikhet i inntektsfordelingen for familier med lav formue. For pensjonistfamiliene er det også større inntektsulikhet for familier med høy enn med lav sosial status, gitt formue, mens vi ikke finner et tilsvarende mønster for andre eldre familier. For pensjonistfamilier og andre eldre familier med høy formue og lav sosial status er det ingen signifikant forskjell på inntektsulikheten innenfor gruppene, tabell 4.3.

For alle familiegruppene er inntekten mindre ulikt fordelt enn ved en rektangulær fordeling. Sett i forhold til gjennomsnittet i de respektive gruppene har også familiene både i den nedre og øvre delen av fordelingen i alle pensjonistfamiliegruppene høyere gjennomsnittsinntekt enn ved en rektangulær fordeling. For andre eldre familier gjelder dette bare for gruppen med både høy formue og høy sosial status. Disse resultatene kan ses av tabell 4.2. For pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status er $M(u)$ -kurvene avbildet i figur 4.2.

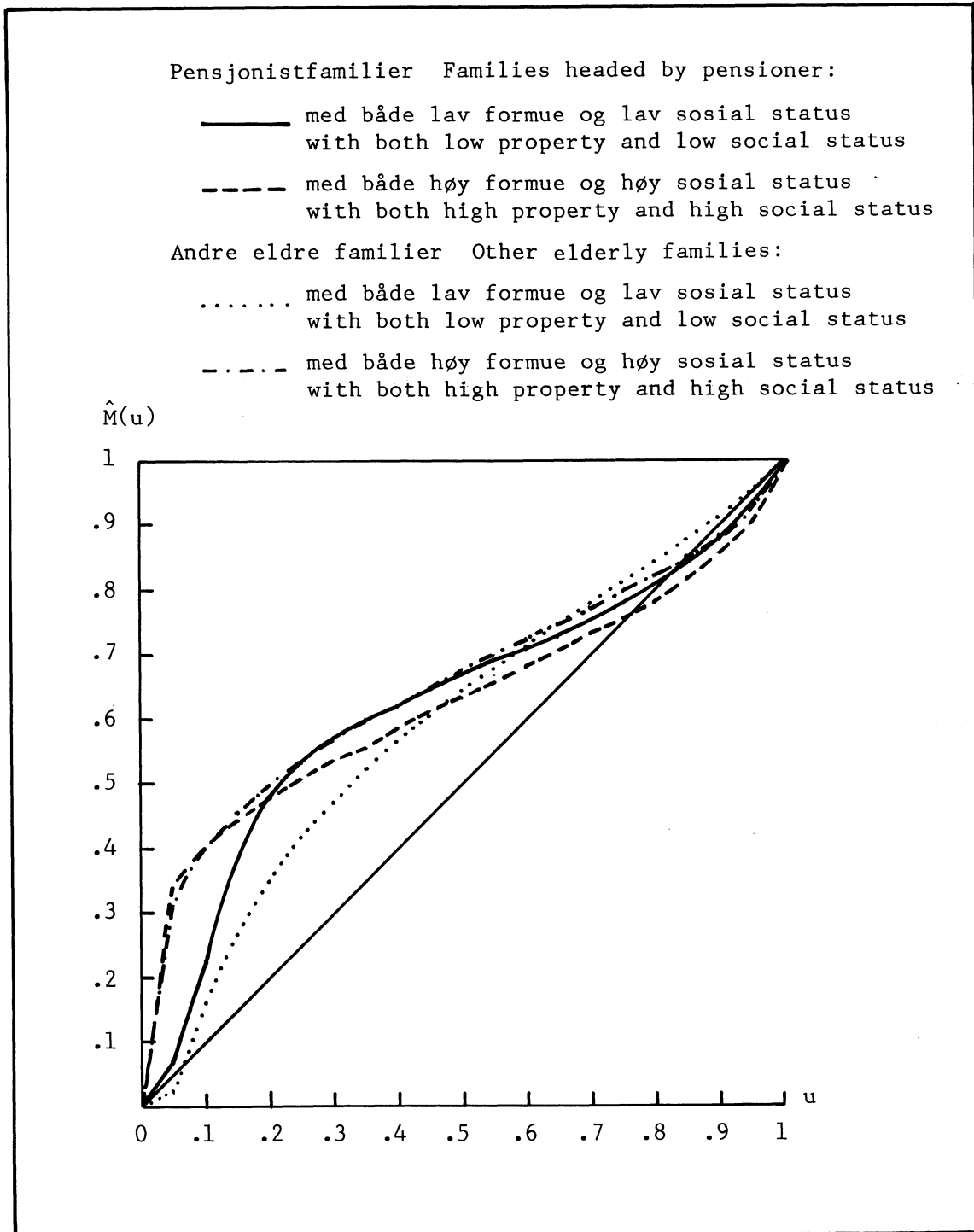
Tabell 4.2. Estimerte funksjonsverdier for $M(u)$ -kurven for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985
 Estimated function values of the $M(u)$ -curve for families headed by pensioner and other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status	$\hat{M}(u)$										
				.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
1	Pensjonist- familier Families headed by pensioner	Lav Low	Lav Low	.072	.227	.474	.569	.622	.664	.705	.751	.806	.878	.926
2	Pensjonist- familier	Lav Low	Høy High	.141	.311	.430	.495	.554	.613	.673	.735	.801	.876	.924
3	Pensjonist- familier	Høy High	Lav Low	.392	.459	.530	.581	.627	.671	.717	.766	.820	.884	.924
4	Pensjonist- familier	Høy High	Høy High	.339	.400	.476	.535	.586	.633	.681	.730	.786	.854	.900
5	Andre eldre familier Other elder- ly families .	Lav Low	Lav Low	.023	.159	.348	.471	.563	.641	.711	.777	.841	.908	.945
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.148	.297	.451	.546	.618	.681	.738	.792	.847	.907	.943
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.287	.385	.498	.575	.637	.693	.745	.797	.849	.907	.941
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.310	.398	.497	.566	.622	.673	.722	.770	.822	.881	.920

Tabell 4.3. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for pensjonistfamilier og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families headed by pensioner and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
1	Pensjonist- familier Families headed by pensioner	Lav Low	Lav Low	.3820	.0006	.3808-.3832
2	Pensjonist- familier	Lav Low	Høy High	.4026	.0016	.3994-.4058
3	Pensjonist- familier	Høy High	Lav Low	.3328	.0010	.3308-.3348
4	Pensjonist- familier	Høy High	Høy High	.3728	.0016	.3696-.3760
5	Andre eldre familier Other elder- ly families .	Lav Low	Lav Low	.4106	.0016	.4074-.4138
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.3630	.0022	.3586-.3674
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.3348	.0016	.3316-.3380
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.3478	.0020	.3438-.3518

Figur 4.2. $M(u)$ -kurve for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 $M(u)$ -curve for families headed by pensioners and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985

Vi så i avsnitt 3 at inntektene for pensjonistfamiliene hovedsakelig var plassert i den nedre og sentrale delen av fellesfordelingen for alle eldre familier, mens inntektene for andre eldre familier hovedsakelig var plassert i den øvre delen av fordelingen. Dette bilde blir mer nyansert ved dekomponering av ulikheten etter grupper for formue og sosial status, tabell 4.4. For pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status er inntektene hovedsakelig plassert i den nedre delen av fellesfordelingen, og gruppen har en ulikhetsreducerende effekt på fordelingen for alle eldre familier. Konsentrasjonskurven i figur 4.3 viser imidlertid at dette ikke gjelder alle deler av fordelingen. Gruppen har en ulikhetsskapende effekt på den aller nederste delen av fellesfordelingen. Inntektene til pensjonistfamilier med både høy formue og høy sosial status er hovedsakelig plassert i den øvre delen av fellesfordelingen. Det samme gjelder også inntektene for alle grupper av andre eldre familier med unntak for de familiene som har både lav formue og lav sosial status. Inntektene for denne gruppen er hovedsakelig plassert i den sentrale delen av fordelingen.

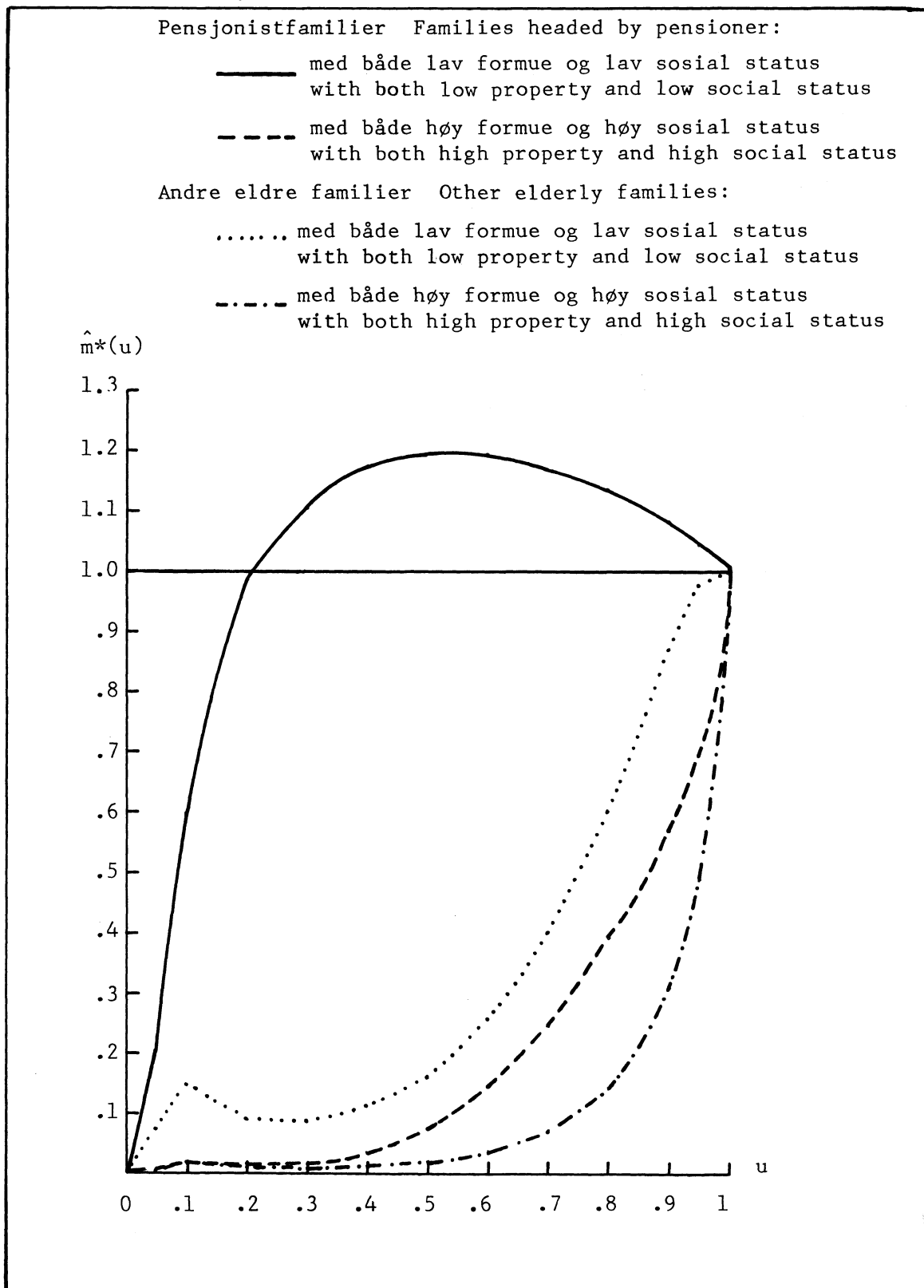
I figur 4.3 har vi avbildet konsentrasjonskurvene for bare fire av familiegruppene. Bortsett fra pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status, har imidlertid alle familiegruppene en ulikhetsskapende effekt på alle deler av fellesfordelingen. Størst ulikhetsskapende effekt på fordelingen har andre eldre familier med både høy formue og høy sosial status, se estimatet på a_1 i tabell 4.4 og figur 4.3. Siden denne gruppen er forholdsvis liten, gir den likevel bare det tredje største bidraget til den totale ulikheten i fellesfordelingen. Bare 16 prosent av A-ulikheten i fellesfordelingen skyldes bidrag fra denne gruppen, jf. første kolonne i tabell 4.4, mens bidraget er over 20 prosent fra hver av de to gruppene av pensjonistfamilier med høy formue.

Estimatene i kolonne 1 i tabell 4.4 kan også nyttes til å kvantifisere samlet bidrag på den totale ulikheten fra grupper med f.eks. høy formue eller høy sosial status. Vi ser at grupper med høy formue (og med lav eller høy sosial status), bidrar med i alt 72 prosent av den totale ulikheten, og at grupper med høy sosial status (og med lav eller høy formue), bidrar med i alt 55 prosent. Tallet på familier i disse to gruppene utgjør henholdsvis 30 og 24 prosent av alle eldre familier.

Tabell 4.4. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985
 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue	Sosial status	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
i = 1-8		Pro- perty	Social status							
1	Pensjonist- familier Families headed by pensioner	Lav Low	Lav Low	÷.0114	.5173	.6692	.3462	÷.0395	.3820	÷.0151
2	Pensjonist- familier	Lav Low	Høy High	.0817	.0901	.9527	.0859	1.0847	.4026	.4367
3	Pensjonist- familier	Høy High	Lav Low	.2222	.1371	1.1867	.1627	1.8834	.3328	.6268
4	Pensjonist- familier	Høy High	Høy High	.2199	.0757	1.6495	.1249	2.1668	.3728	.8078
5	Andre eldre familier Other elder- ly families .	Lav Low	Lav Low	.1160	.0648	1.2144	.0787	1.6493	.4106	.6772
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.0935	.0323	1.6157	.0521	2.2700	.3630	.8240
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.1213	.0446	1.5615	.0697	2.3853	.3348	.7986
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.1569	.0380	2.0988	.0798	2.5943	.3478	.9023

Figur 4.3. Konsentrasjonskurve, $m^*(u)$, for pensjonistfamilier og andre eldre familier med henholdsvis både lav formue og lav sosial status og både høy formue og høy sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985
 Concentration curve, $m^*(u)$, for families headed by pensioners and other elderly families with both low property and low social status and both high property and high social status, respectively. Net income per consumption unit. 1985

Ulikhetsmålet $q_i \cdot a_i$, tabell 4.5, rangerer gruppene etter grad av ulikhet når det er tatt hensyn til ulikheten både mellom og innenfor gruppene, og i tillegg korrigert for størrelsen på gruppene. På grunnlag av estimatene for $q_i \cdot a_i$ har vi helt til høyre i tabellen nummerert gruppene fra 1 til 8, hvor 1 angir den gruppen som kommer mest gunstig ut og 8 den som kommer minst gunstig ut. Vi ser at pensjonistfamilier med både høy formue og høy sosial status kommer nest best ut, og at gruppen har en mer gunstig situasjon enn tre grupper av andre eldre familier. Det er imidlertid viktig å legge merke til at denne gruppen av pensjonistfamilier bare utgjør 9 prosent av alle pensjonistfamiliene, tabell 4.1. De tre øvrige gruppene av pensjonistfamilier kommer minst gunstig ut av alle familiegruppene. Ved denne rangeringen har vi som nevnt tatt hensyn til ulikheten både mellom og innenfor gruppene. Rangeringen er likevel ikke forskjellig fra den vi får ved bare å ta hensyn til ulikheten mellom gruppene, målt ved gjennomsnittlig inntekt, tabell 4.1.

I tabellene 4.14 og 4.15 i vedlegg 5 har vi estimert ulikheten mellom og innenfor familiegruppene ved å nytte G som ulikhetskoeffisient. Resultatene avviker ikke særlig fra de som er vist ved å nytte A-ulikheten. En rangering av gruppene på grunnlag av estimatene for $q_i g_i$, gir likevel en forandring sammenliknet med rangeringen på grunnlag av $q_i a_i$. Pensjonistfamilier med både høy formue og høy sosial status får nå bare den tredje gunstigste plass sett i forhold til de andre familiegruppene. I tillegg til andre eldre familier med både høy formue og høy sosial status kommer også andre eldre familier med lav formue og høy sosial status gunstigere ut enn denne gruppen av pensjonistfamilier.

Tabell 4.5. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985 Inequality of net income per consumption unit between 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	$\hat{q}_i \cdot \hat{a}_i$	Range- ring Ran- king
i = 1-8					
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner	Lav Low	Lav Low	+ .0101	(8)
2	Pensjonist- familier	Lav Low	Høy High	.4160	(7)
3	Pensjonist- familier	Høy High	Lav Low	.7438	(6)
4	Pensjonist- familier	Høy High	Høy High	1.3325	(2)
5	Andre eldre familier Other elderly families ...	Lav Low	Lav Low	.8224	(5)
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	1.3313	(3)
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	1.2470	(4)
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	1.8937	(1)

5. MINSTEPENSJON OG PENSJON STØRRE ENN MINSTEPENSJON. INNTEKTSNIVÅ OG ULIKHET

Henholdsvis 56 og 44 prosent av pensjonistfamiliene består av familier hvor eldste person har minstepensjon, respektive pensjon større enn minstepensjon. Gruppene er omtalt som familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon. Tabellene 5.10 og 5.11 i vedlegg 4 gir en del opplysninger som karakteriserer gruppene. Eldste person i familier med minstepensjon er gjennomsnittlig eldre og har lavere sosial status enn eldste person i familier med pensjon større enn minstepensjon. Familier med minstepensjon er også mindre og de har gjennomsnittlig lavere formue og lavere pensjonsinntekt og arbeidsinntekt.

Reknet pr. familie (ikke pr. forbruksenhet i familien) er gjennomsnittlig arbeidsinntekt 13 000 kroner i familier med minstepensjon, mot 34 800 kroner i familier med pensjon større enn minstepensjon. I prosent av pensjonsinntekten i de to familiegruppene utgjør dette henholdsvis 29 og 54 prosent. Arbeidsinntekten er altså en viktig inntektskilde for familier med pensjon større enn minstepensjon. Også andre inntektsposter som inngår i nettoinntekten, som f.eks. renteinntekter, pensjon fra andre pensjonsordninger enn folketrygden etc., er større for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for familier med minstepensjon, avsnitt 3. Vi ser i det følgende på forskjellen i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom disse to familiegruppene, men denne forskjellen er altså bare delvis forklart ved størrelsen på folketrygdpensjonen.

Familier med minstepensjon har en gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet som utgjør bare 45 prosent av gjennomsnittet for andre eldre familier. For familier med pensjon større enn minstepensjon er tilsvarende andel 71 prosent, og forskjellene mellom gruppegjennomsnittene er klart signifikante, tabell 5.1.

Den interne inntektsulikheten er mindre både for familier med minstepensjon og for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for alle pensjonistfamiliene, tabell 5.2. Dette er et forventet resultat siden de to disaggregerte familiegruppene vil være mer homogent sammensatt med hensyn til størrelsen på inntekten enn gruppen alle pensjonistfamilier.

Den interne inntektsulikheten er imidlertid signifikant større for familier med minstepensjon enn for familier med pensjon større enn minstepensjon, tabell 5.2. Vi minner om at nettoinntekt for pensjonistfamilier er lik pensjonsinntekt pluss annen skattepliktig inntekt minus fradrag ved likningen. Variasjonen i pensjonsinntekt vil imidlertid være mindre for familier med minstepensjon enn for familier med pensjon større enn minstepensjon, og forskjellen i intern inntektsulikhet mellom disse to grupper av pensjonistfamilier, må derfor ha sammenheng med en meget ulik fordeling av annen skattepliktig inntekt innen gruppen familier med minstepensjon.

Som vist i avsnitt 1.5 og vedlegg 3 er inntektsulikheten i fordelingen av bruttoinntekt (pensjonsinntekt pluss annen skattepliktig inntekt) omtrent like stor som ulikheten i fordelingen av nettoinntekt for familier med minstepensjon. For familier med pensjon større enn minstepensjon varierer fradragene slik at ulikheten i fordelingen av nettoinntekt er større enn ulikheten i fordelingen av bruttoinntekt. Ulikheten i fordelingen av annen

skattepliktig inntekt for familier med minstepensjon, synes således å veie opp både for den ulikhet som skyldes variasjon i pensjonsinntekt og annen skattepliktig inntekt for familier med pensjon større enn minstepensjon og den forskjellen i ulikhet som skyldes variasjon i fradragene ved likningen for disse to gruppene.

Tabell 5.2 viser mindre intern inntektsulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for andre eldre familier. Høyinntektstakere mottar ikke så stor pensjon i forhold til tidligere arbeidsinntekt som personer med midlere inntekter, og det synes rimelig at ulikheten i fordelingen av pensjonsinntekt for familier med pensjon større enn minstepensjon er mindre enn ulikheten i fordelingen av arbeidsinntekt for andre eldre familier. Resultatene i tabell 5.2 kan derfor ikke tas som inntekt for at annen skattepliktig inntekt (annen inntekt enn pensjonsinntekt) varierer mer enn proporsjonalt med pensjonsinntekten for familier med pensjon større enn minstepensjon. Av resultatene i tabell 5.16 i vedlegg 5 ser vi at G-ulikheten som legger størst vekt på ulikheten i den sentrale delen av fordelingen, er større for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for andre eldre familier. Dette kan indikere at økningen i annen skattepliktig inntekt i hvert fall er tilnærmet proporsjonal med økningen i pensjonsinntekt for familier med pensjon større enn minstepensjon.

De påviste forskjellene i intern inntektsulikhet mellom gruppene framgår også av tabell 5.3 og figur 5.1. Vi ser at inntekten i alle gruppene er mindre ulikt fordelt enn om forekomsten av familier hadde vært like sannsynlig for alle størrelser av inntekten (rektangulær fordeling, $A = .5$).

Tabell 5.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985 Mean net income per consumption unit of families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985

Gruppe	Group	\bar{X}_i = gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standardavvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidensintervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E (\bar{X}_i)	Tallet på familier Number of families
i = 1-2					
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner	58 915	57	58801- 59029	549 950
Av dette	Of which				
1.1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit	46 810	60	46690- 46930	307 911
1.2	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit ...	74 314	98	74118- 74510	242 039
2	Andre eldre familier Other elderly families	104 741	165	104411-105071	120 470

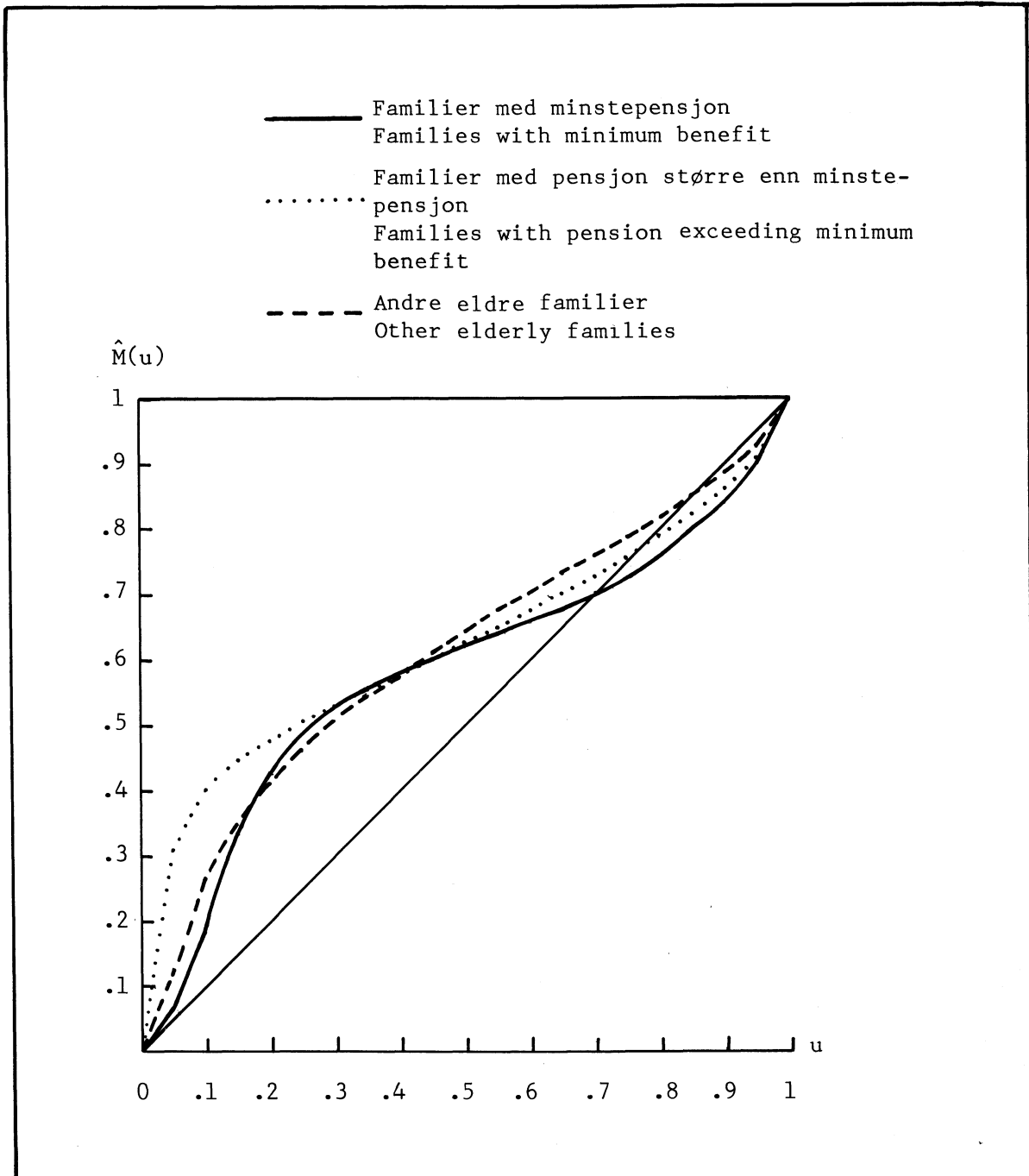
Tabell 5.2. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985
 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985

Gruppe	Group	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
$i = 1-2$				
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner4346	.0005	.4336-.4356
Av dette	Of which			
1.1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit	.4214	.0008	.4198-.4230
1.2	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding mini- mum benefit3802	.0007	.3788-.3816
2	Andre eldre familier Other elderly families3950	.0010	.3930-.3970

Tabell 5.3. Estimerte funksjonsverdier for M(u)-kurven for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985
 Estimated function values of the M(u)-curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985

Gruppe	Group	$\hat{M}(u)$										
		u										
$i = 1.1-2$.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
1.1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit071	.185	.429	.529	.582	.620	.657	.701	.759	.841	.898
1.2	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit306	.397	.476	.529	.577	.624	.674	.727	.788	.861	.909
2	Andre eldre familier Other elderly families127	.263	.411	.505	.579	.643	.702	.760	.818	.884	.925

Figur 5.1. $M(u)$ -kurve for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 $M(u)$ -curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Net income per consumption unit. 1985

I analysen som følger har vi delt inn familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon i grupper for formue og sosial status. Gruppeinndelingen for formue og sosial status er den samme som i avsnitt 4, og en del hovedtall med opplysninger om bl. a. inntekt, formue, pensjon og sosial status for disse familiegruppene er gitt i tabellene 5.12-5.15 i vedlegg 4.

Tabellene 5.4-5.6 viser gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet, estimerte funksjonsverdier for $M(u)$ -kurvene og estimater for ulikhetskoeffisienten A for de forskjellige familiegruppene.

For alle grupper av familier etter formue og sosial status er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet større i familier med pensjon større enn minstepensjon enn i familier med minstepensjon. Variasjonen i gjennomsnittlig inntekt etter formue og sosial status viser samme mønster for begge familiegruppene som det vi tidligere påviste for alle pensjonistfamilier, avsnitt 4. Det samme gjelder variasjonen mellom gruppene i størrelsen på den interne inntektsulikheten innen gruppene, tabell 5.6. Den interne inntektsulikheten er større for familier med høy enn med lav sosial status, gitt formue, og for familier med lav enn med høy formue, gitt sosial status. Bare for familier med pensjon større enn minstepensjon og med høy sosial status er forskjellen i estimatet på A mellom familier med lav og høy formue ikke signifikant. For alle grupper av familier med pensjon større enn minstepensjon er imidlertid den interne inntektsulikheten mindre enn for tilsvarende grupper av familier med minstepensjon.

Tabell 5.4. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985 Mean net income per consumption unit of families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	\bar{X}_i = gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standardavvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidensintervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E (\bar{X}_i)	Tallet på familier Number of families
i = 1-12							
1	Familier med minstepensjon with minimum benefit	Lav Low	Lav Low	38 296	39	38218- 38374	225 369
2	Familier med minstepensjon	Lav Low	Høy High	50 277	166	49945- 50609	26 042
3	Familier med minstepensjon	Høy High	Lav Low	72 631	196	72239- 73023	41 748
4	Familier med minstepensjon	Høy High	Høy High	97 685	641	96403- 97685	14 752
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon with pension exceeding minimum benefit	Lav Low	Lav Low	57 261	69	57123- 57399	121 470
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	74 348	271	73806- 74890	34 375
7	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Lav Low	85 559	200	85159- 85959	50 168
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	116 123	387	115349-116897	36 026
9	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	81 548	192	81164- 81932	43 421
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	108 492	337	107818-109166	21 624
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	104 853	272	104309-105397	29 934
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	140 933	477	139979-141887	25 491

Tabell 5.5. Estimerte funksjonsverdier for $M(u)$ -kurven for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Estimated function values of the $M(u)$ -curve for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985

Gruppe	Group	Sosial		$\hat{M}(u)$										
		Formue	Sosial	u										
i = 1-12		Pro- perty	status	.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
1	Familier med minstepensjon with minimum benefit	Lav Low	Lav Low	.074	.140	.437	.587	.664	.712	.750	.786	.826	.883	.927
2	Familier med minstepensjon	Lav Low	Høy High	.086	.244	.446	.527	.577	.622	.671	.729	.797	.877	.925
3	Familier med minstepensjon	Høy High	Lav Low	.377	.455	.531	.582	.625	.668	.713	.761	.817	.883	.924
4	Familier med minstepensjon	Høy High	Høy High	.319	.383	.457	.514	.565	.615	.663	.713	.770	.841	.889
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon with pension exceeding minimum benefit	Lav Low	Lav Low	.309	.449	.552	.609	.654	.696	.739	.784	.836	.899	.940
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	.263	.382	.484	.552	.609	.662	.714	.766	.823	.889	.931
7	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Lav Low	.423	.481	.549	.599	.643	.685	.729	.775	.827	.887	.926
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	.365	.424	.498	.554	.602	.648	.693	.741	.794	.860	.904
9	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.023	.159	.348	.471	.563	.641	.711	.777	.841	.908	.945
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.148	.297	.451	.546	.618	.681	.738	.792	.847	.907	.943
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.287	.385	.498	.575	.637	.693	.745	.797	.849	.907	.941
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.310	.398	.497	.566	.622	.673	.722	.770	.822	.881	.920

Tabell 5.6. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. 1985 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families, in groups of size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard devi- ation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
i = 1-12						
1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit	Lav Low	Lav Low	.3711	.0008	.3695-.3727
2	Familier med minstepensjon	Lav Low	Høy High	.4023	.0020	.3983-.4063
3	Familier med minstepensjon	Høy High	Lav Low	.3361	.0015	.3331-.3391
4	Familier med minstepensjon	Høy High	Høy High	.3905	.0035	.3835-.3975
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit	Lav Low	Lav Low	.3244	.0009	.3226-.3262
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	.3595	.0023	.3549-.3641
7	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Lav Low	.3186	.0013	.3160-.3212
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	.3577	.0018	.3541-.3613
9	Andre eldre familier Other elderly families ...	Lav Low	Lav Low	.4106	.0016	.4074-.4138
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.3630	.0022	.3586-.3674
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.3348	.0016	.3316-.3380
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.3478	.0020	.3438-.3518

Ved dekomponering av A-ulikheten i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier finner vi at inntektene for familier med pensjon større enn minstepensjon i alle grupper for formue og sosial status, er plassert høyere oppe i inntektsfordelingen enn inntektene for familier med minstepensjon i de tilsvarende gruppene, tabell 5.7.

I avsnitt 4 fant vi at pensjonistfamilier med både lav formue og lav sosial status har en ulikhetsreduserende effekt på deler av fellesfordelingen. De estimerte funksjonsverdiene for konsentrasjonskurvene i tabell 5.8 viser at dette gjelder både familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon. Familier med minstepensjon og med lav formue og høy sosial status har også en ulikhetsreduserende effekt på den øvre delen av fellesfordelingen. Alle øvrige familiegrupper har en ulikhetsskapende effekt på alle deler av fellesfordelingen.

Bidraget fra familier med pensjon større enn minstepensjon på den totale ulikheten i fellesfordelingen er klart større enn bidraget fra familier med minstepensjon. I prosent av den totale ulikheten i fellesfordelingen er samlet bidrag fra familier med pensjon større enn minstepensjon på 49 prosent, eller omtrent like stort som ulikhetsbidraget fra andre eldre familier. Fra familier med minstepensjon er samlet ulikhetsbidrag på 2 prosent, tabell 5.7.

Tabell 5.7. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 12 grupper for type familie, formuestørrelse og sosial status. 1985
 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
i = 1-12										
1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit .	Lav Low	Lav Low	.1223	.3362	.5703	.1917	.7893	.3711	.2929
2	Familier med minstepensjon ...	Lav Low	Høy High	.0095	.0388	.7487	.0291	.3731	.4023	.1501
3	Familier med minstepensjon ...	Høy High	Lav Low	.0810	.0623	1.0816	.0674	1.6433	.3361	.5523
4	Familier med minstepensjon ...	Høy High	Høy High	.0516	.0220	1.4547	.0320	1.8950	.3905	.7400
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit .	Lav Low	Lav Low	.1109	.1812	.8527	.1545	1.0157	.3244	.3295
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon ...	Lav Low	Høy High	.0722	.0513	1.1072	.0568	1.6228	.3595	.5834
7	Familier med pensjon større enn minstepensjon ...	Høy High	Lav Low	.1411	.0748	1.2742	.0953	2.1328	.3186	.6795
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon ...	Høy High	Høy High	.1683	.0537	1.7293	.0929	2.3235	.3577	.8311
9	Andre eldre familier Other elderly families ..	Lav Low	Lav Low	.1160	.0648	1.2144	.0787	1.6493	.4106	.6772
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.0935	.0323	1.6157	.0521	2.2700	.3630	.8240
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.1213	.0446	1.5615	.0697	2.3853	.3348	.7986
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.1569	.0380	2.0988	.0798	2.5943	.3478	.9023

Tabell 5.8. Estimerte funksjonsverdier for konsentrasjonskurven, $m^*(u)$, for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og for andre eldre familier, i grupper for formuesstørrelse og sosial status. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Estimated function values of the concentration curve, $m^*(u)$, for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and for other elderly families, in groups of size of property and social status. Net income per consumption unit. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	$\hat{m}^*(u)$										
				.05	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90	.95
$i = 1-12$														
1	Familier med minstepensjon Families with minimum bene- fit	Lav Low	Lav Low	.340	.892	1.624	1.727	1.654	1.520	1.396	1.292	1.196	1.098	1.048
2	Familier med minstepensjon	Lav Low	Høy High	.207	.531	.662	.820	.876	.919	.983	1.055	1.081	1.056	1.031
3	Familier med minstepensjon	Høy High	Lav Low	.028	.111	.076	.109	.228	.414	.581	.716	.837	.930	.963
4	Familier med minstepensjon	Høy High	Høy High	.013	.044	.033	.043	.084	.158	.252	.366	.520	.671	.762
5	Familier med pensjon større enn minste- pensjon Fami- lies with pen- sion exceeding minimum bene- fit	Lav Low	Lav Low	.041	.231	.189	.340	.576	.793	.945	1.030	1.064	1.059	1.036
6	Familier med pensjon større enn minste- pensjon	Lav Low	Høy High	.022	.092	.070	.117	.205	.331	.485	.653	.810	.919	.963
7	Familier med pensjon større enn minste- pensjon	Høy High	Lav Low	.005	.030	.021	.031	.078	.186	.344	.515	.683	.843	.913
8	Familier med pensjon større enn minste- pensjon	Høy High	Høy High	.002	.009	.006	.009	.021	.051	.106	.200	.344	.538	.676
9	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.073	.148	.089	.086	.112	.161	.258	.402	.602	.871	.975
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.021	.040	.025	.024	.033	.055	.093	.167	.306	.555	.759
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.018	.050	.030	.030	.041	.069	.117	.216	.368	.622	.812
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.005	.013	.008	.008	.011	.019	.036	.071	.143	.308	.489

Ved rangering av familiegruppene etter å ha tatt hensyn til ulikheten i nettoinntekt pr. forbruksenhet både mellom og innenfor gruppene, ser vi av tabell 5.9 at familier med pensjon større enn minstepensjon og med både høy formue og høy sosial status kommer nest gunstigst ut, etter andre eldre familier med både høy formue og høy sosial status. Men gruppen utgjør bare 15 prosent av alle familier med pensjon større enn minstepensjon, tabell 5.4. Familier med minstepensjon og med både høy formue og høy sosial status får femte beste plass ved denne rangeringen, mens familier med minstepensjon og med både lav formue og lav sosial status kommer minst gunstig ut. Disse to gruppene representerer henholdsvis 5 og 73 prosent av alle familiene med minstepensjon.

Tabellene 5.17 og 5.18 i vedlegg 5 viser at vi får samme rangering av familiegruppene basert på en samlet vurdering av ulikheten mellom gruppene når vi ved målingen av intern ulikhet innenfor gruppene legger mest vekt på ulikheten i de sentrale deler av fordelingene. For alle grupper av familier etter formue og sosial status er også Gini-koeffisienten lavere for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for familier med minstepensjon. I motsetning til det vi fant for ulikhetskoeffisienten A for alle grupper av pensjonistfamilier er imidlertid estimatene for G lavere for familier med lav enn med høy formue, gitt sosial status, mens variasjonen i estimatene på G og A viser samme mønster når vi sammenlikner grupper med lav og høy sosial status, gitt formue.

Tabell 5.9. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985 Inequality of net income per consumption unit between 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	$\hat{q}_i \cdot \hat{a}_i$	Range- ring Ran- king
$i = 1-12$					
1	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit ..	Lav Low	Lav Low	÷.1670	(12)
2	Familier med minstepensjon	Lav Low	Høy High	.1124	(11)
3	Familier med minstepensjon	Høy High	Lav Low	.5974	(9)
4	Familier med minstepensjon	Høy High	Høy High	1.0765	(5)
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum bene- fit	Lav Low	Lav Low	.2810	(10)
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	.6459	(8)
7	Familier med pensjon større minstepensjon	Høy High	Lav Low	.8658	(6)
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	1.4372	(2)
9	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.8224	(7)
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	1.3313	(3)
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	1.2470	(4)
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	1.8937	(1)

6. INNTEKT I FORSKJELLIGE PENSJONISTGRUPPER

I analysen som følger gir vi opplysninger om inntektsnivå og ulikhet i inntekt for grupper av pensjonistfamilier med ulik type pensjon. Resultatene er sammenliknet med tilsvarende opplysninger for andre eldre familier.

Pensjonistfamiliene er delt inn i fem grupper etter type pensjon som eldste person i familien mottar. Pensjonstypene er uførepensjon, pensjon under attføring, pensjon som etterlatt ektefelle, pensjon som etterlatt familiepleier og alderspensjon. De fem familiegruppene er omtalt som henholdsvis familier med uførepensjon, familier med pensjon under attføring etc. Pensjon under attføring er registrert for etterlatte under attføring og for personer under attføring i ventetid på uførepensjon.

Familier med alderspensjon utgjør 84 prosent av alle pensjonistfamiliene, og eldste person i disse familiene er 67 år og over. I de øvrige pensjonistfamiliene er eldste person i alderen 60-66 år. Henholdsvis 11 og 4 prosent av pensjonistfamiliene er familier med uførepensjon og familier med pensjon som etterlatt ektefelle. Få familier har pensjon under attføring eller pensjon som etterlatt familiepleier. Disse gruppene utgjør til sammen under 1 prosent av alle pensjonistfamiliene.

Som vist tidligere i analysen, er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet høyere for familier som har pensjon større enn minstepensjon enn for familier med minstepensjon. Dersom dette gjelder også for grupper av pensjonistfamilier med ulik type pensjon, vil vi forvente høyest gjennomsnittsinntekt for familiene med pensjon under attføring. Andelen av familier med pensjon større enn minstepensjon er meget stor i denne gruppen, tabell 6.1. Pensjon større enn minstepensjon er også forholdsvis vanlig for de yngste alderspensjonistfamiliene og for familiene med uførepensjon eller pensjon som etterlatt ektefelle. Vi venter derfor relativt høye inntekter også for disse gruppene. Lavest inntekt vil på den annen side forekomme for familiegrupper hvor andelen av familier med minstepensjon er stor. Disse gruppene er de eldste alderspensjonistfamiliene og familiene med pensjon som etterlatt familiepleier, tabell 6.1. Pr. definisjon er alle etterlatte familiepleiere minstepensjonister.

Tabell 6.1. Pensjonistfamilier i grupper for type pensjon, etter minstepensjon/pensjon større enn minstepensjon. Prosent. 1985 Families headed by pensioners in groups of type of pension, by minimum benefit/pension exceeding minimum benefit. Per cent. 1985

Type pensjon for eldste person i familien Type of pension of the oldest person of the family	I alt Total	Med minstepensjon With minimum benefit	Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	Tallet på pensjonistfamilier Number of families headed by pensioners
Alle pensjonistfamilier All families headed by pensioners	100	56	44	549 950
Av dette Of which				
Uførepensjon Disability pension	100	30	70	63 081
Pensjon under attføring ¹ Rehabilitation assistance ¹ ..	100	3	97	839
Pensjon som etterlatt ektefelle Pension to surviving spouse	100	32	68	20 307
Pensjon som etterlatt familiepleier Pension to surviving family nurse	100	100	-	810
Alderspensjon Old-age pension	100	61	39	464 913
Med eldste person With oldest person				
67-69 år years	100	32	68	81 281
70-79 "	100	52	48	248 882
80- "	100	94	6	134 750

¹ Pensjon til etterlatt under attføring og pensjon i ventetid på uførepensjon.

¹ Pension to survivor who undergoes rehabilitation, and rehabilitation assistance during a waiting period before a disability pension claim is settled.

Forskjellen i nettoinntekt mellom familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon er imidlertid bare delvis forklart ved størrelsen på pensjonsinntekten. Annen skattepliktig inntekt er også høyest for familier med pensjon større enn minstepensjon, jf. avsnittene 3 og 5. Av skattepliktig inntekt utover pensjonsinntekten har vi opplysninger bare om arbeidsinntekt, men denne er i gjennomsnitt større enn pensjonsinntekten for familier med pensjon under attføring og for familier med pensjon som etterlatt ektefelle. For familier med uførepensjon og for de yngste alderspensjonistfamiliene er arbeidsinntekten litt lavere enn pensjonsinntekten. Lavest arbeidsinntekt forekommer for familiene som har pensjon som etterlatt familiepleier, og, rimelig nok, for de eldste alderspensjonistfamiliene, tabellene 6.6-6.11 i vedlegg 4. Vedleggstabellene gir også opplysninger om bl.a. formue og sosial status for grupper av pensjonistfamilier etter type pensjon og alder for eldste person i familien. Tabell 6.12 gir tilsvarende opplysninger for andre eldre familier etter en inndeling av familiene i tre aldersgrupper. Vi skal kort kommentere disse opplysningene i forbindelse med presentasjonen av inntektsdataene.

Av pensjonistfamiliene har familiene med pensjon under attføring og familiene med pensjon som etterlatt ektefelle høyest gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet, tabell 6.2. For familiene med eldste person i alderen 60-63 år er det ingen signifikant forskjell i gjennomsnittlig inntekt mellom de to pensjonistgruppene, men i aldersgruppen 64-66 år har familiene med pensjon under attføring signifikant høyest inntekt. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for de yngste alderspensjonistfamiliene og for familiene med uførepensjon er også større enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamiliene (58 900 kroner), og den interne inntektsulikheten for disse to gruppene er omtrent like stor som for gruppen av familier med pensjon som etterlatt ektefelle, tabell 6.3.

Med unntak for familiene med uførepensjon, har de ovennevnte familiegruppene også høyere formue enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamilier (129 000 kroner). Det er imidlertid liten forskjell i sosial status mellom gruppene, tabellene 6.6-6.8 og 6.10 i vedlegg 4.

Lavest gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet har familiene med pensjon som etterlatt familiepleier og de eldste alderspensjonistfamiliene. Den interne inntektsulikheten er imidlertid meget forskjellig for gruppene. Ulikheten målt ved koeffisienten A, er over dobbelt så stor for f.eks. familier hvor eldste person har alderspensjon og er 85 år og over, som for familier med etterlatt familiepleier i alderen 64-66 år. I begge familiegruppene har praktisk talt alle familiene minstepensjon, og det er ikke stor forskjell i størrelsen på pensjonsinntekten for disse familiene. Forskjellen i intern inntektsulikhet mellom gruppene må derfor ha sammenheng med en ulik fordeling av annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt for de eldste alderspensjonistfamiliene.

Familier med pensjon som etterlatt familiepleier er også for øvrig en meget ressurs svak gruppe, med lav formue og lav sosial status, tabell 6.9 i vedlegg 4. Også de eldste alderspensjonistfamiliene har lavere formue enn gjennomsnittet for alle pensjonistfamilier, tabell 6.11.

Gruppen andre eldre familier med eldste person i alderen 67-69 år har høyest nettoinntekt pr. forbruksenhet, tabell 6.2. Eldste person i disse familiene er person som venter med uttak av alderspensjon, og familiegruppen erressurssterk, med både høy formue og høy sosial status, tabell 6.12 i vedlegg 4. Den interne inntektsulikheten innen gruppen er forholdsvis stor, tabell 6.3, men inntektene for familiene i gruppen er likevel i hovedsak plassert i den øvre delen av fellesfordelingen for alle eldre familier, tabell 6.4. Inntektene for de eldste alderspensjonistfamiliene og for familiene med pensjon som etterlatt familiepleier er i hovedsak plassert i den nedre delen av fellesfordelingen, og disse gruppene har en ulikhetsreducerende effekt på fellesfordelingen. Øvrige grupper av pensjonistfamilier har alle en ulikhetsskapende effekt på fellesfordelingen, og det samme gjelder alle grupper av andre eldre familier, tabell 6.4.

Det samlede ulikhetsbidraget fra familier med pensjon som etterlatt familiepleier og familier hvor eldste person har alderspensjon og er 75 år og over, utgjør bare 7 prosent av den totale ulikheten i fellesfordelingen for alle eldre familier, tabell 6.4. Dette til tross for at familiene i alt representerer 37 prosent av alle eldre familier. Årsaken er som nevnt at inntektene for disse familiene i hovedsak er plassert i den nedre delen av fellesfordelingen. De øvrige pensjonistfamiliene utgjør 45 prosent av alle eldre familier, og samlet ulikhetsbidrag fra disse familiene er på 44 prosent av den totale ulikheten i fellesfordelingen.

I tabell 6.5 har vi rangert familiegruppene etter ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet ved å ta hensyn til ulikhet både mellom og innenfor gruppene. Når vi her ikke korrigerer verken for formue, sosial status eller minstepensjon/pensjon større enn minstepensjon, jf. avsnitt 5, ser vi at gruppene av andre eldre familier kommer gunstigst ut. Minst gunstig situasjon har familiene med pensjon som etterlatt familiepleier, de eldste alderspensjonistfamiliene og familiene med uførepensjon.

Resultatene viser altså stor forskjell i nettoinntekt mellom, på den ene side, de tre gruppene av andre eldre familier og, på den annen side, familiene med pensjon som etterlatt familiepleier og de eldste alderspensjonistfamiliene. Inntekt er reknet før skatt. De store inntektsforskjellene gir likevel holdepunkt for å påstå at andre eldre familier har klart bedre økonomiske kår enn de nevnte grupper av pensjonistfamilier. Sett ut fra et økonomisk velferdssynspunkt er den innbyrdes rangordningen av de øvrige gruppene av pensjonistfamilier i tabell 6.5 mer usikker. Som vist tidligere er arbeidsinntekten stor for noen av gruppene, og ved å nytte f.eks. inntekt etter skatt som mål på økonomisk velferd, kan rangordningen innbyrdes mellom gruppene bli annerledes enn i tabell 6.5. Dette har sammenheng med ulike regler for skattlegging av arbeidsinntekt og pensjonsinntekt. Resultatene gir likevel grunnlag for å si at de økonomiske kårene gjennomgående er dårligere for disse grupper pensjonistfamilier enn for andre eldre familier.

Tabell 6.2. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for grupper av pensjonistfamilier, etter type pensjon og alder og for andre eldre familier etter alder. 1985 Mean net income per consumption unit of groups of families headed by pensioners, by type of pension and age and of other elderly families by age. 1985

Type pensjon og alder for eldste person i familien Type of pension and age of the oldest person of the family	\bar{X}_i = gjennomsnittlig netto- inntekt pr. for- bruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standard- avvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidens- intervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E (\bar{X}_i)	Tallet på fa- milier Number of fa- milies
Gruppe Group i = 1-16				
Pensjonistfamilier ¹	58 915	57	58801- 59029	549 950
1 Uførepensjon, 60-63 år years	65 398	206	64986- 65810	30 824
2 Uførepensjon, 64-66 år	65 135	202	64731- 65539	32 257
3 Pensjon under attføring, 60-63 år .	82 283	1 557	79169- 85397	460
4 Pensjon under attføring, 64-66 år .	80 571	1 763	77045- 84097	379
5 Pensjon som etterlatt ektefelle, 60-63 år	80 196	508	79180- 81212	10 199
6 Pensjon som etterlatt ektefelle, 64-66 år	72 105	448	71209- 73001	10 108
7 Pensjon som etterlatt familie- pleier, 60-63 år	41 266	723	39820- 42712	394
8 Pensjon som etterlatt familie- pleier, 64-66 år	42 236	773	40690- 43782	416
9 Alderspensjon, 67-69 år	70 779	156	70467- 71091	81 281
10 Alderspensjon, 70-74 år	62 825	119	62587- 63063	135 940
11 Alderspensjon, 75-79 år	54 099	129	53841- 54357	112 942
12 Alderspensjon, 80-84 år	48 712	139	48434- 48990	77 871
13 Alderspensjon, 85- år	42 857	141	42575- 43139	56 879
Andre eldre familier Other elderly families	104 741	165	104411-105071	120 470
14 60-63 år years	105 067	213	104641-105493	67 730
15 64-66 år	102 071	260	101551-102591	47 219
16 67-69 år	123 577	1 035	121507-125647	5 521

¹ For English translation, see table 6.1.

Tabell 6.3. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for grupper av pensjonistfamilier, etter type pensjon og alder, og for andre eldre familier etter alder. 1985
 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for groups of families headed by pensioners, by type of pension and age and for other elderly families by age. 1985

Gruppe i = 1-16	Group	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
Pensjonistfamilier ¹				
1	Uførepensjon, 60-63 år years4240	.0017	.4206-.4274
2	Uførepensjon, 64-66 år4112	.0017	.4078-.4146
3	Pensjon under attføring, 60-63 år	.3406	.0111	.3184-.3628
4	Pensjon under attføring, 64-66 år	.3513	.0141	.3231-.3795
5	Pensjon som etterlatt ektefelle, 60-63 år4215	.0033	.4149-.4281
6	Pensjon som etterlatt ektefelle, 64-66 år4211	.0030	.4151-.4271
7	Pensjon som etterlatt familie- pleier, 60-63 år2532	.0162	.2208-.2856
8	Pensjon som etterlatt familie- pleier, 64-66 år2166	.0154	.1858-.2474
9	Alderspensjon, 67-69 år4167	.0012	.4143-.4191
10	Alderspensjon, 70-74 år4127	.0010	.4107-.4147
11	Alderspensjon, 75-79 år4012	.0014	.3984-.4040
12	Alderspensjon, 80-84 år4108	.0017	.4074-.4142
13	Alderspensjon, 85- år4781	.0017	.4747-.4815
Andre eldre familier Other elderly families				
14	60-63 år years3843	.0013	.3817-.3869
15	64-66 år4033	.0016	.4001-.4065
16	67-69 år4293	.0049	.4195-.4391

¹ For English translation, see table 6.1.

Tabell 6.4. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 16 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier etter type pensjon og alder og andre eldre familier etter alder. 1985 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 16 groups, families headed by pensioners by type of pension and age and other elderly families by age, respectively. 1985

Gruppe i = 1-16	Group ¹	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
Pensjonistfamilier ¹								
1	Uførepensjon, 60-63 år years	.0443	.0460	.9739	.0448	1.0700	.4240	.4537
2	Uførepensjon, 64-66 år0452	.0481	.9700	.0467	1.0822	.4112	.4450
3	Pensjon under attføring, 60-63 år0012	.0007	1.2254	0.0008	1.9331	.3406	.6584
4	Pensjon under attføring, 64-66 år0010	.0006	1.1999	.0007	1.8363	.3513	.6451
5	Pensjon som etterlatt ektefelle, 60-63 år0246	.0152	1.1943	.0182	1.4745	.4215	.6215
6	Pensjon som etterlatt ektefelle, 64-66 år0186	.0151	1.0738	.0162	1.2541	.4211	.5281
7	Pensjon som etterlatt familiepleier, 60-63 år	÷.0002	.0006	.6145	.0004	÷1.0320	.2532	÷.2613
8	Pensjon som etterlatt familiepleier, 64-66 år	÷.0002	.0006	.6290	.0004	÷1.0254	.2166	÷.2221
9	Alderspensjon, 67-69 år1453	.1212	1.0540	.1278	1.2522	.4167	.5218
10	Alderspensjon, 70-74 år1640	.2028	.9356	.1897	.9615	.4127	.3968
11	Alderspensjon, 75-79 år0620	.1685	.8057	.1357	.5222	.4012	.2095
12	Alderspensjon, 80-84 år0129	.1162	.7254	.0843	.1704	.4108	.0700
13	Alderspensjon, 85- år	÷.0063	.0848	.6382	.0541	÷.1111	.4781	÷.0531
Andre eldre familier Other elderly families								
14	60-63 år years2759	.1010	1.5647	.1581	2.0848	.3843	.8012
15	64-66 år1833	.0704	1.5201	.1071	1.9487	.4033	.7859
16	67-69 år0286	.0082	1.8403	.0152	2.0161	.4293	.8655

¹ For English translation see table 6.1.

Tabell 6.5. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 16 familiegrupper - pensjonistfamilier i grupper for type pensjon og alder og andre eldre familier i grupper for alder. 1985
 Inequality of net income per consumption unit between 16 groups of families - families headed by pensioners in groups of type of pension and age and other elderly families in groups of age. 1985

Gruppe i = 1-16	Group	$\hat{q}_i \cdot \hat{a}_i$	Rangering Ranking
Pensjonistfamilier ¹			
1	Uførepensjon, 60-63 år years4419	(9)
2	Uførepensjon, 64-66 år4317	(10)
3	Pensjon under attføring, 60-63 år8068	(4)
4	Pensjon under attføring, 64-66 år7741	(5)
5	Pensjon som etterlatt ektefelle, 60-63 år7423	(6)
6	Pensjon som etterlatt ektefelle, 64-66 år5671	(7)
7	Pensjon som etterlatt familiepleier, 60-63 år	÷.1606	(16)
8	Pensjon som etterlatt familiepleier, 64-66 år	÷.1397	(15)
9	Alderspensjon, 67-69 år5500	(8)
10	Alderspensjon, 70-74 år3712	(11)
11	Alderspensjon, 75-79 år1688	(12)
12	Alderspensjon, 80-84 år0508	(13)
13	Alderspensjon, 85- år	÷.0339	(14)
Andre eldre familier Other elderly families			
14	60-63 år years	1.2536	(2)
15	64-66 år	1.1946	(3)
16	67-69 år	1.5928	(1)

¹ For English translation see table 6.1.

7. DE ENSLIGES INNTEKTER

De enslige utgjør 54 prosent av alle eldre familier, og er oftere representert blant pensjonistfamiliene enn blant andre eldre familier. Av familiene med minstepensjon er andelen enslige på 72 prosent, og av familiene med pensjon større enn minstepensjon er andelen på 45 prosent. Av gruppen andre eldre familier utgjør de enslige 26 prosent, tabell 7.1. Som enslig er reknet person som ikke danner familie med en eller flere andre personer, jf. avsnitt 1.3.

Sammenliknet med familiene på 2 eller flere personer har enslige gjennomgående lavere inntekt, lavere formue og lavere sosial status. I de familiene som har minstepensjon er også de enslige i gjennomsnitt noe eldre enn eldste person i de større familiene, tabellene 7.7-7.8 i vedlegg 4.

For enslige er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 56 300 kroner, og inntekten er ca. 24 000 kroner lavere enn gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for flerpersongfamiliene, tabell 7.1. Både flerpersongfamiliene med minstepensjon og med pensjon større enn minstepensjon har høyere gjennomsnittsinntekt enn de tilsvarende grupper av enslige. Inntektsforskjellen skyldes i første rekke størrelsen på annen skattepliktig inntekt enn pensjonsinntekt. Tabellene 7.7-7.8 i vedlegg 4 viser at f.eks. arbeidsinntekt betyr mye for flerpersongfamiliene. For andre eldre familier er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet størst for enslige. Den viktigste forklaringen til dette er at en del personer i flerpersongfamiliene ikke deltar yrkesaktivt.

Den interne inntektsulikheten er signifikant større for enslige enn for de større familiene, tabell 7.2. Inntekten er også mer ujevnt fordelt for familiene med minstepensjon enn for familiene med pensjon større enn minstepensjon. Dette gjelder både for enslige og for familiene på 2 eller flere personer.

Tabell 7.1. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige og familier med 2 eller flere personer, i grupper for familier med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985 Mean net income per consumption unit of single persons and families with 2 persons or more, in groups of families with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985

Gruppe i = 1-2	Group	\bar{X}_i = gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standardavvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidensintervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E (\bar{X}_i)	Tallet på familier Number of families
1	Alle enslige .. All single persons ..	56 253	77	56099- 56407	361 739
	Av dette Of which				
	1.1 Med minstepensjon .. With minimum benefit ..	41 222	61	41100- 41344	221 225
	1.2 Med pensjon større enn minstepensjon .. With pension exceeding minimum benefit ..	72 221	152	71917- 72525	109 156
	1.3 Andre eldre enslige .. Other elderly single persons ..	106 704	391	105922-107486	31 358
2	Alle familier med 2 eller flere personer .. All families with 2 persons or more ..	79 919	88	79743- 80095	308 681
	Av dette				
	2.1 Med minstepensjon ..	61 068	131	60806- 61330	86 686
	2.2 Med pensjon større enn minstepensjon ..	76 034	126	75782- 76286	132 883
	2.3 Andre eldre familier .. Other elderly families ..	104 050	175	103700-104400	89 112

Tabell 7.2. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige og familier med 2 eller flere personer, i grupper for familier med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for single persons and families with 2 persons or more, in groups of families with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985

Gruppe	Group	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
i = 1-2				
1	Alle enslige All single persons ..	.4805	.0007	.4791-.4819
	Av dette Of which			
	1.1 Med minstepensjon With minimum benefit4136	.0010	.4116-.4156
	1.2 Med pensjon større enn minste- pensjon With pension excee- ding minimum benefit4038	.0012	.4014-.4062
	1.3 Andre eldre enslige Other elderly single persons4758	.0021	.4716-.4800
2	Alle familier med 2 eller flere personer All families with 2 persons or more3925	.0005	.3915-.3935
	Av dette			
	2.1 Med minstepensjon3728	.0011	.3706-.3750
	2.2 Med pensjon større enn minstepensjon3570	.0009	.3552-.3588
	2.3 Andre eldre familier Other elderly families3548	.0010	.3528-.3568

Av de om lag 361 700 enslige var 257 700, eller 71 prosent, kvinner. To tredjedeler av kvinnene har minstepensjon og 28 prosent pensjon større enn minstepensjon. For mennene er de tilsvarende andelene på 48 og 37 prosent.

Enslige kvinner har lavere gjennomsnittsinntekt enn enslige menn. Dette gjelder både de med pensjon og andre enslige. I gjennomsnitt for alle enslige kvinner er gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet 52 500 kroner, og for enslige kvinner med minstepensjon 40 900 kroner. For enslige menn i tilsvarende grupper er gjennomsnittsinntekten henholdsvis 65 600 kroner og 42 300 kroner. Enslige kvinner har også gjennomsnittlig lavere formue og lavere sosial status enn menn, og de er gjennomgående noe eldre, tabellene 7.9 og 7.10 i vedlegg 4.

For enslige menn er inntekten meget ujevnt fordelt. Den interne inntektsulikheten, målt ved koeffisienten A, er på .5224. Inntektsulikheten er større for enslige menn med pensjon enn for enslige kvinner med pensjon. For menn er også inntektsulikheten større for de med minstepensjon enn med pensjon større enn minstepensjon, mens det for kvinner ikke er signifikant forskjell i inntektsulikheten mellom disse to pensjonistgruppene. For andre eldre enslige som ikke mottar pensjon, er inntektsulikheten omtrent like stor for menn og kvinner, tabell 7.4.

Tabell 7.3. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985 Mean net income per consumption unit of single males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. 1985

Gruppe	Group	\bar{X}_i = gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr \bar{X}_i = mean net income per consumption unit. Kroner	Standardavvik for \bar{X}_i Standard deviation of \bar{X}_i	95 prosent konfidensintervall for E (\bar{X}_i) 95 per cent confidence interval of E (\bar{X}_i)	Tallet på personer Number of persons
i = 1-2					
1	Enslige menn Single males	65 604	175	65254- 65954	104 082
	Av dette Of which				
	1.1 Med minstepensjon With minimum benefit	42 310	158	41994- 42626	48 994
	1.2 Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	76 011	285	75441- 76581	38 228
	1.3 Andre eldre menn Other elderly males	109 702	566	108570-110834	16 860
2	Enslige kvinner Single females	52 475	80	52315- 52635	257 657
	Av dette				
	2.1 Med minstepensjon	40 913	65	40783- 41043	172 231
	2.2 Med pensjon større enn minstepensjon	70 179	176	69827- 70531	70 928
	2.3 Andre eldre kvinner Other elderly females	103 218	531	102156-104280	14 498

Tabell 7.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for enslige menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985 A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for single males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. 1985

Gruppe i = 1-2	Group	\hat{A}_i	Standardavvik for \hat{A}_i Standard deviation of \hat{A}_i	95 prosent konfidens- intervall for A_i 95 per cent confidence interval of A_i
1	Enslige menn Single males5224	.0012	.5200-.5236
	Av dette Of which			
	1.1 Med minstepensjon With minimum benefit4754	.0021	.4712-.4796
	1.2 Med pensjon større enn minste- pensjon With pension excee- ding minimum benefit4245	.0021	.4203-.4287
	1.3 Andre eldre menn Other elderly males4792	.0028	.4736-.4848
2	Enslige kvinner Single females4535	.0008	.4519-.4551
	Av dette			
	2.1 Med minstepensjon3937	.0011	.3915-.3959
	2.2 Med pensjon større enn minstepensjon3894	.0014	.3866-.3922
	2.3 Andre eldre kvinner Other elderly females4700	.0032	.4636-.4764

Tabell 7.5 viser at inntektene både for enslige kvinner og menn med minstepensjon i hovedsak er konsentrert i den nedre delen av fellesfordelingen for alle enslige. Spesielt gjelder dette kvinner med minstepensjon. Denne gruppen utgjør 48 prosent av alle enslige, men gruppens bidrag til den totale ulikheten i fellesfordelingen er bare på 9 prosent.

Av alle grupper av enslige kommer kvinner med minstepensjon minst gunstig ut når vi tar hensyn til ulikheten både mellom og innenfor gruppene, tabell 7.6. Tabellen viser for øvrig at alle enslige med pensjon kommer mindre gunstig ut enn andre eldre enslige.

Tabell 7.5. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre enslige etter 6 grupper, henholdsvis menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. 1985 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly single persons by 6 groups, males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons, respectively. 1985

Gruppe	Group	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / A$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
i = 1.1-1.3, 2.1-2.3								
1	Menn Males							
	Av dette							
	Of which							
1.1	Med minstepensjon With minimum benefit0448	.1354	.7521	.1019	.4449	.4754	.2115
1.2	Med pensjon større enn minste- pensjon With pension excee- ding minimum benefit2192	.1057	1.3512	.1428	1.7375	.4245	.7376
1.3	Andre eldre menn Other elderly males1654	.0466	1.9502	.0909	1.8247	.4792	.8744
2	Kvinner Females							
	Av dette							
2.1	Med minstepensjon0879	.4761	.7273	.3463	.3099	.3937	.1220
2.2	Med pensjon større enn minstepensjon3481	.1961	1.2476	.2446	1.7560	.3894	.6838
2.3	Andre eldre kvinner Other elderly females1346	.0401	1.8349	.0735	1.8076	.4700	.8792

Tabell 7.6. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 6 grupper av enslige - menn og kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre menn og kvinner. 1985 Inequality of net income per consumption unit between 6 groups of single persons - males and females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly males and females. 1985

Gruppe	Group	$\hat{q}_i \cdot \hat{a}_i$	Rangering
i = 1.1-1.3, 2.1-2.3			
1	Menn Males		
	Av dette		
	Of which		
1.1	Med minstepensjon With minimum benefit1591	(5)
1.2	Med pensjon større enn minste- pensjon With pension excee- ding minimum benefit9966	(3)
1.3	Andre eldre menn Other elderly males	1.7053	(1)
2	Kvinner Females		
	Av dette		
2.1	Med minstepensjon0887	(6)
2.2	Med pensjon større enn minstepensjon8531	(4)
2.3	Andre eldre kvinner Other elderly females	1.6132	(2)

8. EFFEKT PÅ INNTEKTSULIKHETEN AV ØKT YRKESDELTAKEELSE FOR PENSJONIST-FAMILIENE

Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie for alle pensjonistfamiliene er 22 600 kroner. I 30 prosent av familiene har en eller flere av personene i familien arbeidsinntekt, og gjennomsnittlig arbeidsinntekt for disse familiene er 75 500 kroner.

Yrkesdeltakelse er mer vanlig for familier med pensjon større enn minstepensjon enn for familier med minstepensjon, og andelen av familier med yrkesdeltakelse i de to gruppene er på 44 respektive 19 prosent. Denne forskjellen har først og fremst sammenheng med størrelsen på familiene og alderen for personene i de to familiegruppene. For eldre avtar naturlig nok yrkesdeltakelsen med personenes alder, og personene i familier med minstepensjon er gjennomgående eldre enn personene i familier med pensjon større enn minstepensjon. Gjennomsnittlig familiestørrelse er også mindre for familier med minstepensjon enn for familier med pensjon større enn minstepensjon.

I de familiene som har arbeidsinntekt er det likevel ikke stor forskjell i gjennomsnittlig arbeidsinntekt for familier med minstepensjon og familier med pensjon større enn minstepensjon. Forskjellen er bare på 9 600 kroner i favør av familier med pensjon større enn minstepensjon, tabellene 8.1 og 8.2. For både familiene med minstepensjon og med pensjon større enn minstepensjon har imidlertid familiene med arbeidsinntekt gjennomsnittlig høyere formue, høyere pensjonsinntekt og høyere nettoinntekt reknet både pr. familie og pr. forbruksenhet enn familiene uten arbeidsinntekt.

Tabell 8.1. Familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with minimum benefit and with/without labour earnings. Main figures of income, property and pension.¹ 1985

	Med arbeidsinntekt With labour earnings	Uten arbeidsinntekt Without labour earnings
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruks- enhet. Kr	71 574	41 089
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr .	65 000	35 600
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	121 364	47 045
Personer pr. familie	1,9	1,2
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	69 300	-
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,2	-
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie	50 500	44 332
Pensjonister pr. familie	1,3	1,2
Minstepensjonister pr. familie	1,2	1,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	192	69
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgsolenivå. Prosent. Familier	13	13
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgsolenivå. Prosent. Familier	2	2
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	73	78
Tallet på familier	57 784	250 127

¹ For English translation of column text, see annex 4.

Tabell 8.2. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. Main figures of income, property and pension.¹ 1985

	Med arbeidsinntekt With labour earnings	Uten arbeidsinntekt Without labour earnings
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruks- enhet. Kr	90 427	61 598
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr .	81 580	53 900
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	152 411	77 662
Personer pr. familie	2,0	1,4
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	78 900	-
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,4	-
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie	67 000	63 100
Pensjonister pr. familie	1,3	1,3
Minstepensjonister pr. familie	0,2	0,2
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	228	135
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	32	26
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	9	6
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	68	71
Tallet på familier	106 763	135 276

¹ For English translation of column text, see annex 4.

I tabell 8.3 har vi dekomponert A-ulikheten i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter fem familiegrupper. Pensjonistfamiliene er delt inn i familier med arbeidsinntekt og familier uten arbeidsinntekt. For både familier med minstepensjon og for familier med pensjon større enn minstepensjon er det relative ulikhetsbidraget klart størst fra familier med arbeidsinntekt. Estimert på A for alle eldre familier er som tidligere vist på .4590 og ulikhetsbidraget fra familier med minstepensjon og med arbeidsinntekt utgjør vel 10 prosent av denne totale ulikheten i fellesfordelingen. For familier med pensjon større enn minstepensjon og med arbeidsinntekt er det relative ulikhetsbidraget på vel 33 prosent. Til sammenlikning er samlet ulikhetsbidrag fra alle pensjonistfamilier uten arbeidsinntekt på 8 prosent, tabell 8.3.

Selv om pensjonistfamilienes yrkesdeltakelse trolig er ganske stabil over tid, kan det være interessant å studere hvordan ulikheten i fellesfordelingen blir påvirket av at flere pensjonistfamilier mottar arbeidsinntekt. Som et eksempel har vi tenkt oss en økning i tallet på familier med arbeidsinntekt, forutsatt at disse har pensjon større enn minstepensjon, på 10 prosent, tabell 8.4. Dette gir $\hat{p}_3 = .1751$ og $\hat{p}_4 = .1859$, men vi antar at endringen i gruppestørrelsene ikke endrer størrelsen verken på forholdet mellom gjennomsnittsinntekten i gruppene og totalgjennomsnittet, (\hat{q}_1), eller på konsentrasjonskomponenten, (\hat{a}_1), i de fem eldregruppene. Kolonne 2 i tabell 8.4 viser da en økt A-ulikhet i fellesfordelingen på 2 prosent, dvs. en økning fra A lik .4590 til A lik .4682, og kolonne 3 presenterer de relative ulikhetsbidragene fra de forskjellige familiegruppene gitt den nye, beregnede A-ulikheten.

På tilsvarende måte kan vi beregne endringer i A-ulikheten for alternative endringer i yrkesdeltakelsen. En 20 prosents økning i tallet på familier med arbeidsinntekt, forutsatt pensjon større enn minstepensjon, gir således en økning i A-ulikheten på 4,1 prosent. For familier med minstepensjon er de tilsvarende økningene i A-ulikheten for økt yrkesdeltakelse på 10 og 20 prosent henholdsvis 1,3 og 3,0 prosent.

Opplysningene i tabell 8.5 i vedlegg 5 gir muligheter for tilsvarende beregninger for endret G-ulikhet i fellesfordelingen.

Tabell 8.3. Dekomponering av A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter grupper for familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt og familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. 1985 Decomposition of A-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by groups of families with minimum benefit and with/without labour earnings and families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. 1985

Gruppe i = 1-4	Group	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{a}_i / \hat{A}_i	\hat{A}_i	\hat{a}_i
Familier med minstepensjon with minimum benefit								
1	Med arbeidsinntekt earnings1058	.0862	1.0659	.0919	1.4407	.3669 (.0012)	.5286
2	Uten arbeidsinntekt earnings	÷.0860	.3731	.6119	.2283	÷.4353	.3970 (.0009)	÷.1728
Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit								
3	Med arbeidsinntekt3305	.1592	1.3467	.2145	2.0200	.3503 (.0010)	.7076
4	Uten arbeidsinntekt1619	.2018	.9173	.1851	1.1231	.3575 (.0011)	.4015
	Andre eldre familier families4877	.1797	1.5598	.2803	2.0223	.3950 (.0010)	.7988

() Standardavvik. Standard deviation.

Tabell 8.4. A-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier med endret yrkesdeltakelse for familier med pensjon større enn minstepensjon A-inequality of the distribution of net income per consumption unit for all elderly families by changed economical activity of families with pension exceeding minimum benefit

Gruppe Group		Økning på 10 prosent i antall familier med arbeidsinntekt An increase of 10 per cent of the number of families with labour earnings		
		\hat{p}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}^1$	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{a}_i / \hat{A}^2$
i = 1-4				
Familier med minstepensjon Families with minimum benefit				
1	Med arbeidsinntekt With labour earnings0862	.1058	.1038
2	Uten arbeidsinntekt Without labour earnings3731	÷.0860	÷.0844
Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit				
3	Med arbeidsinntekt1751	.3635	.3563
4	Uten arbeidsinntekt1859	.1491	.1461
Andre eldre familier Other elderly families1797	.4877	.4782
			$\Sigma=1.0201$	$\Sigma=1.0000$

¹ $\hat{A} = .4590$. ² $\hat{A} = .4682$.

SUMMARY IN ENGLISH

The analysis presents information on income level and inequality of distribution of income for families headed by person 60 years and over. Additional data are information on property and education (social status) of the families. The statistics are from 1985 and are based on data from the National Insurance Administration, the Central Population Register and income and property statistics from the Central Bureau of Statistics. The information about education is from the Population and Housing Census 1980.

Over 80 per cent of the families are headed by a person receiving National Insurance pension, and values of variables as type of pension, age and sex of the oldest person of the family are used to divide the families into groups. Type of pension is old-age pension, disability pension, rehabilitation assistance and pension to surviving spouse or surviving family nurse. As to size of pension a main classification is families with minimum benefit and families with pension exceeding minimum benefit. Families where the oldest person does not receive pension are called other elderly families. With few exceptions the oldest person of these families is economically active.

A family income is measured per consumption unit of the family. Income equals net income before special deductions and the income level of a family group is measured by the mean.

To measure the inequality of the distribution of income we have introduced a coefficient called A, see Aaberge (1982). Compared to the Gini-coefficient A attaches more weight to transfers at the lower tail of the distribution, and the value of A equals zero when the underlying distribution function expresses perfect equality. The value of the coefficient is one if one unit receives all incomes and the others zero income.

The mean income of all elderly families equals 67 100 kroner, and the income distribution is mainly characterized by small and medium incomes. The income of about 50 per cent of the families is lower than 55 000 kroner and one fourth of the families has an income lower than 36 400 kroner. A comparison is the size of the National Insurance minimum benefit. For a single person minimum benefit is about 39 000 kroner in 1985. Measured by the A-coefficient the inequality of the income distribution equals .4590 and the estimate indicates large income differences between the families. The proportion is five to one between the mean income of the 20 per cent of the families with the highest incomes and the mean income of the 20 per cent of the families with the lowest incomes.

Data on income and property shows that families headed by pensioner are worse off than other elderly families. In addition the former families have a lower social status, when social status is measured by the educational level of the oldest person of the family.

Mean income of families headed by pensioner is 58 900 kroner. For other elderly families the mean equals 104 700 kroner. The inequality of the income distribution, however, is largest for families headed by pensioner, and that is due to an uneven distribution of other incomes than pension.

Of all families headed by pensioner the income level is lowest for families

with minimum benefit. For these families the mean income equals 46 800 kroner, and the incomes are uneven distributed among the families. Measured by the A-coefficient the inequality of income of these families is about 11 per cent higher than the income inequality of families with pension exceeding minimum benefit. Compared to other elderly families the inequality is 7 per cent higher.

For all elderly families there is a positive correlation between income, property and social status. For families headed by pensioner and with low property and low social status the mean income is 44 900 kroner. Only 9 per cent of the families headed by pensioner have both high property and high social status, but for these families mean income equals 110 800 kroner. For other elderly families categorized in these two groups of property and social status the mean income equals 81 500 kroner and 140 900 kroner, respectively. Low property is defined as property less than or equal to mean property of all elderly families, that means less than or equal to 148 000 kroner. High property is property which is higher than 148 000 kroner. A family is grouped as a family with high social status if the educational level of the oldest person of the family is at second level, second stage I and II. Other families are classified in the group with low social status.

A grouping of all families by age and type of pension shows that the mean income of families headed by a person who does not take out old-age pension, even entitled to such a pension, exceeds the mean income of all other groups of elderly families. The oldest person of these families is 67-69 years of age, and the mean income of the families equals 123 600 kroner. Of families headed by pensioner the mean income is highest for families with rehabilitation assistance and for families with pension to surviving spouse. The poorest families are those receiving pension to surviving family nurse and the oldest of the families with old-age pension.

Single persons have lower income, lower property and lower social status than families of 2 persons or more. Of single persons the mean income is lower for women than for men, but the income inequality is significant larger for men. Over 50 per cent of the families are single persons, and over 70 per cent of the single persons are women.

LITTERATUR
REFERENCES

- Aaberge, Rolf (1982): Om måling av ulikskap, Rapporter 82/9, Statistisk sentralbyrå, Oslo.
- Aaberge, Rolf (1986): On the problem of measuring inequality, Discussion Paper No. 14, Central Bureau of Statistics, Oslo.
- Aaberge, Rolf (1988): Inntektsulikhet i Norge 1973-1985, Rapporter 88/15, Statistisk sentralbyrå, Oslo.
- Aaberge, Rolf og Petter Laake (1984): Om statistiske teoriar for tolkning av data. Tidsskrift for samfunnsforskning 1984, bd. 25, 165-186, Oslo.
- Amundsen, Arne og Hans Jacob Kreyberg (1968): Økonomisk velferdsteori, Universitetsforlaget, Oslo.
- Andersen, Arne S. og Rolf Aaberge (1983): Analyse av ulikhet i fordelingen av levekår, Rapporter 83/21, Statistisk sentralbyrå, Oslo.
- Doksum, Kjell A. (1975): Measures of Location and Asymmetri, Scandinavian Journal of Statistics, Vol. 2, No. 1, 1975.
- Johnson, Norman L. and Samuel Kotz (1970): Distributions in Statistics: Continuous Univariate Distributions - 2, John Wiley & Sons, New York.
- Johnston, J. (1960): Econometric Methods, McGraw-Hill Book Co., Inc., New York.
- Samuelson, Paul A. (1980): Economics (11th edition), McGraw-Hill Book Company, New York.
- Statistisk sentralbyrå (1985): Inntektsstatistikk 1982, NOS B 569, Kongsvinger.
- Statistisk sentralbyrå (1986): Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk, SNS 7, Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1987): Inntektsstatistikk 1984, NOS B 678, Kongsvinger.
- St.meld. nr. 12 (1988-89): Folketrygdens økonomi og pensjonssystem.
- Yule, G. Udny and M.G Kendall (1948): An Introduction to the Theory of Statistics (13th edition), Charles Griffin & Co., London.

REKTANGULÆR FORDELING. EN SAMMENLIKNING MED DEN AKTUELLE INNTEKTSFORDELINGEN
FOR ALLE ELDRE FAMILIERRektangulær fordeling. Ulikhetskurver

Vi antar at x er en inntektsvariabel med variasjonsområdet $(0 - x^*)$, og at sannsynligheten, $P(I)$, for ethvert intervall I mellom 0 og x^* er proporsjonal med lengden, L_I , på intervallet, dvs.

$$P(I) = k \cdot L_I, \text{ og}$$

$$P(0 \leq x \leq x^*) = k \cdot x^* = 1$$

altså

$$k = \frac{1}{x^*}.$$

Variabelen x er da rektangulært fordelt og har en uniform kumulativ fordelingsfunksjon,

$$F(x) = \frac{x}{x^*}, \quad 0 \leq x \leq x^*$$

og forventningsverdi

$$E(x) = \int_0^{x^*} x \frac{1}{x^*} dx = \int_0^{x^*} \frac{1}{2} x^2 \frac{1}{x^*} = \frac{x^*}{2}, \quad \text{Johnson \& Kolz (1970).}$$

Tilsvarende er forventningen til x , gitt at x er mindre eller lik den nederste 10 prosent av inntektsintervallet $(0 - x^*)$, dvs. for populasjonsandelen .1, lik $\frac{.1 \cdot x^*}{2}$, og for populasjonsandelen .2 lik $\frac{.2 \cdot x^*}{2}$, osv.

$M(u)$ -kurven avbilder forholdet mellom forventet inntekt i de ulike populasjonsandelene og forventet inntekt i populasjonen, og funksjonsverdiene for kurven, forutsatt enn uniform kumulativ inntektsfordeling er som følger:

Populasjons- andeler	Forventet inntekt i ulike <u>populasjonsandeler</u>	Forventet inntekt i <u>populasjonen</u>	<u>M(u)</u>
u = .1	$\frac{.1 \cdot x^*}{2}$	$\frac{x^*}{2}$.1
u = .2	$\frac{.2 \cdot x^*}{2}$	$\frac{x^*}{2}$.2
u = .3	$\frac{.3 \cdot x^*}{2}$	$\frac{x^*}{2}$.3
"			
"			
"			
u = .9	$\frac{.9 \cdot x^*}{2}$	$\frac{x^*}{2}$.9

Funksjonsverdiene for de øvrige ulikhetskurvene, forutsatt en rektangulær inntektsfordeling (uniform kumulativ fordeling), kan reknes ut på tilsvarende måte som for $M(u)$ -kurven. Funksjonsverdiene er satt opp nedenfor.

Funksjonsverdier for ulikhetskurvene forutsatt en rektangulær fordeling

u	.10	.20	.30	.40	.50	.60	.70	.80	.90
L(u)	.010	.040	.090	.160	.250	.360	.490	.640	.810
M(u)	.100	.200	.300	.400	.500	.600	.700	.800	.900
N(u)	.053	.111	.176	.250	.333	.429	.538	.667	.818
Q(u)	1.100	1.200	1.300	1.400	1.500	1.600	1.700	1.800	1.900

Den inverse funksjonen av den kumulative fordelingsfunksjonen for alle eldre familier. En sammenlikning med den inverse funksjonen av en uniform kumulativ fordeling

I figuren på side 110 (heltrukken linje) er avbildet den inverse funksjonen av den kumulative fordelingsfunksjonen for alle eldre familier. Følgende variable og funksjonssymboler er nyttet

x = nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1000 kr
 $t = F(x)$, kumulativ fordelingsfunksjon for x
 $x = F^{-1}(t)$, invers funksjon av den kumulative fordelingsfunksjonen $F(x)$.

Vi har ikke forsøkt å kvantifisere parametrene i funksjonene $F(x)$ og $F^{-1}(t)$. Kurven for $F^{-1}(t)$ er fastlagt bare ved hjelp av en del parvise observasjoner for t og x .

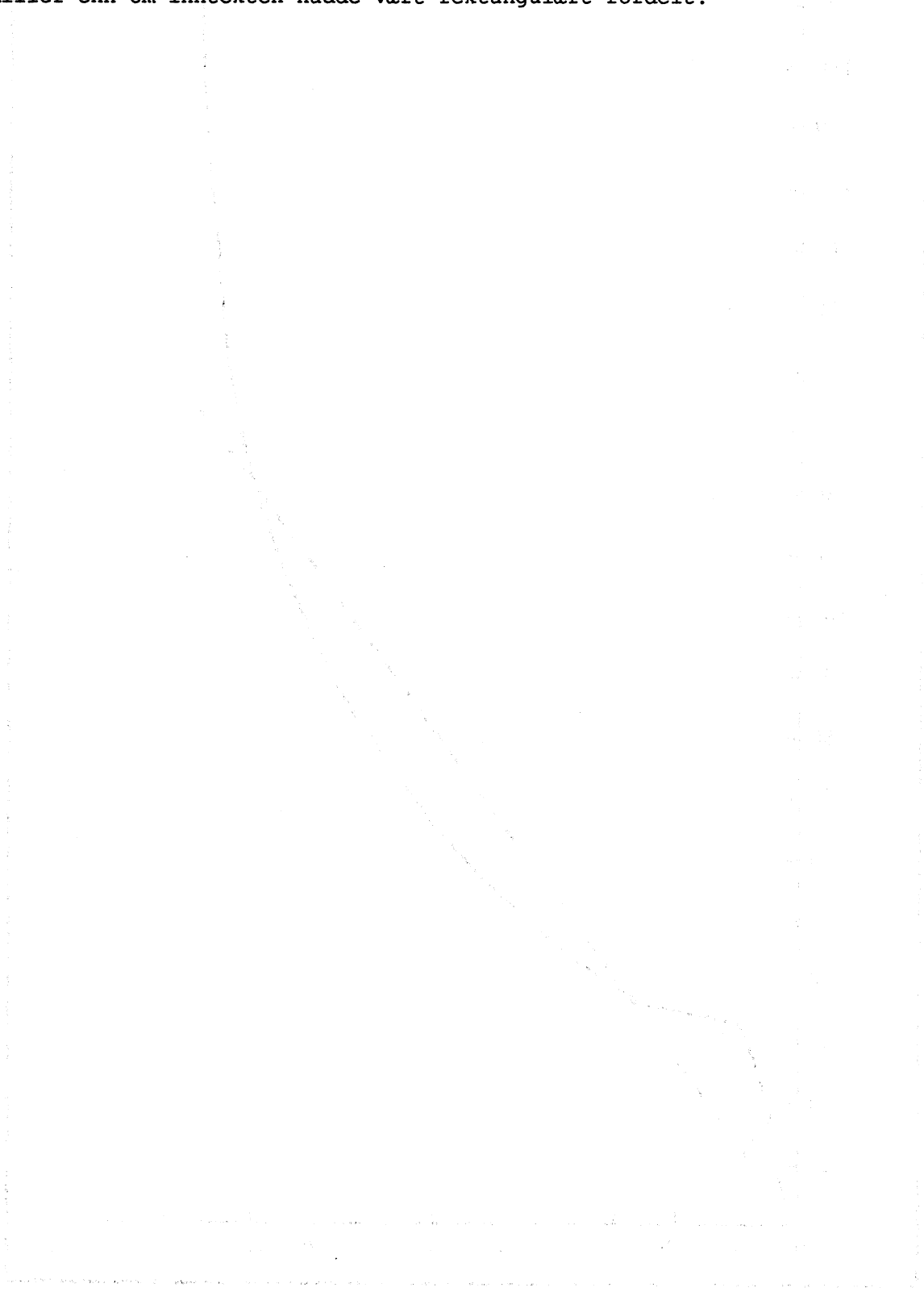
Den stiplede linjen i figuren representerer den inverse funksjonen av en uniform kumulativ fordeling. Når denne linjen skal trekkes, må vi først bestemme høyeste mulige verdi for x , dvs. x^* , jf. omtalen ovenfor av den rektangulære fordelingen. Gjennomsnittlig inntekt i den rektangulære fordelingen må imidlertid være lik gjennomsnittlig inntekt i den aktuelle fordelingen, og som vist i analysen er gjennomsnittlig inntekt for alle eldrefamilier på 67 149 kroner. x^* er da bestemt ved

$$E(x) = \frac{x^*}{2} = 67\ 149, \text{ jf. ovenfor,}$$

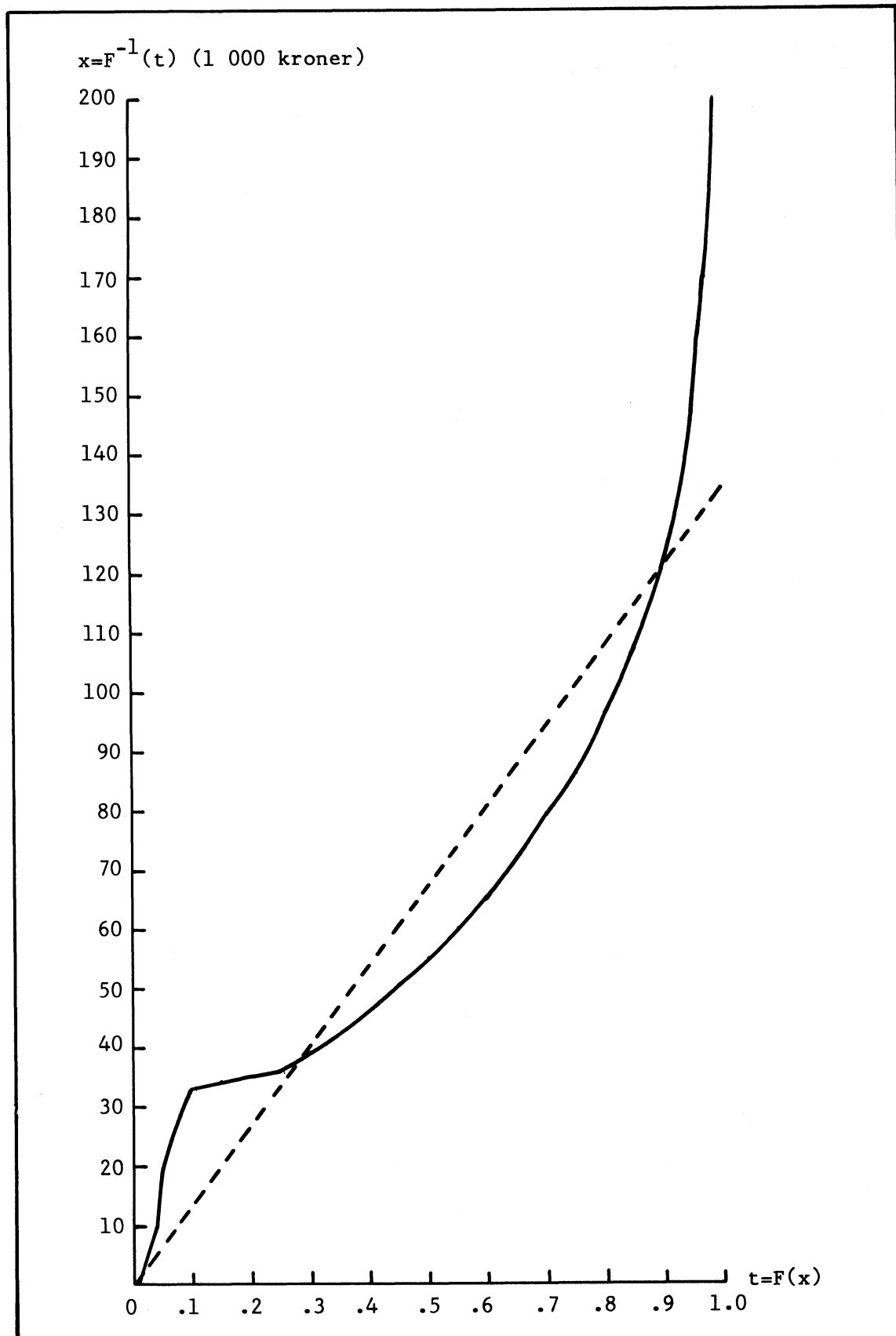
$$\text{dvs. } x^* = 134\ 300 \text{ kroner.}$$

For begge kurvene i figuren er integralet under kurven, for t i intervallet $[0,1]$, et mål på totalinntekten i populasjonen. (Et mål for totalinntekten får vi egentlig bare ved å multiplisere integralet med antall familier i populasjonen.) Tilsvarende kan vi integrere over ulike delintervall for t for å sammenlikne andeler av totalinntekten og gjennomsnittlig inntekt for ulike populasjonsandeler og desiler ved de to fordelingene.

Vi ser f.eks. at gjennomsnittlig desilinntekt for de tre første desilene og for 10. desil er høyere ved den aktuelle inntektsfordelingen for alle eldre familier enn om inntekten hadde vært rektangulært fordelt.

Den inverse funksjonen, $F^{-1}(t)$, av den kumulative fordelingsfunksjonen for alle eldre familier. x = nettoinntekt pr. forbruksenhet. Stipletlinje tilsvarer en uniform fordeling. 1985

INNTEKTSFORDELINGEN FOR ALLE ELDRE FAMILIER. MÅL FOR ASYMMETRI

Vi kan anvende alternative metoder for å studere symmetriegenskapen ved en fordeling. En vanlig brukt metode er å sammenlikne medianverdien og gjennomsnittet i fordelingen. Dersom fordelingen er symmetrisk, er medianverdien lik gjennomsnittet. Ved en høyreskjev fordeling er gjennomsnittet større enn medianen, og det omvendte er tilfelle ved en venstreskjev fordeling.

En alternativ metode er foreslått av Doksum (1975). For en variabel x med kumulativ fordelingsfunksjon, $F(x)$, går metoden ut på å studere forløpet av funksjonen

$$\theta_F(x_i) = \frac{1}{2} [x_i + x_{n+1-i}], \quad i = 1, 2, \dots, n$$

hvor

n = antall observasjoner, og
 $x_1 \leq x_2 \leq \dots \leq x_n$.

$\theta_F(x)$ er et mål på hvor mye $F(x)$ avviker fra symmetri omkring medianen m_F , og det kan vises at $\theta_F(x) = m_F$ for alle x , hvis og bare hvis $F(x)$ er en symmetrisk fordeling om m_F .

I et koordinatsystem med x målt langs den horisontale aksene og $\theta_F(x)$ langs den vertikale aksene, vil da $\theta_F(x)$ være en rett linje parallell med den horisontale aksene.

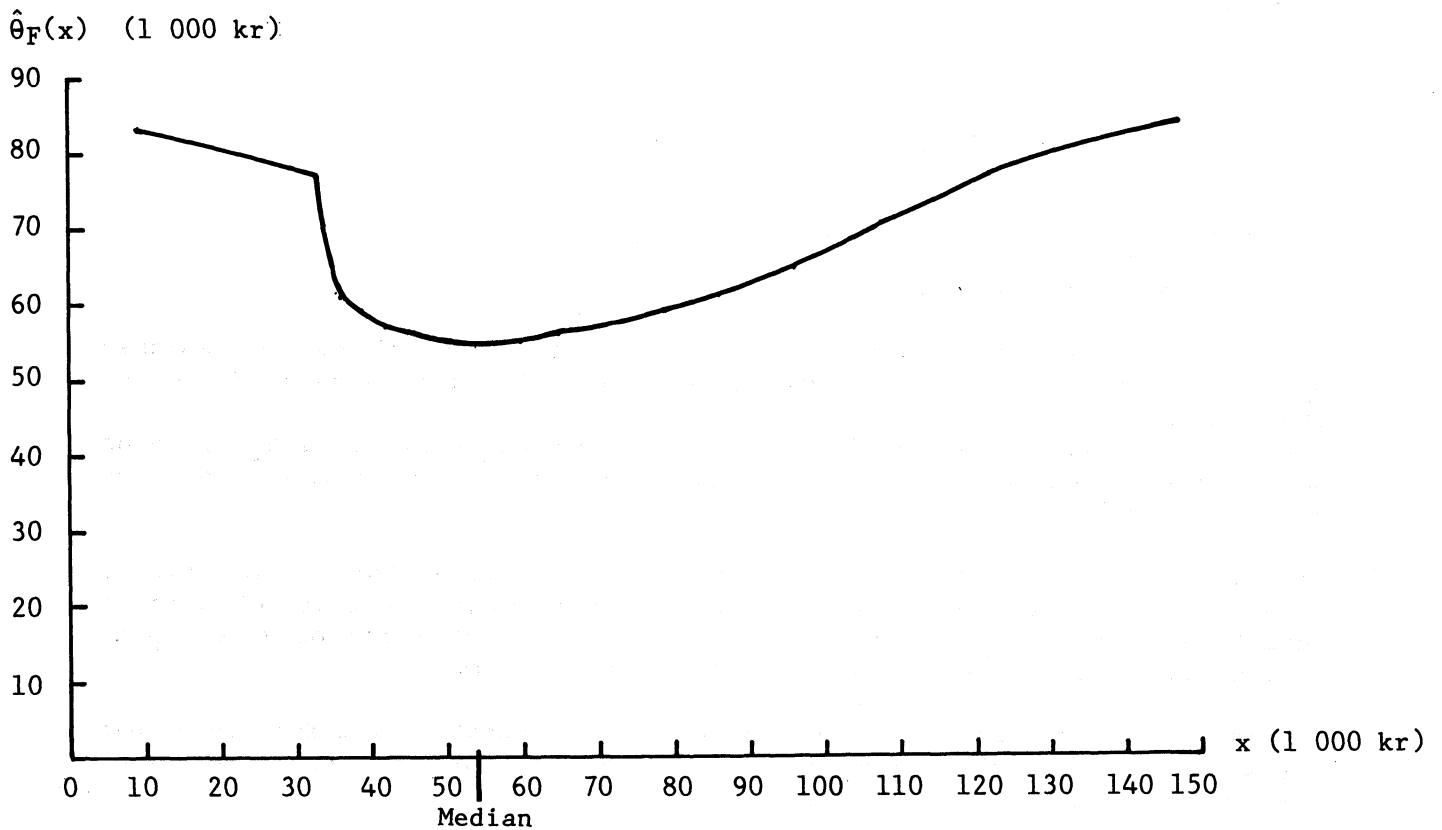
Tilsvarende kan det vises at $\theta_F(x)$ har sin minste verdi for $x = m_F$ hvis og bare hvis fordelingen er skjev til høyre, og at $\theta_F(x)$ er U-formet hvis og bare hvis fordelingen er strengt skjev til høyre. (U-formet betyr at $\theta_F(x)$ er ikke-økende for $x < m_F$ og ikke-avtakende for $x \geq m_F$.)

I oppstillingen som følger har vi estimert en del punktverdier for funksjonen $\theta_F(x)$ med utgangspunkt i inntektsfordelingen for alle eldre familier. x er lik nettoinntekt pr. forbruksenhet.

x (1000 kr)	19	33	34	35	36	39	42	46	50	54	60	65	72	79	86	96	107	122	147
$F(x)$.05	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.60	.65	.70	.75	.80	.85	.90	.95
$\hat{\theta}_F(x)$ (1000 kr)	83	77	70	65	61	59	57	56	55	54	55	56	57	59	61	65	70	77	83

Diagrammet, nedenfor, skisserer den kurven som $\hat{\theta}_F(x)$ representerer. Vi ser at fordelingen er høyreskjev, siden $\hat{\theta}_F(x)$ har sin minste verdi for x lik m_F . Kurven har videre en U-form, og skjevheten er forholdsvis streng.

Inntektsfordelingen for alle eldre familier. Mål for asymmetri, $\theta_F(x)$.
 x = nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985

KORRELASJON MELLOM BRUTTOINNTTEKT OG NETTOINNTTEKT FOR PENSJONISTER OG ANDRE
ELDRE

Nettoinntekt, før særfradrag er trukket fra, senere omtalt som nettoinntekt, er lik brutto skattepliktig inntekt minus fradragsposter ved likningen. Viktige fradragsposter er formelle fradrag som f.eks. minstepensjon og oppgjørsfradrag, og fradrag som dekker reelle utgifter, f.eks. gjeldsrenter, inkludert del av underskudd i borettslag.

Størrelsen på fradragspostene er relativt sett veldig forskjellig i den yngre og eldre del av befolkningen. Gjennomsnittlige gjeldsrenter er høyest for personer i aldersgruppen 35-44 år, og avtar så sterkt med personens alder. I gjennomsnitt for pensjonistene er de formelle fradragene av størst betydning, mens gjeldsrenter utgjør et beskjedent beløp. Resultatene er fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for 1984 (1987).

Data fra inntektsstatistikken for 1982 (1985), og størrelsen på utvalget ved denne undersøkelsen har gjort det mulig å se nærmere på sammenhengen mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for tre grupper av eldre. Gruppene representerer tre hovedgrupper av eldre; minstepensjonister, pensjonister med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre.

Som representant for minstepensjonistene har vi valgt ut alderspensjonister 80 år og over. Minstepensjon fra folketrygden er meget vanlig for denne gruppen. Pensjon utover minstepensjonen er mest vanlig for etterlatte ektefeller og uførepensjonister, og som representant for denne hovedgruppen har vi nyttet opplysninger for etterlatte ektefeller, 64-66 år. Andre eldre er representert ved personer på 64-66 år som ikke mottar pensjon fra folketrygden.

For å se på sammenhengen mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for disse gruppene har vi spesifisert følgende regresjonsmodell

$$Y_i = a + bX_i + u_i, \quad i = 1, 2, \dots, n$$

(antall personer i hver gruppe)

hvor

$$\begin{aligned} Y_i &= \text{bruttoinntekt. Kr} \\ X_i &= \text{nettoinntekt. Kr} \\ u_i &= \text{restledd, og} \end{aligned}$$

a og b er ukjente konstanter. Vi antar videre at restleddet, u_i , har en fordeling med egenskapene

$$E(u_i) = 0$$

$$\text{var } u_i = \sigma_u^2, \text{ og}$$

$$\text{cov}(u_i, u_s) = 0 \text{ for } i \neq s.$$

Minste kvadraters metode, Johnston (1960), er nyttet for estimering av parametrene a og b, og resultatene fra regresjonskjøringene er satt opp nedenfor.

Minstepensjonister

Alderspensjonister
80 år og over

$$\hat{Y} = 1398 + 1.0786 X \quad R^2 = 0.98$$

(356) (0.0083)

Personer med pensjon
større enn minstepensjon

Etterlatte ektefeller
64-66 år

$$\hat{Y} = 5151 + 1.0250 X \quad R^2 = 0.99$$

(1079) (0.0167)

Andre eldre

Personer, 64-66 år,
som ikke mottar pensjon
fra folketrygden

$$\hat{Y} = 8692 + 1.0056 X \quad R^2 = 0.89$$

(2101) (0.0193)

Vi ser av størrelsen på R^2 at det for alle gruppene er en høy korrelasjon mellom bruttoinntekt og nettoinntekt. For gruppen etterlatte ektefeller er f.eks. $R^2 = 0.99$, og dette betyr at den estimerte regresjonslikningen "forklarer" 99 prosent av variasjonen i bruttoinntekten.

Under forutsetning av at observatorene \hat{a} og \hat{b} er normalfordelt har vi på side 116 beregnet 95 prosent konfidensintervall for a og b, og beregnet forholdet mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for gruppene, for gitte verdier av nettoinntekten.

Økningen i bruttoinntekt med økt nettoinntekt (b), er signifikant mindre for personer med pensjon større enn minstepensjon og for andre eldre enn for minstepensjonistene. Vi kan imidlertid ikke påvise noen signifikant forskjell mellom andre eldre og personer med pensjon større enn minstepensjon. Det relative forholdet mellom bruttoinntekten og nettoinntekten for økt nettoinntekt, er også avtakende for andre eldre og for personer med pensjon større enn minstepensjon, men tilnærmet konstant for minstepensjonistene. Ved sammenlikning av intern ulikhet i fordelingen av bruttoinntekt og nettoinntekt for disse gruppene kan derfor resultatene tolkes slik at det er mindre intern ulikhet i fordelingen av bruttoinntekt enn i fordelingen av nettoinntekt både for andre eldre og for personer med pensjon større enn minstepensjon. For minstepensjonistene er imidlertid den interne ulikheten i

fordelingen av bruttoinntekt omtrent like stor som den interne ulikheten i fordelingen av nettoinntekt. Riktignok er estimatet på konstantleddet a i den lineære regresjonen signifikant forskjellig fra null, men \hat{a} er meget liten. Den absolutte størrelsen på den interne ulikheten i fordelingene er det imidlertid ikke mulig å si noe om på grunnlag av disse resultatene.

Regresjonskjøringene er foretatt på et uveiet materiale fra Inntektsundersøkelsen 1982, og resultatene er derfor ikke egnet til å estimere gjennomsnittlig inntekt for gruppene. Offisiell inntektsstatistikk skiller ikke mellom inntekt for minstepensjonister og for pensjonister med pensjon større enn minstepensjon. Data fra inntektsstatistikken for 1984, tabellene 1 og 38, synes likevel å indikere at både bruttoinntekten og nettoinntekten gjennomgående er større for andre eldre enn for personer med pensjon større enn minstepensjon. Minstepensjonistene har i gjennomsnitt de laveste inntektene.

Estimerte standardavvik og konfidensintervall for parametrene a og b, basert på lineær regresjon mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for persongruppene alderspensjonister 80 år og over, etterlatte ektefeller 64-66 år, og personer 64-66 år som ikke mottar folketrygdpensjon. Inntektsundersøkelsen 1982

	Parameteren a			Parameteren b		
	\hat{a}	Standard- avvik for \hat{a}	95 prosent konfidens- intervall for a	\hat{b}	Standard- avvik for \hat{b}	95 prosent konfi- densin- tervall for b
<u>Minstepensjonister</u>						
Alderspensjonister						
80 år og over	1 398	356	686- 2 110	1.0786	0.0083	1.0620-1.0952
<u>Personer med pensjon større enn minstepensjon</u>						
Etterlatt ektefelle						
64-66 år	5 151	1 079	2 993- 7 309	1.0250	0.0167	0.9916-1.0584
<u>Andre eldre</u>						
Personer, 64-66 år, som ikke mottar pensjon fra folketrygden .						
	8 692	2 101	4 490-12 894	1.0056	0.0193	0.9670-1.0442

Forholdet mellom bruttoinntekt og nettoinntekt for henholdsvis alderspensjonister 80 år og over, etterlatte ektefeller 64-66 år, og personer 64-66 år som ikke mottar pensjon fra folketrygden, for stipulerte verdier av nettoinntekten. Resultater basert på lineær regresjon mellom bruttoinntekt og nettoinntekt. Inntektsundersøkelsen 1982

Nettoinntekt. Kr	Forholdet mellom bruttoinntekt og nettoinntekt		
	Minstepen- sjonister	Personer med pensjon stør- re enn minste- pensjon	Andre eldre
	Alderspen- sjonister 80 år og over	Etterlatte ektefeller 64-66 år	Personer, 64-66 år, som ikke mottar pensjon fra folketrygden
30 000	1,12	1,20	1,30
40 000	1,11	1,15	1,22
50 000	1,11	1,13	1,18
60 000	1,10	1,11	1,15

HOVEDTALL FOR INNTEKT, FORMUE OG PENSJON FOR FORSKJELLIGE GRUPPER AV
FAMILIER. TABELLER
MAIN FIGURES OF INCOME, PROPERTY AND PENSION OF VARIOUS
GROUPS OF FAMILIES. TABLES

Vedlegget inneholder i alt 28 tabeller med opplysninger om bl.a. inntekt, formue og pensjon for forskjellige grupper av familier. Forspalteteksten i tabellene er felles for mange av tabellene, og den engelske oversettelsen av teksten er gjengitt nedenfor.

The annex consists totally of 28 tables with information of e.g. income, property and pension of various groups of families. Many of the tables have the text columns in common and the English translation of the text is presented below.

<u>Forspaltetekst i tabellene</u>	<u>The text columns of the tables</u>
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	Mean net income per consumption unit. Kroner
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	1 quartile. Net income per consumption unit. Kroner
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	Median. Net income per consumption unit. Kroner
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	3 quartile. Net income per consumption unit. Kroner
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	Mean net income per family. Kroner
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	Mean earnings per family. Kroner
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	Mean pension per family. Kroner
Personer pr. familie	Persons per family
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	Persons with earnings per family

Pensjonister pr. familie	Pensioners per family
Minstepensjonister pr. familie	Pensioners with minimum benefit per family
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	Net property per family. 1 000 kroner
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Familier. Prosent	The oldest person of the family has education at the second or third level. Families. Per cent
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Familier. Prosent	The oldest person of the family has education at the third level. Families. Per cent
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	Average age of the oldest person of the family. Years
Tallet på familier	The number of families
Tallet på enslige	The number of single persons
I alt	Total

Tabell 2.1.3. Alle eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 All elderly families. Main figures of income, property and pension: 1985

	Alle eldre familier All elderly families
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	67 149
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	100 946
Personer pr. familie	1,6
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	50 300
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,6
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	45 400
Pensjonister pr. familie	1,0
Minstepensjonister pr. familie	0,6
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	148
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	24
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	6
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	72
Tallet på familier	670 420

Tabell 3.6. Pensjonistfamilier og andre eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families headed by pensioner and other elderly families. Main figures of income, property and pension. 1985

	Pensjonist- familier Families headed by pensioner	Andre eldre familier Other elderly families
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	58 915	104 741
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	82 840	183 603
Personer pr. familie	1,5	2,1
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	22 600	176 600
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,4	1,7
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	54 000	6 000
Pensjonister pr. familie	1,2	0,1
Minstepensjonister pr. familie	0,7	0,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	129	235
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	20	39
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	4	13
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	74	63
Tallet på familier	549 950	120 470

Tabell 3.7. Pensjonistfamilier og andre eldre familier, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985
 Families headed by pensioners and other elderly families, by net income per consumption unit. 1985

	Pensjonistfamilier Families headed by pensioners		Andre eldre familier Other elderly families	
	Antall Number	Prosent Per cent	Antall	Prosent
I alt	549 950	100	120 470	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet	6 876	1	1 904	1
1 - 19 999	23 408	4	1 930	2
20 000 - 39 999	174 353	32	4 381	4
40 000 - 59 999	146 399	27	10 627	9
60 000 - 79 999	87 012	16	19 063	16
80 000 - 119 999	79 482	14	44 893	37
120 000 - 159 999	21 688	4	24 935	21
160 000 - 199 999	6 035	1	8 066	7
200 000 -	4 697	1	4 671	4
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ...	58 915		104 741	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	35 200		72 705	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	47 941		99 400	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	72 950		128 647	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	82 840		183 603	
Personer pr. familie	1,5		2,1	

Tabell 4.6. Pensjonistfamilier med lav formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families headed by pensioners with low property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Lav formue	Low property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	44 938	63 972
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	59 709	86 308
Personer pr. familie	1,4	1,5
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	14 200	21 700
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,3	0,4
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	50 000	57 100
Pensjonister pr. familie	1,2	1,2
Minstepensjonister pr. familie	0,8	0,6
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	33	48
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	16
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	75	74
Tallet på familier	346 839	60 417

Tabell 4.7. Pensjonistfamilier med lav formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Families headed by pensioners with low property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985

	Lav formue		Low property	
	Lav sosial status	Høy sosial status	Lav sosial status	Høy sosial status
	Low social status	High social status	Low social status	High social status
	Antall Number	Prosent Per cent	Antall	Prosent
I alt	346 839	100	60 417	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet	6 052	2	701	1
1 - 19 999	20 975	6	1 876	3
20 000 - 39 999	156 139	45	12 573	21
40 000 - 59 999	98 422	28	16 307	27
60 000 - 79 999	39 049	11	13 612	23
80 000 - 119 999	22 941	7	11 835	20
120 000 - 159 999	2 809	1	2 668	4
160 000 - 199 999	355	0	603	1
200 000 -	97	0	242	0
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	44 938		63 972	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	34 200		39 900	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	38 948		58 300	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	53 400		80 400	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie	59 709		86 308	
Personer pr. familie	1,4		1,5	

Tabell 4.8. Pensjonistfamilier med høy formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families headed by pensioners with high property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Høy formue	High property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	79 687	110 766
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	123 601	162 930
Personer pr. familie	1,8	1,7
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	43 800	42 400
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,7	0,7
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	59 700	67 500
Pensjonister pr. familie	1,3	1,3
Minstepensjonister pr. familie	0,7	0,5
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	343	496
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	28
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	73	73
Tallet på familier	91 916	50 778

Tabell 4.9. Pensjonistfamilier med høy formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Families headed by pensioners with high property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985

	Høy formue		High property	
	Lav sosial status		Høy sosial status	
	Low social status		High social status	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
	Number	Per cent		
I alt	91 916	100	50 778	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet	72	0	51	0
1 - 19 999	429	0	128	0
20 000 - 39 999	4 644	5	997	2
40 000 - 59 999	25 818	28	5 852	12
60 000 - 79 999	24 652	27	9 699	19
80 000 - 119 999	26 248	29	18 458	36
120 000 - 159 999	7 285	8	8 926	18
160 000 - 199 999	1 640	2	3 437	7
200 000 -	1 128	1	3 230	6
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	79 687		110 766	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	54 500		72 117	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	71 337		96 145	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	95 294		129 705	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie	123 601		162 930	
Personer pr. familie	1,8		1,7	

Tabell 4.10. Andre eldre familier med lav formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Other elderly families with low property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Lav formue Low property	
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	81 548	108 492
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	139 679	187 704
Personer pr. familie	2,0	2,1
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	140 700	196 700
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,5	1,7
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	7 900	4 100
Pensjonister pr. familie	0,2	0,1
Minstepensjonister pr. familie	0,1	0,0
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	55	56
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	30
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	63	63
Tallet på familier	43 421	21 624

Tabell 4.11. Andre eldre familier med lav formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Other elderly families with low property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985

	Lav formue		Low property	
	Lav sosial status Low social status		Høy sosial status High social status	
	Antall Number	Prosent Per cent	Antall	Prosent
I alt	43 421	100	21 624	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet	1 468	3	351	2
1 - 19 999	1 339	3	261	1
20 000 - 39 999	2 736	6	508	2
40 000 - 59 999	5 862	14	1 435	7
60 000 - 79 999	9 306	21	2 866	13
80 000 - 119 999	17 025	39	8 344	39
120 000 - 159 999	4 934	11	5 518	26
160 000 - 199 999	571	1	1 667	8
200 000 -	180	0	674	3
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	81 548		108 492	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	58 588		79 823	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	82 117		105 950	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	105 200		133 250	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie	139 679		187 704	
Personer pr. familie	2,0		2,1	

Tabell 4.12. Andre eldre familier med høy formue og med lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Other elderly families with high property and with low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Høy formue	High property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	104 853	140 933
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	186 072	252 044
Personer pr. familie	2,2	2,2
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	168 400	230 500
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,7	1,8
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	6 200	3 900
Pensjonister pr. familie	0,1	0,1
Minstepensjonister pr. familie	0,1	0,0
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	364	543
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	36
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	63	63
Tallet på familier	29 934	25 491

Tabell 4.13. Andre eldre familier med høy formue og med lav/høy sosial status, etter nettoinntekt pr. forbruksenhet. 1985 Other elderly families with high property and with low/high social status, by net income per consumption unit. 1985

	Høy formue		High property	
	Lav sosial status		Høy sosial status	
	Low social status		High social status	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
	Number	Per cent		
I alt	29 934	100	25 491	100
Ingen nettoinntekt pr. forbruksenhet	45	0	40	0
1 - 19 999	246	1	84	0
20 000 - 39 999	872	3	265	1
40 000 - 59 999	2 468	8	862	3
60 000 - 79 999	4 927	16	1 964	8
80 000 - 119 999	12 048	40	7 476	29
120 000 - 159 999	6 899	23	7 584	30
160 000 - 199 999	1 740	6	4 088	16
200 000 -	689	2	3 128	12
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	104 853		140 933	
1. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	76 235		99 229	
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	100 854		129 645	
3. kvartil. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	127 470		166 385	
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie	186 072		252 044	
Personer pr. familie	2,2		2,2	

Tabell 5.10. Familier med minstepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with minimum benefit. Main figures of income, property and pension. 1985

	Familier med minstepensjon Families with minimum benefit
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	46 810
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	37 600
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	60 992
Personer pr. familie	1,3
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	13 000
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,2
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	45 500
Pensjonister pr. familie	1,2
Minstepensjonister pr. familie	1,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	92
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	13
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	2
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	77
Tallet på familier	307 911

Tabell 5.11. Familier med pensjon større enn minstepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension exceeding minimum benefit. Main figures of income, property and pension. 1985

	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	74 314
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	64 207
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	110 634
Personer pr. familie	1,7
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	34 800
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,6
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	64 800
Pensjonister pr. familie	1,3
Minstepensjonister pr. familie	0,2
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	176
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	29
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	7
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	70
Tallet på familier	242 039

Tabell 5.12. Familier med minstepensjon og med lav formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with minimum benefit and with low property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Lav formue	Low property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	38 296	50 277
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	35 200	42 800
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	47 438	60 433
Personer pr. familie	1,3	1,2
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	8 300	8 400
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,2	0,2
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	44 100	44 600
Pensjonister pr. familie	1,2	1,2
Minstepensjonister pr. familie	1,1	1,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	26	39
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	-	12
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	77	79
Tallet på familier	225 369	26 042

Tabell 5.13. Familier med minstepensjon og med høy formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with minimum benefit and with high property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Høy formue	High property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	72 631	97 685
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	64 235	83 800
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	110 232	129 698
Personer pr. familie	1,7	1,5
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	37 800	23 000
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,6	0,3
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	51 900	50 700
Pensjonister pr. familie	1,4	1,3
Minstepensjonister pr. familie	1,2	1,2
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	341	499
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	20
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	76	79
Tallet på familier	41 748	14 752

Tabell 5.14. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med lav formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension exceeding minimum benefit and with low property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Lav formue	Low property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	57 261	74 348
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	51 900	68 661
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	82 474	105 911
Personer pr. familie	1,6	1,6
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	25 300	31 700
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,5	0,6
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	60 900	66 600
Pensjonister pr. familie	1,3	1,3
Minstepensjonister pr. familie	0,2	0,2
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	47	55
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	19
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	70	71
Tallet på familier	121 470	34 375

Tabell 5.15. Familier med pensjon større enn minstepensjon og med høy formue og lav/høy sosial status. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension exceeding minimum benefit and with high property and low/high social status. Main figures of income, property and pension. 1985

	Høy formue	High property
	Lav sosial status Low social status	Høy sosial status High social status
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	85 559	116 123
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	76 941	101 400
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	134 726	176 538
Personer pr. familie	1,8	1,8
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	48 800	50 400
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,8	0,8
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	66 300	74 300
Pensjonister pr. familie	1,3	1,4
Minstepensjonister pr. familie	0,2	0,2
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	345	494
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	100
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	-	31
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	70	71
Tallet på familier	50 168	36 026

Tabell 6.6. Familier med uførepensjon. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with disability pension. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years	
	60-63	64-66
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	65 398	65 135
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	59 647	58 800
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	105 015	101 322
Personer pr. familie	1,7	1,7
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	53 400	44 400
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,8	0,7
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	57 800	58 600
Pensjonister pr. familie	1,1	1,1
Minstepensjonister pr. familie	0,4	0,4
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	104	115
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	19	19
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	3	3
Tallet på familier	30 824	32 257

Tabell 6.7. Familier med pensjon under attføring¹. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985
 Families with rehabilitation assistance¹. Main figures of income, property and pension.
 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years	
	60-63	64-66
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	82 283	80 571
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	80 208	77 764
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	150 233	142 291
Personer pr. familie	2,2	2,1
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	114 200	104 000
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,5	1,4
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	65 000	64 500
Pensjonister pr. familie	1,2	1,2
Minstepensjonister pr. familie	0,1	0,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	140	151
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	23	20
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	3	3
Tallet på familier	460	379

¹ Pensjon til etterlatt under attføring, og pensjon i ventetid på uførepensjon.

¹ Pension to survivor who undergoes rehabilitation, and rehabilitation assistance during a waiting period before a disability pension claim is settled.

Tabell 6.8. Familier med pensjon som etterlatt ektefelle. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension to surviving spouse. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years	
	60-63	64-66
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	80 196	72 105
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	71 647	60 600
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	100 717	85 471
Personer pr. familie	1,3	1,2
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	58 300	40 200
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,9	0,7
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	38 500	39 600
Pensjonister pr. familie	1,0	1,0
Minstepensjonister pr. familie	0,3	0,4
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	157	152
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	19	17
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	2	2
Tallet på familier	10 199	10 108

Tabell 6.9. Familier med pensjon som etterlatt familiepleier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with pension to surviving family nurse. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. Ar Age of the oldest person of the family. Years	
	60-63	64-66
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	41 266	42 236
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	36 400	36 900
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	42 634	43 582
Personer pr. familie	1,0	1,0
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	7 400	6 700
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,4	0,3
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	38 000	37 900
Pensjonister pr. familie	1,0	1,0
Minstepensjonister pr. familie	1,0	1,0
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	67	78
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, uni- versitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	7	7
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	1	1
Tallet på familier	394	416

Tabell 6.10. Familier med alderspensjon. Eldste person i familien 67-74 år. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with old-age pension. Oldest person of the family 67-74 years. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years	
	67-69	70-74
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	70 779	62 825
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	62 083	52 500
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	107 941	90 543
Personer pr. familie	1,7	1,5
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	42 800	20 600
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,7	0,4
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	60 700	59 900
Pensjonister pr. familie	1,2	1,3
Minstepensjonister pr. familie	0,4	0,6
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	162	149
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	23	21
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	5	5
Tallet på familier	81 281	135 940

Tabell 6.11. Familier med alderspensjon. Eldste person i familien 75 år og over. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Families with old-age pension. Oldest person of the family 75 years and over. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years		
	75-79	80-84	85 og over
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	54 099	48 712	42 857
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	42 900	38 400	35 600
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	72 702	61 384	51 518
Personer pr. familie	1,4	1,3	1,2
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	10 400	6 400	5 100
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,2	0,1	0,1
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	52 700	46 800	43 700
Pensjonister pr. familie	1,3	1,2	1,2
Minstepensjonister pr. familie	0,9	1,1	1,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	126	104	89
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	20	20	18
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høghskolenivå. Prosent. Familier	4	5	4
Tallet på familier	112 942	77 871	56 879

Tabell 6.12. Andre eldre familier i grupper for alder. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Other elderly families in groups of age. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alder for eldste person i familien. År Age of the oldest person of the family. Years		
	60-63	64-66	67-69
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	105 067	102 071	123 577
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	100 352	96 500	112 387
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	189 330	173 568	199 170
Personer pr. familie	2,2	2,0	1,9
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	189 600	158 600	172 700
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,8	1,5	1,4
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	5 000	6 600	10 900
Pensjonister pr. familie	0,1	0,1	0,2
Minstepensjonister pr. familie	0,1	0,1	0,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	218	248	342
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets-, eller høgsolenivå. Prosent. Familier	39	37	52
Eldste person i familien har utdanning på universitets- eller høgsolenivå. Prosent. Familier	13	12	22
Tallet på familier	67 730.	47 219	5 521

Tabell 7.7. Enslige med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Single persons with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single persons. Main figures of income, property and pension. 1985

	Alle All	Enslige	Single persons	
		Med minste- pensjon With minimum benefit	Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	Andre eldre enslige Other elderly single persons
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	56 253	41 222	72 221	106 704
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	42 000	35 600	61 300	106 900
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	56 253	41 222	72 221	106 704
Personer pr. familie	1,0	1,0	1,0	1,0
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	12 200	1 200	9 700	98 000
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,2	0,1	0,2	0,9
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	39 000	38 600	51 100	-
Pensjonister pr. familie	0,9	1,0	1,0	-
Minstepensjonister pr. familie	0,6	1,0	-	-
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	94	64	132	172
Enslige med utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent	19	13	27	35
Enslige med utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Prosent	4	2	6	11
Gjennomsnittlig alder. År	74	78	70	63
Tallet på enslige	361 739	221 225	109 156	31 358

Tabell 7.8. Familier med 2 eller flere personer, i grupper for minstepensjon, pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985
 Families with 2 persons or more, in groups of minimum benefit, pension exceeding minimum benefit and other elderly families. Main figures of income, property and pension. 1985

	Familier med 2 eller flere personer Families with 2 persons or more			
	Alle All	Med minste- pensjon With minimum benefit	Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	Andre eldre familier Other elderly families
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	79 919	61 068	76 034	104 050
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	70 833	51 885	66 632	96 911
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	153 322	111 445	142 187	210 663
Personer pr. familie	2,3	2,2	2,2	2,5
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	95 000	43 100	55 400	204 300
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	1,1	0,6	0,9	1,9
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	52 700	63 000	76 100	7 800
Pensjonister pr. familie	1,2	1,7	1,5	0,2
Minstepensjonister pr. familie	0,6	1,4	0,4	0,1
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	212	165	212	258
Eldste person i familien har utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	29	14	31	41
Eldste person i familien har utdanning på universi- tets- eller høgskolenivå. Prosent. Familier	8	2	9	14
Gjennomsnittlig alder for eldste person i familien. År	70	76	70	63
Tallet på familier	308 681	86 686	132 883	89 112

Tabell 7.9. Enslige menn med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige menn. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Single males with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single males. Main figures of income, property and pension. 1985

	Enslige menn Single males			
	Alle All	Med minste- pensjon With minimum benefit	Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	Andre eldre enslige menn Other elderly single males
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	65 605	42 310	76 011	109 702
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	50 800	35 500	65 200	108 100
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	65 605	42 310	76 011	109 702
Personer pr. familie	1,0	1,0	1,0	1,0
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	20 000	1 700	8 400	99 900
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,3	0,1	0,2	0,9
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	38 400	38 200	55 700	-
Pensjonister pr. familie	0,8	1,0	1,0	-
Minstepensjonister pr. familie	0,5	1,0	-	-
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	121	78	142	199
Enslige med utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent	21	13	27	31
Enslige med utdanning på universitets- eller høgskole- nivå. Prosent	5	2	7	9
Gjennomsnittlig alder. År	73	78	71	63
Tallet på enslige menn	104 082	48 994	38 228	16 860

Tabell 7.10. Enslige kvinner med minstepensjon, med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre enslige kvinner. Hovedtall for inntekt, formue og pensjon. 1985 Single females with minimum benefit, with pension exceeding minimum benefit and other elderly single females. Main figures of income, property and pension. 1985

	Enslige kvinner		Single females	
	Alle All	Med minste- pensjon With minimum benefit	Med pensjon større enn minstepensjon With pension exceeding minimum benefit	Andre eldre enslige kvinner Other elderly single females
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr ..	52 475	40 913	70 179	103 218
Median. Nettoinntekt pr. forbruksenhet. Kr	40 000	35 600	59 200	105 900
Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. familie. Kr	52 475	40 913	70 179	103 218
Personer pr. familie	1,0	1,0	1,0	1,0
Gjennomsnittlig arbeidsinntekt pr. familie. Kr	8 900	1 000	10 300	95 900
Personer med arbeidsinntekt pr. familie	0,2	0,1	0,2	0,9
Gjennomsnittlig pensjon pr. familie. Kr	39 300	38 800	48 700	-
Pensjonister pr. familie	0,9	1,0	1,0	-
Minstepensjonister pr. familie	0,7	1,0	-	-
Nettoformue pr. familie. 1 000 kr	83	60	127	141
Enslige med utdanning på gymnas-, universitets- eller høgskolenivå. Prosent	18	13	26	39
Enslige med utdanning på universitets- eller høgskole- nivå. Prosent	3	2	6	12
Gjennomsnittlig alder. År	75	78	69	63
Tallet på enslige kvinner	257 657	172 231	70 928	14 498

DEKOMPONERING AV G-ULIKHET I INNTEKTSFORDELINGEN FOR ALLE ELDRE FAMILIER.
TABELLER

Tabell 3.8. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier etter 2 grupper, henholdsvis pensjonistfamilier og andre eldre familier. 1985
Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families by 2 groups, families headed by pensioner and other elderly families, respectively. 1985

Gruppe	Group	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{g}_i / \hat{G}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{g}_i / \hat{G}_i	\hat{G}_i	\hat{g}_i
$i = 1-2$								
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner4249	.8203	.8774	.7197	.6289	.3137 (.0005)	.1973
2	Andre eldre familier Other elderly families5751	.1797	1.5598	.2803	2.6118	.2625 (.0008)	.6856

() Standardavvik.
Standard deviation.

Tabell 4.14. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985
 Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	For- mue	Sosial status	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{g}_i / \hat{G}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$p_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{g}_i / \hat{G}_i	\hat{G}_i	\hat{g}_i
i = 1-8		Pro- perty	Social status							
1	Pensjo- nist- familier Families headed by pen- sioner	Lav Low	Lav Low	÷.1191	.5173	.6692	.3462	÷.4513	.2546 (.0004)	÷.1149
2	Pensjo- nist- familier	Lav Low	Høy High	.0695	.0901	.9527	.0859	.9762	.2772 (.0015)	.2706
3	Pensjo- nist- familier	Høy High	Lav Low	.2166	.1371	1.1867	.1627	1.8603	.2391 (.0009)	.4448
4	Pensjo- nist- familier	Høy High	Høy High	.2579	.0757	1.6495	.1249	2.5160	.2742 (.0016)	.6899
5	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.1234	.0648	1.2144	.0787	2.0341	.2577 (.0013)	.5242
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.1114	.0323	1.6157	.0521	3.0784	.2321 (.0016)	.7145
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.1414	.0446	1.5615	.0697	3.0509	.2221 (.0013)	.6776
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.1989	.0380	2.0988	.0798	3.4371	.2423 (.0018)	.8328

() Standardavvik.
 Standard deviation.

Tabell 4.15. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 8 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985 Inequality of net income per consumption unit between 8 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe i = 1-8	Group	Formue Property	Sosial status Social status	$\hat{q}_i \cdot \hat{g}_i$	Ran- gering Ranking
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner	Lav Low	Lav Low	.0769	(8)
2	Pensjonist- familier	Lav Low	Høy High	.2578	(7)
3	Pensjonist- familier	Høy High	Lav Low	.5278	(6)
4	Pensjonist- familier	Høy High	Høy High	1.1380	(3)
5	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.6366	(5)
6	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	1.1544	(2)
7	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	1.0581	(4)
8	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	1.7479	(1)

Tabell 5.16. G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for familier med minstepensjon, familier med pensjon større enn minstepensjon og andre eldre familier. 1985
 G-inequality of the distribution of net income per consumption unit for families with minimum benefit, families with pension exceeding minimum benefit and other elderly families. 1985

Gruppe	Group	\hat{G}_i	Standardavvik for \hat{G}_i Standard deviation of \hat{G}_i	95 prosent konfidens- intervall for G_i 95 per cent confidence interval of G_i
i = 1-2				
1	Pensjonistfamilier Families headed by pensioner3137	.0005	.3127 - .3147
	Av dette Of which			
	1.1 Familier med minstepensjon Families with minimum benefit2956	.0007	.2942 - .2970
	1.2 Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit2753	.0007	.2739 - .2767
2	Andre eldre familier Other elderly families2625	.0008	.2609 - .2639

Tabell 5.17. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985
 Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe	Group	Formue Pro- perty	Sosial status Social status	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{g}_i / G$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{g}_i$	\hat{g}_i / \hat{G}_i	\hat{G}_i	\hat{g}_i
$i = 1-12$										
1	Familier med minstepen- sjon Families with minimum benefit	Lav Low	Lav Low	-.1765	.3362	.5703	.1917	+1.3161	.2338 (.0006)	+.3077
2	Familier med minstepen- sjon	Lav Low	Høy High	.0020	.0388	.7487	.0291	.0849	.2745 (.0015)	.0233
3	Familier med minstepen- sjon	Høy High	Lav Low	.0729	.0623	1.0816	.0674	1.4973	.2415 (.0014)	.3616
4	Familier med minstepen- sjon	Høy High	Høy High	.0577	.0220	1.4547	.0320	2.0765	.2902 (.0037)	.6026
5	Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension ex- ceeding mini- mum benefit .	Lav Low	Lav Low	.0575	.1812	.8527	.1545	.5632	.2207 (.0005)	.1243
6	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	.0675	.0513	1.1072	.0568	1.6190	.2454 (.0023)	.3973
7	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Lav Low	.1437	.748	1.2742	.0953	2.1920	.2297 (.0013)	.5035
8	Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	.2002	.0537	1.7293	.0929	2.7366	.2631 (.0018)	.7200
9	Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.1234	.0648	1.2144	.0787	2.0341	.2577 (.0013)	.5242
10	Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	.1114	.0323	1.6157	.0521	3.0784	.2321 (.0016)	.7145
11	Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	.1414	.0446	1.5615	.0697	3.0509	.2221 (.0013)	.6776
12	Andre eldre familier	Høy High	Høy High	.1989	.0380	2.0988	.0798	3.4371	.2423 (.0018)	.8328

() Standardavvik.
Standard deviation.

Tabell 5.18. Ulikhet i nettoinntekt pr. forbruksenhet mellom 12 grupper for type familie, formuesstørrelse og sosial status. 1985 Inequality of net income per consumption unit between 12 groups of type of family, size of property and social status. 1985

Gruppe i = 1-12	Formue Property	Sosial status Social status	$\hat{q}_1 \cdot \hat{q}_1$	Rangering Ranking
1 Familier med minstepensjon Families with minimum benefit	Lav Low	Lav Low	+.1755	(12)
2 Familier med minstepensjon ..	Lav Low	Høy High	.0174	(11)
3 Familier med minstepensjon ..	Høy High	Lav Low	.3911	(9)
4 Familier med minstepensjon ..	Høy High	Høy High	.8766	(5)
5 Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding mini- mum benefit	Lav Low	Lav Low	.1060	(10)
6 Familier med pensjon større enn minstepensjon	Lav Low	Høy High	.4399	(8)
7 Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Lav Low	.6416	(6)
8 Familier med pensjon større enn minstepensjon	Høy High	Høy High	1.2451	(2)
9 Andre eldre familier Other elderly families	Lav Low	Lav Low	.6366	(7)
10 Andre eldre familier	Lav Low	Høy High	1.1544	(3)
11 Andre eldre familier	Høy High	Lav Low	1.0581	(4)
12 Andre eldre familier	Høy High	Høy High	1.7479	(1)

Tabell 8.5. Dekomponering av G-ulikhet i fordelingen av nettoinntekt pr. forbruksenhet for alle eldre familier, etter grupper for familier med minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt og familier med pensjon større enn minstepensjon og med/uten arbeidsinntekt. 1985
 Decomposition of G-inequality of the distribution of net income per consumption unit of all elderly families, by groups of families with minimum benefit and with/without labour earnings and families with pension exceeding minimum benefit and with/without labour earnings. 1985

Gruppe i = 1-4	Group	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i \cdot \hat{g}_i / \hat{G}$	\hat{p}_i	\hat{q}_i	$\hat{p}_i \cdot \hat{q}_i$	\hat{g}_i / \hat{G}_i	\hat{G}_i	\hat{g}_i
Familier med minstepensjon Families with minimum benefit								
1	Med arbeidsinntekt With labour earnings	0.0985	.0862	1.0659	.0919	1.3752	.2604 (.0011)	.3581
2	Uten arbeidsinntekt Without labour earnings	±.1424	.3731	.6119	.2283	±.7870	.2648 (.0009)	±.2084
Familier med pensjon større enn minstepensjon Families with pension exceeding minimum benefit								
3	Med arbeidsinntekt3543	.1592	1.3467	.2145	2.1926	.2518 (.0010)	.5521
4	Uten arbeidsinntekt1145	.2018	.9173	.1851	.8171	.2531 (.0010)	.2068
	Andre eldre familier Other elderly families5751	.1797	1.5598	.2803	2.6118	.2625 (.0008)	.6856

() Standardavvik.
 Standard deviation.

ULIKHETSKURVER. SAMMENHENGEN MELLOM KURVEESTIMATENE

For de inntektsfordelingene vi har sett på i avsnittene 2 og 3 har vi beregnet funksjonsverdiene for både L(u)-, M(u)-, N(u)- og Q(u)-kurven. I de senere avsnittene er bare M(u)-kurven nyttet.

Funksjonsverdiene og estimatene for L(u)-, N(u)- og Q(u)-kurven kan imidlertid beregnes på grunnlag av de estimerte funksjonsverdiene for M(u)-kurven.

Formlene er som følger:

$$\hat{L}(u) = \hat{M}(u) u$$

$$\hat{N}(u) = \frac{\hat{M}(u) \cdot u}{1 - \hat{M}(1-u) \cdot (1-u)}$$

$$\hat{Q}(u) = \frac{1 - \hat{M}(u) \cdot u}{1-u}$$

UTKOMMET I SERIEN RAPPORTER FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ ETTER 1. JULI 1988 (RAPP)
 Issued in the series Reports from the Central Bureau of Statistics since 1 JULY 1988 (REP) ISSN
 0332-8422

- 87/11 Four Papers on the Theory of Unemployment/Fritz C. Holte. 1988-149s. (RAPP; 87/11) 50 kr
ISBN 82-537-2508-6
- 88/8 Hvem reiser ikke på ferie? En analyse av ikke-reisende i Norge, Sverige, Danmark og Finland Who Spends their Holiday at Home? An Analysis on Non-Travellers in Norway, Sweden, Denmark and Finland/Ragni Hege Kitterød. 1988-47s. (RAPP; 88/8) 40 kr
ISBN 82-537-2597-3
- 88/9 Radiolytting og fjernsynsseing vinteren 1988 Landsoversikt for programdagene 30. januar - 5. februar/Gustav Haraldsen. 1988-91s. (RAPP; 88/9) 40 kr ISBN 82-537-2653-8
- 88/10 Radiolytting og fjernsynsseing vinteren 1988 Fylkesoversikt for programdagene 30. januar - 5. februar/Gustav Haraldsen. 1988-168s. (RAPP; 88/10) 50 kr ISBN 82-537-2654-6
- 88/11 Ressursregnskap for skog 1970-1985/Erik Næsset. 1988-68s. (RAPP; 88/11) 40 kr
ISBN 82-537-2661-9
- 88/12 Statistisk sentralbyrå Langtidsprogram 1987-1990. 1988-55s. (RAPP; 88/12) 40 kr
ISBN 82-537-2655-4
- 88/13 Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1970-1988. 1988-64s. (RAPP; 88/13) 40 kr ISBN 82-537-2656-2
- 88/14 Drifts- og yrkesstrukturen i jordbruket i 1985/86/Berit Bjørlo, Audun Loen og Elin Ouren. 1988-56s. (RAPP; 88/14) 40 kr ISBN 82-537-2669-4
- 88/15 Inntektsulikhet i Norge 1973-1985/Rolf Aaberge og Tom Wennemo. 1988-94s. (RAPP; 88/15) 45 kr
ISBN 82-537-2671-6
- 88/17 Modeller for beregning av nasjonale og regionale utslipp til luft/Odd Kristian Selboe. 1988-139s. (RAPP; 88/17) 45 kr ISBN 82-537-2682-1
- 88/18 Kommentarer til standard for inndeling etter sosioøkonomisk status/Dag Album. 1988-49s. (RAPP; 88/18) 40 kr ISBN 82-537-2679-1
- 88/19 Verdsetting av skog Estimering av hjelpefunksjoner basert på data fra flybilder og økonomisk kartverk/Erik Næsset. 1988-133s. (RAPP; 88/19) 45 kr
ISBN 82-537-2705-4
- 88/20 Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1970-1988. Revidert utgave. 1988-64s. (RAPP; 88/20) 40 kr ISBN 82-537-2685-6
- 88/21 Barnetall i ekteskap. 1988-39s. (RAPP; 88/21) 30 kr ISBN 82-537-2689-9
- 88/23 Helse og livsstil i figurer og tekst Utviklingstrekk 1975-1985/Liv Grøtvedt og Otto Carlson. 1988-44s. (RAPP; 88/23) 30 kr ISBN 82-537-2686-4
- 88/24 Aktuelle skattetall 1988 Current Tax Data. 1988-42s. (RAPP; 88/24) 30 kr
ISBN 82-537-2688-0
- 88/25 Merarbeid Om arbeid utover ordinær arbeidstid/Anne Lise Ellingsæter. 1988-32 s. (RAPP; 88/25) 30 kr ISBN 82-537-2692-9
- 88/26 Radiolytting og fjernsynsseing Høsten 1988 Fylkesoversikt for programdagene 1.-7. oktober/ Gustav Haraldsen og Odd Frank Vaage. 1988-130s. (RAPP; 88/26) 50 kr ISBN 82-537-2699-6
- 88/27 Radiolytting og fjernsynsseing Høsten 1988 Landsoversikt for programdagene 1.-7. oktober/ Gustav Haraldsen og Odd Frank Vaage. 1988-85s. (RAPP; 88/27) 40 kr ISBN 82-537-2700-3

- 88/28 Radiolytting og fjernsynsseing blant barn og ungdom høsten 1988 Programdagene 1.-7. oktober/Gustav Haraldsen og Odd Frank Vaage. 1988-55s. (RAPP; 88/28) 40 kr
ISBN 82-537-2703-8
- 88/29 Kommunehelsetjenesten Årsstatistikk for 1987. 1988-67s. (RAPP; 88/29) 40 kr
ISBN 82-537-2698-8
- 88/30 Regionale nærings- og arbeidsmarkedspektiver/Tor Skoglund og Knut Ø. Sørensen. 1988-66s. (RAPP; 88/30) 40 kr ISBN 82-537-2701-1
- 88/31 Luftforurensning og materialskader: Samfunnsøkonomiske kostnader/Solveig Glomsrød og Audun Rosland. 1989-70 s. (RAPP; 88/31) 40 kr ISBN 82-537-2727-5
- 88/32 Den norske informasjonssektoren - Hvor stor del av totaløkonomien har med informasjon å gjøre?/Jan Brunsgaard og Erling Joar Fløttum. 1989-73s. (RAPP; 88/32) 40 kr
ISBN 82-537-2707-0
- 89/1 Naturressurser og miljø 1988 Energi, petroleumsøkonomi, mineraler, fisk, skog, jordbruk, avfall, avløp og vannforsyning, luft Ressursregnskap og analyser. 1989-116s.
(RAPP; 89/1) 75 kr ISBN 82-537-2765-8
- 89/2 KVARTS-86 A Quarterly Macroeconomic Model Formal Structure and Empirical Characteristics/
Einar Bowitz and Torbjørn Eika. 1989-104s. (RAPP; 89/2) 45 kr ISBN 82-537-2714-3
- 89/3 Lønnsrelasjoner i en kvartalsmodell for norsk økonomi En KVARTS-rapport/Einar Bowitz. 1989-87s. (RAPP; 89/3) 70 kr ISBN 82-537-2738-0
- 89/4 Innvandringens betydning for befolkningsutvikling i Norge/Inger Texmon og Lars Østby. 1989-55s. (RAPP; 89/4) 70 kr ISBN 82-537-2723-2
- 89/5 Statistisk sentralbyrå Hovedtrekk i arbeidsprogrammet for 1989. 1989-53s. (RAPP; 89/5) 60 kr
ISBN 82-537-2720-8
- 89/6 Utbyggingsregnskap Dokumentasjon av metode og resultater fra prøveregnskap 1986 og 1987/
Øystein Engebretsen. 1989-58s. (RAPP; 89/6) 70 kr ISBN 82-537-2724-0
- 89/7 Sociodemographic Differentials in the Number of Children A Study of Women Born 1935, 1945
and 1955/Øystein Kravdal. 1989-138s. (RAPP; 89/7) 75 kr ISBN 82-537-2766-6
- 89/8 Radiolytting og fjernsynsseing Vinteren 1989 Landsoversikt for programdagene
4. - 10. februar/Gustav Haraldsen og Odd Frank Vaage. 1989-69 s. (RAPP; 89/8) 70 kr
ISBN 82-537-2769-0
- 89/9 Radiolytting og fjernsynsseing Vinteren 1989 Fylkesoversikt for programdagene
4. - 10. februar/Gustav Haraldsen og Odd Frank Vaage. 1989-130s. (RAPP; 89/9) 85 kr
ISBN 82-537-2770-4
- 89/10 Rehabilitering av bygninger 1986/Arild Thomassen. 1989-41s. (RAPP; 89/10) 70 kr
ISBN 82-537-2791-7
- 89/13 Totalregnskap for fiske- og fangstnæringen 1983-1986. 1989-38s. (RAPP; 89/13) 60 kr
ISBN 82-537-2783-6
- 89/14 Ensliges inntekt og forbruk. 1989-107s. (RAPP; 89/14) 75 kr ISBN 82-537-2796-8

Pris kr 95,00

Publikasjonen utgis i kommisjon hos H. Aschehoug & Co. og
Universitetsforlaget, Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere.

ISBN 82-537-2785-2
ISSN 0332-8422